

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

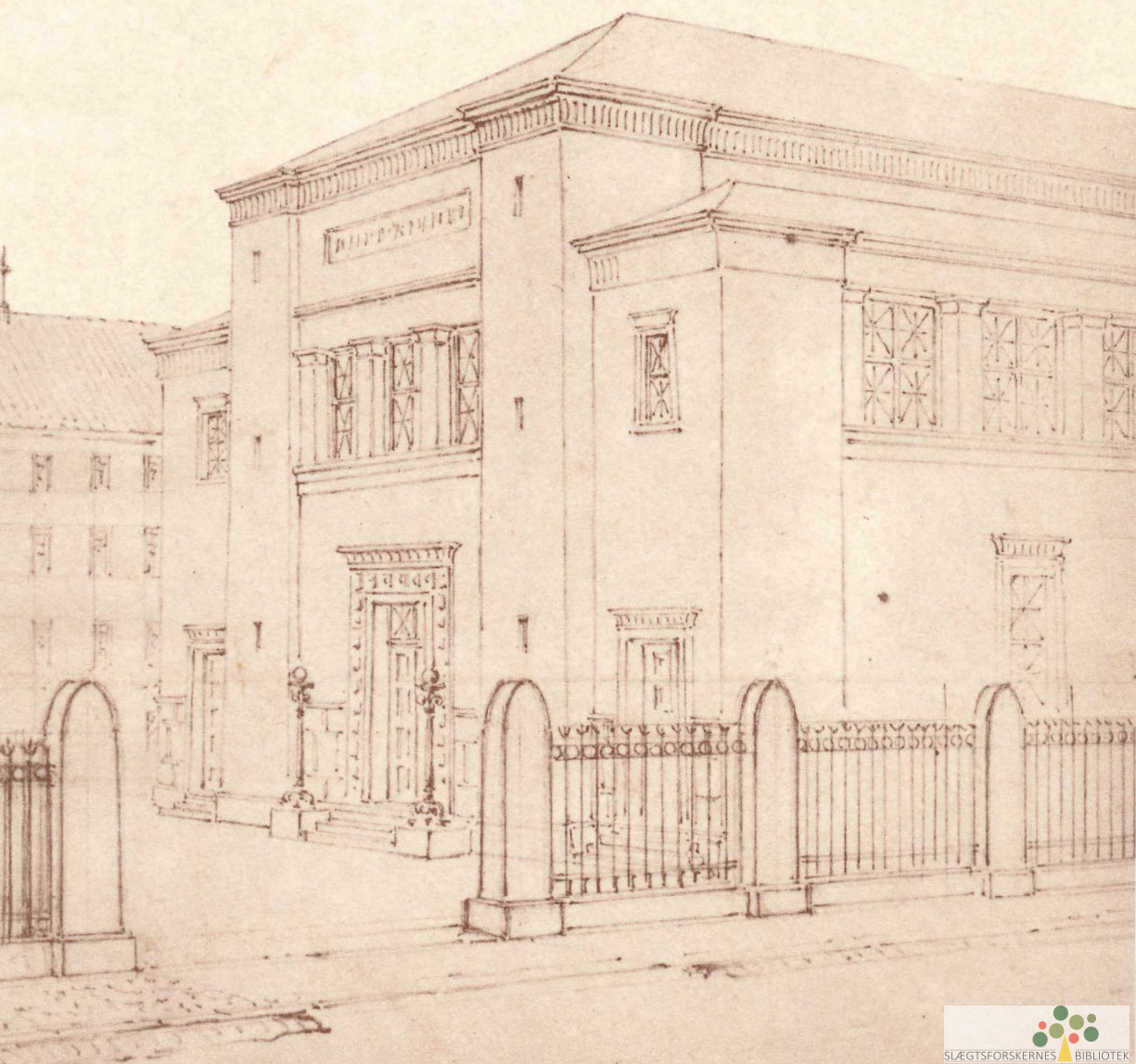
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET MOSAISKE TROESSAMFUND

i København med nedlagte
troessamfund i provinsen

- *en arkivregistratur*

DET MOSAISKE TROESSAMFUND

DET MOSAISKE TROESSAMFUND

i København med nedlagte
troessamfund i provinsen

Registratur ved
Thyge Svenstrup & Vello Helk

Indledning ved
Thyge Svenstrup

With a Survey in English

RIGSARKIVET

København 1993

Omslag: Synagogen i Krystalgade,
København, indviet 1833

Tegning af Christian Hetsch

Redaktion: Hans Christian Bjerg

Tryk: Rigsarkivet/
Winds Bogtrykkeri ApS, Haderslev

ISBN 87-7497-148-4

FORORD

Afleveringen af Det Mosaiske Troessamfunds arkivalier begyndte allerede 1968 med ministerialbøger for jødiske provinsmenigheder og kontramministerialbøger (til 1935) for troessamfundet, som blev placeret i Landsarkivet for Sjælland.

"Selskabet for jødisk historie" foretog 1981 en henvendelse til troessamfundet med forslag om, at dets ældre arkiv afleveredes til Rigsarkivet. Sagen aktiveredes 1983, efter at Landsarkivet for Sjælland havde modtaget arkivalierne fra de to jødiske skoler, som blev oprettet i København omkring 1805. Rigsarkivet modtog af landsarkivar Harald Jørgensen en redegørelse om arkivets tilstand med en oversigt over dele af arkivet. De følgende forhandlinger resulterede i en aftale gående ud på, at troessamfundet ville aflevere sit ældre arkiv til 1.6.1946, da det gamle journalsystem blev omlagt.

Afleveringen foregik i august 1983. Ekspeditionen foregik i begyndelsen efter en foreløbig oversigt over dele af arkivet, men det blev efterhånden påkrævet med en ordentlig gennemarbejdet registratur. I marts 1986 ansatte Rigsarkivet til dette formål cand.mag. Thyge Svenstrup, der satte sig ind i troessamfundets historiske baggrund og arkivmæssige arbejdsgang. I denne forbindelse førte han forhandlinger med troessamfundet om manglende arkivalier, og det lykkedes også at supplere afleveringen, bl.a. med repræsentantskabets forhandlingsprotokoller 1856-1916, som var deponeret i Landsarkivet for Sjælland.

Da Thyge Svenstrups ansættelsesperiode udløb i marts 1987, havde han registreret ca. 800 protokoller og ca. 500 pakker samt udarbejdet en historisk indledning. Der resterede kun et mindre antal protokoller, hvis proveniens umiddelbart ikke kunne bestemmes. Der forelå et registraturmanuskript, som var et udmærket hjælpemiddel for arkivets benyttere.

Den endelig tilrettelæggelse og redaktion af manuskriptet har påhvilet undertegnede. Det viste sig under redaktionsarbejdet, at visse væsentlige grupper på grund af den begrænsede tid, som Thyge Svenstrup havde til rådighed, kun var ordnet summarisk. For at lette orienteringerne blev disse nu gennemgået nøjere og nyregistreret. Dette drejer sig om skiftesager, legatsager, sager vedrørende overrabbinerembedet, selskaber, bibliotekarembetet og personarkiver, skønmæssigt 20-25% af arkivets pakkemateriale.

Desuden blev der indordnet mindre efterafleveringer, først og fremmest af begravelsselskabernes arkivalier. Registraturen blev suppleret med oplysninger om formænd for Det Mosaiske Troessamfund siden 1814, rabbinere og andre embedsmænd. Her har

cand.jur. Hans Metzson, der gennem mange år har opbygget et stort arkiv vedrørende jødisk genealogi og stillet sin viden til rådighed og været til stor hjælp. Desuden skylder Rigsarkivet en stor tak til førstebibliotekar ved Det kongelige Bibliotek Ulf Haxen, der især har bidraget til afgørelse af sproglige problemer (hebraisk eller jiddisch). Kontorchef Ino Jacobsen ved Det Mosaiske Troessamfund har ligeledes altid været behjælpelig og imødekommende.

Af hensyn til udenlandske benyttere er Thyge Svenstrups indledning oversat til engelsk. Oversættelsen er foretaget af Helle Gjellerup. Valg af illustrationer og udformning af billedteksterne er ligeledes udført af Thyge Svenstrup.

Arkivet er for tiden utilgængeligt efter 80-årsreglen, således at troessamfundets arkivalier ældre end 80 år er umiddelbart tilgængelige, hvorimod benyttelse af arkivalier yngre end 80 år forudsætter tilladelse fra troessamfundet.

Arkivet har nr. 10.411 i Rigsarkivets privatarkivregistratur.

Vello Helk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	8
----------------------	---

Arkivoversigt

I. Repræsentantskabet:

1. Forhandlingsprotokoller	21
2. Kopibøger	21
3. Journaler	22
4. Indgåede sager.	23
a. Henlagt efter journalerne A-K.	23
b. Henlagt efter forhandlingsprotokollerne L-T.	26
5. Sekretariatssager	27
6. Skiftesager	28
a. Den tyske nation	28
b. Den portugisiske nation.	30
c. Ekstraordinære boer.	30
d. Andre boer, bilag m.m.	31
7. Ligning	32
8. Legater	33
a. Legater administreret af Repræsentantskabet.	33
b. Særskilt administrerede legater.	34
c. Legatfortegnelser.	35
d. Diverse.	36
9. Fattigvæsen	36
a. Almindelig fattigforsorg	36
b. Sygeforsorg.	39
10. Skolevæsen.	40
a. Skolekommissionen for Det mosaiske Troessamfund.	40
b. Friskolen for Drengbørn af den mosaiske Tro	40
c. Carolineskolen	40
d. Friskolen og Carolineskolen.	40
e. Den jødiske Religionsskole af 1853	40
11. Begravelsesvæsen.	42
a. Begravelsesprotokoller	42
b. Mosaisk nordre begravelseplads (Møllegade)	43
c. Mosaisk vestre begravelseplads.	43
12. Flygtningehjælp	43
a. Russisk immigration.	43
b. Hjælpekomiteen for russiske jøder i København.	43
c. Komiteen af 4. maj 1933.	44
d. Emigrantkontoret af 1933	45
e. Komiteen for de jødiske landvæsenselever	46
f. Flygtningetiden 1943-45 i Sverige.	47

g. Sekretariatet for jødisk Efterkrigshjælp	47
h. HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society) i Danmark.	47
i. Irak-indsamlingen af 1951.	48
j. Marokko-hjælp.	48
13. Administration af stiftelser og ejendomme	48
14. Kontoret for Erhvervsvejledning	49
15. Administration af provinsmenigheder	49
16. Repræsentantskabsvalg	49
17. Det juridiske konsulentembede	50
18. Kontorchefembedet	50
19. Formandseembedet	50
20. Synagogen og synagogale anliggender	50
a. Kommissionen til affattelse af et ritual	50
b. Komiteen af 20.8.1829 til synagogens bygning	52
c. Andre synagogale anliggender	52
21. Bogholderembedet.	52
22. Regnskabsvæsen.	53
a. Årsregnskaber.	53
b. Hovedbøger	53
c. Hovedbøger for brudeudstyslegater	54
d. Hovedbøger uden legatkonti	55
e. Journaler.	55
f. Kassebøger	56
g. Kassekontrolbøger.	56
h. Legatkassebøger.	57
i. Legatkassekontrolbøger	57
j. Gageprotokoller.	58
k. Diverse.	58
1. Bogholderembedet.	58
2. Legatregnskaber	58
3. Diverse regnskabsbøger.	60
4. Regnskaber okt. 1943-1947	61
5. Regnskabsbøger på jiddisch.	61
l. Revision	61
m. Diverse bilagsmateriale.	62
23. Diverse	62

II. Delegeretforsamlingen:

Forhandlingsprotokoller og indkomne sager	63
---	----

III. Synagogeforstanderskabet:

1. Almindelige anliggender og regnskaber	64
2. Komiteen til synagogens reparation 1846	66
3. Korkomiteen	66

IV. Overrabbinerembedet:

1. Ministerialprotokoller	68
2. Abraham Wolff (1828-91)	68
a. Kateketinstitutionen	72
3. David Simonsen (1892-1902).	72
4. Tobias Lewenstein (1903-10)	74
5. Max Schornstein (1910-19)	74
6. Max Friediger (1920-47)	74
7. Marcus Melchior (1947-69)	75
8. Diverse	77

V. Selskaber og foreninger:

1. Begravelsesselskaber	78
a. Det ældste Begravelsesselskab.	78
b. De forenede Hjerter.	78
c. Det forenede israelitiske Begravelsesselskab	78
d. Det forenede israelitiske Begravelsesselskab. Kvindelig afdeling (stiftet 1861).	79
e. Det nye Begravelsesselskab af 1810	79
f. Ligfølgeselskabet af 1768.	79
2. Velgørende foreninger, selskaber og stiftelser.	80
a. Brændestiftelsen	80
b. Brød til Fremmede.	80
c. Brøduddelingsstiftelsen af 1826.	81
d. Fadderselskabet.	81
e. Helliggejsts Sogns Hjelpeforening.	81
f. Jerusalem Universitets Biblioteks Venner	81
g. Komiteen til indsamling til Det hebraiske Univer- sitet i Jerusalem.	82
h. Kærlighed til Næsten	82
i. Køduddelingsstiftelsen	82
j. Lærredsuddelingselskabet.	82
k. N.J. Fränkels Alderdomshjem.	82
l. Smøruddelingselskabet	82
m. Sygeplejeselskabet	83
n. Tørvestiftelsen.	83
3. Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunster og Håndværker	85
a. Love	85
b. Generalforsamlingen.	85
c. Administrationen	85
d. Udadvendte aktiviteter	85
e. Medlemsfortegnelser.	85
f. Regnskaber	85
4. Øvrige selskaber og foreninger.	86
a. "Ez chajim".	86
b. Dansk Zionistforening.	87

c. Fædre- og Omskærelsesselskabet	87
d. Jødisk Kulturforening.	87
e. Læseforeningen	87
f. "Machsike Hadas"	87
g. Skandinavisk jødisk Ungdoms Forbund.	87

VI. Bibliotekarembedet:

1. Josef Fischer	88
a. Korrespondance m.m.	88
b. Genealogiske samlinger (alfabetisk).	88
c. Genealogiske samlinger (topografisk)	89
d. Genealogisk materiale m.m.	90
e. Afskrifter, optegnelser og notater vedr. diverse arbejder	91
2. Julius Margolinsky.	94

VII. Personarkiver:

Viggo Siegfried Cohn	96
Valdemar Glückstadt, Albert Goldschmidt, Julie von Halle, Henriques, Simon Jacob, Jacob Katzenstein, Helene Mariboe	96
Ellen Melbye, f. Hancke, Carl H. og J. H. Melchior, Albert Oppenheim, Vilhelm Steffensen	97

VIII. Diverse:

Folketællinger, regnskabsbøger, diverse registre m.v..	98
--	----

Mosaiske troessamfund i provinsen:

1. Assens.	99
2. Fredericia.	99
3. Fåborg.	101
4. Hillerød.	102
5. Horsens	102
6. Nakskov med Lolland-Falster	104
7. Nyborg.	104
8. Odense.	105
9. Randers	105
10. Svendborg	107
11. Vejle	107
12. Viborg.	107
13. Ålborg.	107
14. Århus	108

Tillæg:

Samlinger om jødiske dødsfald (dødsattester).109
Mosaisk Troessamfund i København:	
Formænd siden 1814.111
Sekretærer.111
Overrabbinere, andenrabbinere og kateketer.111
Forklaring af nogle hebraiske udtryk.113
Fortegnelse over trykte kilder og anvendt litteratur. . .	.114
The Jewish Community in Denmark: A Survey116
Personregister.130

INDLEDNING

af Thyge Svenstrup

I. Oplysninger om arkivet: Aflevering, omfang og bevaring.

Mosaisk Troessamfunds arkiv afleveredes til Rigsarkivet i august 1983. Initiativtager til afleveringssagen var daværende formand for Selskabet for dansk jødisk Historie, fhv. landsarkivar Harald Jørgensen, der i 1981 rettede henvendelse til Mosaisk Troessamfund med forslag om aflevering af arkivalier ældre end 1946, hvor menighedens administration omlagdes i forbindelse med reorganiseringen efter krigen. I det afleverede arkiv indgår to hovedbestanddele, dels arkivalier fra Det Mosaiske Troessamfund i København, dels fra de ganske mange jødiske provinsmenigheder, hvis arkiver synes at være blevet overført til København, efterhånden som disse menigheder gik i opløsning i de første par årtier af dette århundrede.

Arkivets samlede omfang udgør ca. 75 hyldemeter. Heraf udgør protokolmaterialet ca. 25 m. eller ca 840 bind, og provinsmenighedsarkivalierne ca. 5 m.

Om det københavnske troessamfunds arkiv gælder generelt, at arkivet er meget velbevaret efter 1809, hvor et nyt, såkaldt reformvenligt repræsentantskab overtog menighedens styrelse. Før 1809 er arkivet derimod kun bevaret i stærkt begrænset omfang, da menighedens daværende synagoge i Læderstræde ødelagdes ved Københavns brand i 1795, mens andet gik tabt ved Københavns bombardement i 1807.

En undtagelse herfra er dog skiftearkivalierne, der opbevaredes hos menighedens skifteforvalter i Antonistræde og går tilbage til 1760. En række andre arkivalier ældre end 1795/1807 vedrørende især de såkaldte private selskaber, der fra tidligste tid har udviklet sig i Troessamfundet, må i analogi hermed antages at have været opbevaret hos de respektive bestyrelsesmedlemmer. Fælles for disse ældre arkivalier er, at de i overvejende grad er skrevet på jiddisch.

II. Ordning og registrering. Registraturens indretning.

Ved afleveringen henlå arkivet for størstedelens vedkommende i uordnet tilstand. Det påfølgende ordnings- og registreringsarbejde er overalt gået ud på at retablere de oprindelige administrative sammenhænge. Det viste sig, at der i meget betragtelige dele af arkivet er god sammenhæng, hvilket givetvis skyldes, at disse dele af arkivet er opstået som resultat af statslige forordninger, reskripter, kancelliskrivelser m.v., hvortil har været knyttet autorisations- og tilsynskrav.

Arkivmaterialet er i naturlig forlængelse heraf blevet for-
tegnet i tilknytning til Troessamfundets hovedorganer og embe-
der, nemlig Repræsentantskabet (1809 ff.), Overrabbinerembedet
(1828 ff.), Synagogeforstanderskabet (1832 ff.) og Delegeret-
forsamlingen (1936 ff.).

Hertil kommer en selvstændig hovedgruppe bestående af de
ovenfor nævnte såkaldte private selskaber, der igen efter
funktion er blevet inddelt i undergrupper.

Bibliotekembedet, der proveniensmæssigt hører under
Repræsentantskabet, er ligeledes blevet fortegnet for sig, da
indholdet af embedets arkiv ikke udgøres af egentlige admini-
strationsarkivalier.

Provinsmenighederne er fortegnet i alfabetisk rækkefølge og
findes bagest i registraturen.

Repræsentantskabets forhandlingsprotokoller litr. C-K, 1856-
1916, er overført fra Landsarkivet for Sjælland, hvor de havde
været deponeret siden 1943. Desværre har det ikke været muligt at
efterspore de to første forhandlingsprotokoller litr. A og B,
1809-56, hvoraf i det mindste litr. A synes at have eksisteret så
sent som i 1946, da Troessamfundets sidste sekretær, Arthur
Henriques, refererer til den i en artikel.

En del tryksager af blandet indhold, godt 1 hyldemeter, er
blevet overført til Det kongelige Biblioteks judaistiske af-
deling.

Skolearkiverne for Friskolen for Drengbørn af den mosaiske Tro
(1805) og den tilsvarende skole for Piger, Carolineskolen (1810),
findes på Landsarkivet for Sjælland. Her opbevares også
ministerialprotokollerne for Mosaisk Troessamfund i København
over fødte, viede og døde. Med afleveringen til Rigsarkivet 1983
fulgte dog 3 konfirmationsprotokoller (1817-1914) samt en såkaldt
deklarationsprotokol ført i tiden 1821-99, der indeholder
fødselsdeklarationer for tiden 1768-1892, og som skal søges i
foreliggende registratur under Overrabbinerembedet.

III. Rids af Mosaisk Troessamfunds styrelse, organisation og administration

A. Tiden før Anordningen og Reglementet af 29. marts 1814. Den
jødiske menighed i København styredes i det 17. og 18. år-
hundrede af "de ældste", der ledede menighedens anliggender ef-
ter gammel jødisk sæd og skik. Statsmagten tilstod i vid
udstrækning menigheden indre selvstyre. Således kan nævnes, at
menigheden både havde eget skiftevesen og en rabbinsk domstol,
der dømte efter jødiske love. I forlængelse af denne særstilling
betegnedes menigheden endnu i slutningen af det 18. og i
begyndelsen af det 19. århundrede som den jødiske "nation". Inden
for denne skelnede man igen mellem den tyske (eller såkaldt
højtyske) og den portugisiske (eller såkaldt nakskov-portugisi-

ske) nation. Dette var i overensstemmelse med den traditionelle skelnen mellem ashkenaziske (tyske) og sefardiske (spansk-portugisisk) jøder.

Fra omkring 1785 plagedes den jødiske menighed imidlertid af svære indre stridigheder imellem på den ene side en ortodoks eller dog konservativt indstillet fløj og på den anden en reformvenlig, oppositionel del af menigheden, der under påvirkning af den tysk-jødiske oplysningsfilosof Moses Mendelssohn (1729-86) kæmpede for jødernes ligeberettigelse med samfundets kristne borgere gennem assimilation.

De reformvenlige, der udgjorde et lille, men økonomisk velstillet mindretal inden for menigheden, appellerede gentagne gange til Danske Kancelli i forvisning om her at finde støtte for deres ønsker. I september 1795 nedsattes en kommission, der året efter afgav betænkning om en fuldstændig omorganisering af menighedens administration. De fremsatte reformforslag blev imidlertid foreløbig ikke til noget på grund af heftig modstand fra menighedens flertal, der oplevede assimilationsbestræbelserne som en trussel mod den jødiske kultur.

Fra 1805 gennemførtes imidlertid med Mendel Levin Nathanson (1780-1868) som ledende kraft og stort set med accept af den ældre generations mest indflydelsesrige medlem David Amsel Meyer (1753-1814) en række betydningsfulde reformer inden for menigheden.

I 1805 stiftedes således Friskolen for Drengbørn af den mosaiske Tro, 1806 indførtes en almindelig ligning til bestrielse af samfundets udgifter, og i oktober 1809 konstitueredes et nyt, reformvenligt repræsentantskab med Moses Delbanco (1784-1848) som sekretær. 1810 indførtes ministerialprotokoller i menigheden samtidig med, at Carolineskolen for Piger grundlagdes og et nyt begravelsesselskab stiftedes. 1812 udarbejdedes på Nathansons foranledning en ny lærebog i den jødiske religion, der senere autoriseredes af Kancelliet, og 29. marts 1814 kom endelig den for de danske jøders fremtidige stilling grundlæggende Anordning, som bestemmer, hvad Bekiendere af den mosaiske Religion, der opholde sig i Kongeriget Danmark, have at iagttage og det under samme dato udstedte Reglement for det mosaiske Religionssamfund i Kiøbenhavn, der på de fleste områder betød en stadfæstelse af det tidligere omtalte kommissionsforslag og de i de mellemliggende år stedfundne reformer. Med disse to lovkomplekser opnåede de danske, kongerigske jøder ligestilling med landets øvrige borgere på de fleste områder. Til gengæld måtte menigheden opgive sit traditionelle indre selvstyre.

Af særlig betydning for forståelsen af arkivdannelsen er anordningens §§ 3 og 4, der påbyder den mosaiske religions bekendere at lade alle dokumenter og handelsbøger skrive og føres på dansk eller tysk (ikke jiddisch eller hebraisk) med latinsk eller gotisk skrift, hvis der skal tillægges sådanne dokumenter og bøger retslig gyldighed. De samme bestemmelser skulle tillige

gælde alle officielle protokoller, som øvrigheden måtte pålægge den jødiske menighed at føre eller lade føre. Sådanne protokoller skulle desuden autoriseres i København af Magistraten og i landet i øvrigt af den stedlige amtmand.

B. Menighedens styrende organer.

1. Repræsentantskabet.

Efter forslag fra M. L. Nathanson konstituerede Kancelliet ved skrivelse til Københavns Magistrat 1809 28/10 et nyt, reformvenligt repræsentantskab bestående af 7 medlemmer. Under medvirken af Moses Delbanco, der stod Nathanson nær, og som siden 1805 havde fungeret som menighedens skifteskriver, bragte dette repræsentantskab hurtigt menighedens administration ind i faste og velordnede rammer. Samme år anlagdes således en forhandlingsprotokol, kopibog og journal, ligesom regnskabsvæsenet bragtes i orden og menighedens bøger herefter førtes på dansk.

a. Sammensætning og valgeregler.

Reglementet 1814 (§§ 1-2) pålagde de fungerende repræsentanter i begyndelsen af hvert års december at indberette til Kancelliet, hvilke to repræsentanter efter tur skulle afgå ved det nye års begyndelse, og i enhver af deres sted foreslå 3 kandidater, af hvilke Kancelliet (fra 1827 Magistraten) udnævnte 2.

Denne praksis ændredes i den kommende junigrundlovs ånd ved bestemmelse i kgl. kundgørelse 1849 18/2 om, at Repræsentantskabet fremtidig skulle vælges af samtlige menighedens mandlige skatteydende medlemmer over 25 år. Foruden kvinder udelukkedes herved også modtagere af fattighjælp.

Ifølge kundgørelsen forberedtes valget ved en liste over valgberettigede og valgbare menighedsmedlemmer, som skulle udarbejdes af Troessamfundets bogholder under Repræsentantskabets tilsyn (§ 8).

Valghandlingen, der skulle finde sted hvert år i løbet af december måned (§ 10), blev ledet af en komite bestående af en af repræsentanterne samt 2 af Repræsentantskabet valgte menighedsmedlemmer uden for dette (§ 11).

Det af valgkomiteens medlemmer, der var medlem af Repræsentantskabet, skulle optage de i stemmeurnen nedlagte stemmesedler og oplæse de valgte navne, som blev optegnet af komiteens to andre medlemmer i to til dette brug af Københavns Magistrat autoriserede valgprotokoller (§ 12).

Disse bestemmelser var i kraft til 1930, hvor der på forslag af de siddende repræsentanter skete en indskrænkning i kredsen af valgberettigede, f.s.v. som der nu indførtes krav om dansk indfødsret, hvilket var af betydning i forhold til det daværende store antal russisk-polske immigranter i menigheden. Ved samme lejlighed fik selvstændigt lignede kvinder valgret.

Bortset fra disse ændringer var kundgørelsen 1849 i kraft helt til 1936, hvor den blev afløst af nye styrelsesbestemmelser, der blev stadfæstet af Indenrigsministeriet 3/10 s.å. Ved denne lejlighed gennemførtes, at Repræsentantskabet skulle vælges efter forholdstalsvalgmetoden af en delegeretforsamling bestående af 20 medlemmer. Herved sikredes især mindre gruppers indflydelse på Repræsentantskabets sammensætning.

Endelig blev Delegeretforsamlingens magt i forhold til Repræsentantskabet styrket ved den seneste revision af menighedens styrelsesvedtægter i 1952, uden at Repræsentantskabets status som menighedens øverste administrative organ dog derved blev ændret.

b. Forretningsorden og forretningsområder.

Det blev i reglementet 1814 (§ 5) pålagt repræsentanterne årligt af deres midte at vælge en formand. Ifølge den for Repræsentantskabet stadig gældende forretningsorden af 1875 17/6 (en evt. eksisterende forretningsorden for tiden 1809-75 er ikke påtruffet) påhviler det bl.a. formanden at lede Repræsentantskabets møder (§ 12), at lade Repræsentantskabets beslutninger ekspedere ved sekretæren (§ 16) samt at forhandle med myndighederne i alle sager vedrørende Troessamfundet.

Ved hvert års første møde fordeler repræsentanterne endvidere de ifølge lovgivningen dem til enhver tid pålagte forretninger imellem sig indbyrdes enten efter overenskomst eller efter afstemning (§ 19).

Af forretningsområder under Repræsentantskabet nævner reglementet 1814 særskilt menighedens kassevæsen (§ 6), aflæggelse af et lovformeligt årsregnskab over menighedens udgifter og indtægter (§ 7), udarbejdelse af årsbudget (§ 11), ligning (§§ 13-17, 20) samt fattigvæsen (§ 22).

c. Særskilte forretningsområder og arkivalietyper.

1. Forhandlingsprotokoller, kopibøger og journaler.

Reglementet 1814 (§ 6) påbyder repræsentanterne at føre en protokol over deres forhandlinger samt en kopibog, hvori skal indføres alle til dem indkomne resolutioner og øvrighedsbreve. Tillige bestemmer det, at de indkomne skrivelser vedlægges forhandlingsprotokollen efter det nummer, de får i kopibogen.

Efter andragende fra Repræsentantskabet blev disse bestemmelser imidlertid ved kancelliskrivelse til Københavns Magistrat 1814 21/6 modificeret således, at repræsentanterne i stedet for den befalede kopibog måtte bruge en journal, hvori i korthed skulle indføres alle til dem indkomne øvrighedsbreve. Dette kan betragtes som en imødekommelse af den praksis, Repræsentantskabet selv havde fulgt siden dets tiltræden i 1809.

2. Skifte.

Ved reskript 1736 17/8 blev der tilstået den jødiske menighed ret til at lade forefaldende skifter inden for menigheden forrette ved menighedens ældste i forening med overrabbineren.

Denne ret til egen skifteforvaltning blev i nogen grad indskrænket ved reskripter 1757 2/12 og 1789 7/8, hvori man fastsatte, at menighedens boer i en række nærmere bestemte tilfælde kunne kræves behandlet ved de ordinære skifteforvaltere.

Der blev inden for menigheden skelnet imellem forefaldende skifter inden for den tyske (eller såkaldt højtyske) og den portugisiske (eller såkaldt nakskov-portugisiske) nation eller menighed.

Skifteprotokollerne førtes indtil 1805 mest på hebraisk og jiddisch, derefter på dansk, da Moses Delbanco blev knyttet til menigheden som skifteskriver.

Ved reglementet 1814 (§ 21) overgik menighedens skifteforvaltning til Lands-, Over- samt Hof- og Stadsretten.

3. Ligning

På initiativ af M. L. Nathanson blev ved kgl. bevilling 1806 15/8 indført en almindelig årlig ligning efter indtægt og formue til bestridelse af Troessamfundets udgifter. Denne afløste den hidtidige afgift på kosher-kød, der var blevet erlagt som skat til menighedens kasse.

I reglementet 1814 stadfæstedes denne praksis (§ 13). Herudover blev det bestemt, at Københavns Magistrat i forening med Repræsentantskabet årligt skulle udnævne 3 ligningsmænd (§ 14), der skulle føre protokol over deres forhandlinger samt aflevere en ligningsliste til repræsentanterne, som på deres side skulle indsende denne liste ledsaget med deres bemærkninger til Magistratens godkendelse (§ 15).

4. Legatvæsen.

Efter andragende fra Repræsentantskabet til Kancelliet bestemtes ved rådstueplakat 1810 9/5, at det skulle pålægge medlemmer af menigheden, der var i besiddelse af kapitaler, hvis renter ved testamentariske dispositioner var bestemt til at komme menigheder eller ubestemte medlemmer af samme til gode, at aflevere disse kapitaler til Repræsentantskabet (§ 1). Ligeledes bestemtes ved samme lejlighed, at disse menighedsmedlemmer skulle indsende genparten af de dispositioner, hvorved legaterne var stiftede, til Repræsentantskabet. Repræsentantskabet skulle dernæst lade sådanne dispositioner indføre i en særlig dertil indrettet protokol (§ 2).

Ved kancelliskrivelse til Københavns Magistrat 1825 12/11 blev disse bestemmelser udvidet til også at gælde de såkaldte private selskaber inden for Troessamfundet, hvis hensigt var afhjælpning af trang, samt privatpersoner, der foranstaltede kollekter til understøttelse af Troessamfundets fattige.

5. Fattigvæsen

Ved nyordningen af Københavns fattigvæsen i 1799 undtoges fattige af det jødiske religionssamfund fra at komme ind under byens almindelige fattigvæsen, jfr. kgl. approberet plan for fattigvæsenets indretning og bestyrelse i staden København og dens forstæder 1799 1/7 § 3.

Denne særstatus for menighedens fattige opretholdtes i reglementet 1814 (§ 22). Dog pålagdes det repræsentanterne at indsende forslag til fattigvæsenets forbedrede indretning til Kancelliet inden 6 måneder, hvorved det især skulle overvejes, om menighedens fattigvæsen burde indlemmes under byens almindelige fattigforsorg. Denne påtænkte omordning blev imidlertid aldrig gennemført.

Først i 1932 overgik menighedens fattigvæsen til det offentlige. Ved samme lejlighed oprettedes dog "Det mosaiske Troessamfunds Legatrentefond", hvis sigte var at yde midlertidig hjælp til trængende menighedsmedlemmer med henblik på at holde disse fri af offentlig hjælp. Fonden styredes af Repræsentantskabet og Københavns Magistrat i forening og ophævedes i 1963.

Udgifterne til fattigvæsenet finansieredes dels gennem menighedsskatten, dels gennem ekstraordinære indsamlinger, når særlige forhold gjorde sig gældende.

6. Regnskabsvæsen.

Ifølge reglementet 1814 blev bestyrelsen af menighedens kassevæsen henlagt under repræsentanterne, der skulle føre eller lade føre en af Københavns Magistrat autoriseret regnskabsbog over alle samfundets indtægter og udgifter (§ 6) samt inden udgangen af januar aflægge et almindeligt og lovformeligt regnskab over alle samfundets indtægter og udgifter til samme (§ 7).

Om menighedens udgifter, indtægter og disses indkrævelsesmåde blev det bestemt, at repræsentanterne skulle udarbejde et reglement til efterfølgende approbation af Kancelliet (§ 11).

Endvidere blev det fastsat, at alle udgifter, der vedkommer hele religionssamfundet, skulle udredes af Troessamfundets almindelige kasse, hvorimod udgifter, som alene vedkommer ceremoniellet eller gudsdyrkelsen i enhver synagoge, skulle afholdes af den enkelte menigheds medlemmer (§ 12). Alle frivillige bidrag skulle som hidtil komme Troessamfundets almindelige kasse til gode, mens evt. manglende beløb årligt skulle fordeles på samfundets medlemmer ved taksation (§§ 13-17). Hertil kom indtrædelsespenge, der skulle erlægges enten ved optagelse i menigheden eller ved ægteskabs indgåelse (§ 18), samt betaling for plads på samfundets begravelsesplads (§ 19).

Om inddrivelse blev det endelig fastsat, at såfremt Troessamfundets medlemmer ikke rettidig betalte, hvad de skulle erlægge til Troessamfundets kasse, måtte repræsentanterne anmelde restancen til Magistraten, som dernæst skulle foranstalte udpant-

ning ved underfogeden efter en af repræsentanterne underskrevet regning (§ 20).

Revision og decision.

Som tidligere omtalt pålægger 1814-reglementet repræsentanterne at indsende Troessamfundets årsregnskab til Københavns Magistrat, der på sin side havde at sørge for, at der m.h.t. dette regnskabs revision og decision forholdtes i et og alt som med stadens almindelige regnskaber (§ 7).

Efter ønske fra Repræsentantskabet modificeredes denne bestemmelse imidlertid ved kancellireskript 1816 22/5 til Københavns Magistrat derhen, at Troessamfundets regnskaber som hidtil måtte revideres af to af menighedens egne medlemmer udnævnt af Magistraten.

Da revisionen af Troessamfundets regnskaber imidlertid ikke efter Magistratens opfattelse blev fremmet med tilbørlig hurtighed, og da Repræsentantskabet på sin side under henvisning til ovennævnte reskript 1816 22/5 ikke mente sig forpligtet til at indsende regnskabet til Kancelliets decision, blev det ved kancellireskript 1817 12/4 besluttet, at Magistraten kunne pålægge Troessamfundets revisorer under trussel om daglig mulkt at opfylde den dem pålagte revisionspligt, samt at reskriptet ikke fritog Repræsentantskabet for at indsende årsregnskabet til Kancelliets decision.

Nye regler for revision og decision af Troessamfundets regnskaber fastsattes ved Indenrigsministeriets skrivelse 1887 15/8 til Københavns Magistrat, hvori det blev bestemt, at der ved Troessamfundet skulle ansættes to af menigheden lønnede revisorer, udnævnt af Magistraten efter indstilling fra repræsentanterne, med henblik på revision dels af legatregnskabet, dels af Troessamfundets øvrige indtægter og udgifter (I §§ 1-3).

Revisorerne var herefter forpligtede til at indføre de kritiske bemærkninger, som de finder anledning til at gøre, i en til dette brug af Repræsentantskabet autoriseret protokol, som af bogholderen skulle forelægges repræsentanterne den første mødedag i hver måned. Kritik vedrørende kasserer eller bogholder skulle besvares af disse i protokollen (III A § 3, jfr. III B § 3). Bemærkninger til det af kassereren udarbejdede legatårsregnskab skulle besvares inden 4 uger af repræsentanterne (III A § 6), tilsvarende vedrørende samfundets øvrige årsregnskaber af kassereren inden 14 dage (III B § 5).

Decisionen af udsættelserne såvel ved legatregnskabet som ved menighedens eget regnskab sker af 1. revisionsdepartement under Finansministeriet.

Såfremt repræsentanterne ikke vil slå sig til tåls med de afgivne decisioner, kan de indankes for Indenrigsministeriet. Hvor der er tale om enten personligt ansvar for repræsentanterne eller om fortolkning af en legatfundats, kan dette ministeriums kendelse dog indankes for domstolene (IV).

Bogholder- og kassererembedet.

Omtale af en egentlig instruks for bogholder- og kassererembedet er først konstateret i kgl. kundgørelse 1849 18/2, der forpligter repræsentanterne til inden 8 uger at indsende en instruks for kassereren til Indenrigsministeriets approbation (§ 15).

Senere instrukser for kassereren 1893 5/1 (stadfæstet af Indenrigsministeriet) og 1916 13/4 gentager med enkelte mindre ændringer 1849-instruksen. Af mere betydningsfulde ændringer kan alene nævnes ansættelse af en inkassator til at inddrive ligningsbidrag, stadepenge og indtrædelsespenge (1916 § 5).

Til kassererens pligter og opgaver hører at besørge alle ind- og udbetalinger, der vedkommer menighedens kasse og samtlige legater og stiftelser, der er henlagt under bestyrelse eller tilsyn af repræsentanterne (§ 1).

Han er endvidere forpligtet til at føre to af Magistraten autoriserede kassebøger, en for menighedens kasse og en for legaterne (§ 2).

Han må ikke modtage eller udbetale noget beløb uden at være forsynet med den fornødne indtægts- eller udgiftsordre, hvilken skal være noteret af bogholderen. Ordrene udstedes af 4 repræsentanter, enten i hvert enkelt tilfælde eller samlet for de i et vedtaget årsbudget indeholdte indtægter og udgifter. Undtaget herfra er den månedlige fattighjælp og huslejhjælp, der udbetales til den fungerende repræsentant mod hans kvittering, når posterne forinden er noterede af bogholderen. Ved embedets tiltræden modtager han en udgiftsordre fra repræsentanter for de en gang for alle fastsatte udgifter ved Troessamfundet, hvoraf han ved sit årsregnskab vedlægger en genpart (§ 3).

Ved årets slutning affatter kassereren 2 regnskaber, det ene vedrørende menighedens indtægter og udgifter, det andet legaterne, samt udarbejder et summarisk årsregnskab, der omdeles til menighedens medlemmer (§ 7, 1916 § 8).

2. Delegeretforsamlingen.

Efter længere tids forudgående drøftelser revideredes Troessamfundets styrelsesvedtægter i 1936. Den vigtigste nyskabelse i denne sammenhæng var oprettelsen af en delegeretforsamling bestående af 20 medlemmer samt Repræsentantskabets formand, der også er Delegeretforsamlingens formand.

Valgret ved valg af delegerede har enhver person, mand eller kvinde, som tilhører Troessamfundet, som har dansk indfødsret, og som selv eller hvis ægtefælle er pålignet bidrag til Troessamfundet, jfr. Bestemmelser vedrørende Styrelsen af Det Mosaiske Troessamfund i København stadfæstet af Indenrigsministeriet 1936 3/10 (§ 3).

Valget sker ved forholdstalsvalg i henhold til lister, hvorpå bestemte personer bringes i forslag til valg (§ 9). Funktionstiden for de valgte er 4 år (§ 6).

Forsamlingen afholder ordinære møder 3 gange årligt, samt når formanden i øvrigt anser det for fornødent. Ekstraordinære møder kan afholdes, når mindst 11 af de delegerede eller Repræsentantskabet forlanger det (§ 17).

I det første møde efter et valg konstituerer Delegeretforsamlingen sig ved valg af 2 viceformænd, der sammen med formanden danner Forsamlingens præsidium.

Under Delegeretforsamlingens forretningsområde hører bl.a. valg af repræsentanter, forelæggelse af det af repræsentanterne udarbejdede budget for det kommende regnskabsår, indstilling til repræsentanterne om ligningsmænd, forelæggelse af det med revisorerens påtegning forsynede regnskab for det forløbne regnskabsår, valg af Troessamfundets overordnede tjenestemænd, indstilling vedrørende valg af revisorer samt forelæggelse af sager af større betydning til drøftelse (§ 19).

3. Synagogeforstanderskabet.

Ved Københavns brand i 1795 ødelagdes også menighedens daværende synagoge i Læderstræde. Som følge heraf holdtes der i tidsrummet 1795-1833 gudstjeneste rundt omkring i 10-15 private hjem samt i lejede lokaler.

Mangelen på en fælles synagoge var med til at forstærke de indre religiøse stridigheder, som menigheden i dette tidsrum var plaget af. For at gøre en ende på disse nedsattes ved kgl. resolution 1818 20/1 en såkaldt ritualekommission, der skulle udarbejde udkast til et kirkeceremoniel til brug ved gudstjenesten (jfr. foreliggende registratur I, 20, a). Kommissionens forslag fik dog aldrig praktisk betydning.

Derimod kom der fart i planerne om at opføre en ny fælles synagoge, efter at menighedens nye overrabbiner Abraham Wolff (1801-91) var kommet til byen i begyndelsen af 1829. Der udnævntes ved kancelliskrivelse 1829 4/8 og 1830 1/5 en komite til at besørge det økonomiske ved en ny synagoges opførelse (jfr. foreliggende registratur I.20.b). Denne stadig eksisterende synagoge i Krystalgade indviedes 1833.

Efter andragende fra Repræsentantskabet anordnedes endelig ved kancelliskrivelse til Københavns Magistrat 1832 30/10 en bestyrelse for synagogen benævnt "Forstanderskabet for den mosaiske Synagoge", der kom til at bestå af overrabbineren, de 7 repræsentanter samt 4 mandlige medlemmer valgt af menighedens mandlige medlemmer over 25 år med studeplads i synagogen. Dets opgave var at varetage religionsceremoniellet under gudstjenesten samt alle anliggender vedrørende synagogen. Ifølge 1814-reglementet (§ 10) faldt disse opgaver uden for repræsentanternes forretninger og var overladt til enhver synagoges forstander i forening med "præsten".

I forbindelse med reformen af menighedens styrelse i 1936 skiftedes Forstanderskabet navn til "Synagogeforstanderskabet", der fremtidig skulle bestå af 7 mandlige menighedsmedlemmer,

nemlig repræsentanten for de synagogale anliggender, 4 valgt af mænd med studeplads i synagogen samt 2 valgt af Delegeret-forsamlingen blandt mænd med studeplads i synagogen. Overrabbineren deltager i Synagogeforstanderskabets møder, men er ikke selv medlem.

4. Overrabbinerembedet.

Ved anordningen 1814 bestemtes, at der ved enhver synagoge skulle ansættes en kgl. beskikket "præst" og i den mosaiske menighed i København en ligeledes kgl. beskikket "øverste præst", hvem provinsmenighedspræsterne i alle embedssager skulle være underordnet (§ 10).

Menighedens daværende overrabbiner, Abraham Gedalia (1743-1829), opnåede imidlertid aldrig mere end at blive midlertidigt konstitueret i embedet på grund af sin modstand mod Repræsentantskabet og Kancelliets reformvirksomhed.

Nærmere bestemmelser vedrørende overrabbinerembedet udformes derfor først ved den nye overrabbiner Abraham Wolffs forestående tiltræden, jfr. kancelliskrivelse til Repræsentantskabet 1828 14/10 samt kancelliplakat af samme dato.

De i 1814-anordningen påtænkte provinsrabbinerembeder forblev foreløbig ubesatte. Ved kgl. resolution 1816 11/12 bestemtes, at der indtil videre skulle ansættes 4 kateketer inden for visse nærmere bestemte distrikter i provinsen. Ved kancelliplakaten 1828 14/10 kom deres embedsførelse under overrabbinerens tilsyn. I mellemtiden var ved kgl. resolution 1816 17/7 blevet beskikket en kateket, Isac Noa Mannheimer, for København og Sjælland til varetagelse af bl.a. konfirmationsundervisningen, jfr. nedenfor.

Imidlertid blev den påtænkte kateketordning aldrig gennemført fuldt ud. Som følge heraf oprettede man fra 1867 flere steder rabbinerembeder i provinsmenighederne. I sammenhæng hermed nedsattes ved skrivelse 1878 8/1 fra Kirke- og Undervisningsministeriet en komite, der skulle udarbejde forslag til en bedre indretning af en eksamen for kandidater til jødiske præsteembeder i provinsen (jfr. tillige samme ministeriums forestilling 1867 4/4 til kongen angående forskellige modifikationer af bestemmelserne om de jødiske menigheders forsyning med præster, samt ministeriets skrivelser til præsten ved Det Mosaiske Troessamfund i København 1876 24/6 og 1877 25/1).

a. Ministerialprotokoller.

Efter andragende fra Repræsentantskabet blev det ved reskript 1810 29/5 fastsat, at der fremtidig i menigheden skulle føres en autoriseret protokol over indtrufne fødsler, dødsfald og vielser (§ 1) tilligemed en såkaldt deklarationsprotokol indeholdende samme ministerialia fra før 1810 (§ 2). Menighedens juridiske konsulent, Lands-, Over- og Hof- og Stadsretsprokurator Moses Delbanco, skulle føre protokollen (§ 3).

Ved anordningen 1814 blev der endvidere påbudt en for både

drengene og piger af den mosaiske religion offentlig religionsprøve med efterfølgende aflæggelse af trosbekendelse (§ 14). Prøven fandt sted på grundlag af en af M. L. Nathanson i 1812 foranlediget og senere af Kancelliet autoriseret lærebog i den jødiske religion.

Denne såkaldte konfirmationsprøve - der var jødedommen ganske fremmed - kunne afholdes i maj og november (§ 16) i synagogen af rabbineren eller andre af Kancelliets dertil autoriserede (§ 15), som også skulle føre protokol over de konfirmerede (§ 18 med vedføjet skema).

Den første konfirmation i den københavnske menighed fandt sted 1817 19/5 ved kateket Isac Noa Mannheimer.

C.W.Eckersberg: *Det Nathansonske Familiebillede*, 1818. (Statens Museum for Kunst). Mendel Levin Nathanson (1780-1868) var den drivende kraft blandt den lille gruppe af velhavende og liberalt indstillede jøder, der i snævert samarbejde med regeringsmagten i slutningen af det 18. og i begyndelsen af det 19. århundrede førte de danske jøder frem til ligestilling med landets øvrige borgere på næsten alle områder. Reformarbejdet kom til udtryk i en kgl. anordning af 29. marts 1814 og "Reglement for Det mosaiske Religionssamfund i Kiøbenhavn", udstedt samme dato. Disse bestemmelser blev grundlæggende for de danske jøders stilling.

ARKIVOVERSIGT

DET MOSAISKE TROESSAMFUND I KØBENHAVN

Alle bind og pakker i denne arkivoversigt er nummereret fortløbende.

I. REPRÆSENTANTSKABET

1. FORHANDLINGS PROTOKOLLER 1856-1946 (m. reg., 17 bd.)

Anm.: Litr. A og B er forgæves eftersøgt. Der henvises i lit. C-K i margen til venstre til respektive journalbind og -nummer. - Alle 17 bd. aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet 1814 § 6.
Nemlig:

- [1-2. Litr. A og B (1809-56) mangler]
- 3. - C. (1856 11/12 - 1867 7/8)
 - 4. - D. (1867 3/10 - 1876 19/10)
 - 5. - E. (1876 9/11 - 1884 23/10)
 - 6. - F. (1884 6/11 - 1890 18/12)
 - 7. - G. (1891 15/1 - 1897 1/7)
 - 8. - H. (1897 9/7 - 1904 2/5)
 - 9. - I. (1904 26/5 - 1910 3/11)
 - 10. - K. (1910 28/11 - 1916 16/3)
 - 11. - L. (1916 16/3 - 1918 30/12)
 - 12. - M. (1919 15/1 - 1921 22/12)
 - 13. - N. (1922 4/1 - 1925 6/5)
 - 14. - O. (1925 20/5 - 1928 14/3)
 - 15. - P. (1928 14/3 - 1930 12/11)
 - 16. - Q. (1930 9/12 - 1933 20/12)
 - 17. - R. (1934 10/1 - 1937 1/9)
 - 18. - S. (1937 1/9 - 1941 17/6)
 - 19. - T. (1941 15/8 - 1943 24/9, 1945 6/6 - 1946 12/3)

2. KOPIBØGER 1809-1930 (40 bd.)

Anm.: I litr. A-R henvises til journal i margen til venstre, fra litr. S ved henvisning oven over skrivelse. - Litr. A-Ø aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet 1814, § 6.
Nemlig:

- 20. Litr. A. (1809 10/11 - 1812 20/8)
- 21. - B. (1812 28/8 - 1815 21/7)

22. - C. (1815 31/7 - 1817 23/12)
 23. - D. (1818 7/1 - 1821 12/6)
 24. - E. (1821 12/6 - 1824 22/11)
 25. - F. (1824 22/12 - 1828 8/9)
 26. - G. (1828 8/9 - 1832 2/2)
 27. - H. (1832 2/2 - 1836 19/10)
 28. - I. (1836 19/10 - 1841 9/7)
 29. - K. (1841 13/7 - 1844 13/6)
 30. - L. (1844 13/6 - 1846 31/12)
 31. - M. (1847 22/1 - 1849 26/7)
 32. - N. (1849 26/7 - 1856 10/3)
 33. - O. (1856 27/3 - 1866 11/10)
 34. - P. (1866 11/10 - 1873 23/10)
 35. - Q. (1873 23/10 - 1881 13/12)
 36. - R. (1881 15/12 - 1886 3/12)
 37. - S. (1886 6/12 - 1890 8/8)
 38. - T. (1890 8/8 - 1894 12/4)
 39. - U. (1894 12/4 - 1898 25/5)
 40. - V. (1898 3/6 - 1902 18/12)
 41. - X. (1904 18/12 - 1907 10/7)
 42. - Y. (1907 27/1 - 1911 9/3)
 43. - Z. (1911 9/3 - 1915 22/7)
 44. - Æ. (1915 22/7 - 1917 14/11)
 45. - Ø. (1917 14/11 - 1919 29/9)
 46. - AA. (1919 2/10 - 1921 15/3)
 47. - (1921 16/3 - 1922 21/4)
 48. - (1922 5/4 - 1923 6/6)
 49. - (1923 6/6 - 1924 21/5)
 50. - (1924 22/5 - 1925 27/5)
 51. - (1925 28/5 - 1926 13/1)
 52. - (1926 13/1 - 1926 12/8)
 53. - (1926 12/8 - 1927 17/3)
 54. - (1927 17/3 - 1927 16/9)
 55. - (1927 21/9 - 1928 7/5)
 56. - (1928 9/5 - 1928 17/11)
 57. - (1928 26/11 - 1929 21/6)
 58. - (1929 19/6 - 1930 17/1)
 59. - (1930 22/1 - 1930 13/6)

3. JOURNALER 1809-1915 (m. reg., 10 bd.)

Anm.: På højre side henvises til kopibog, såfremt den indgående skrivelse giver anledning til svarskrivelse. - Alle bd. autoriseret af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

60. Litr. A. (1809 4/11 - 1817 28/7)
 61. - B. (1817 4/8 - 1830 23/2)
 62. - C. (1830 25/2 - 1840 8/1)

- 63. - D. (1840 28/5 - 1849 23/10)
- 64. - E. (1849 1/11 - 1864 30/8)
- 65. - F. (1864 30/8 - 1877 12/4)
- 66. - G. (1877 4/7 - 1888 28/6)
- 67. - H. (1888 3/7 - 1899 16/3)
- 68. - I. (1899 16/3 - 1908 10/6)
- 69. - K. (1908 11/6 - 1915 16/12)

4. INDGÅEDE SAGER 1809-1946 (188 pk.)

Anm.: Til pk. nr. 70-248 findes der mangelslister

a. Henlagt efter journalerne A-K (pk. 79-80 dog koncepter til udgåede skrivelser 1809-10, 1812-20)

Nemlig:

- 70. A. nr. 1 - 96 (nov. 1809 - juni 1810)
- 71. A. - 97 - 175 (juli 1810 - marts 1811)
- 72. A. - 196 - 248 (juli - dec. 1811)
- 73. A. - 249 - 337 (jan. - sept. 1812)
- 74. A. - 338 - 429 (okt. 1812 - sept. 1813)
- 75. A. - 430 - 533 (okt. 1813 - sept. 1814)
- 76. A. - 534 - 664 (okt. 1814 - dec. 1815)
- 77. A. - 665 - 754 (jan. - dec. 1816)
- 78. A. - 755 - 832 , B. nr. 1 - 45 (jan. - dec. 1817)
- 79. Koncepter til udgåede skrivelser 1809-10, 1812-14
- 80. Koncepter til udgåede skrivelser 1815-20
- 81. B. nr. 46 - 143 (jan. - dec. 1818)
- 82. B. - 144 - 182 (jan. - dec. 1819)
- 83. B. - 183 - 230 (jan. 1820 - marts 1821)
- 84. B. - 231 - 305 (jan. - sept. 1821)
- 85. B. - 306 - 395 (okt. 1821 - sept. 1822)
- 86. B. - 396 - 494 (okt. 1822 - dec. 1823)
- 87. B. - 495 - 546 (jan. - juni 1824)
- 88. B. - 547 - 636 (juli 1824 - juni 1825)
- 89. B. - 637 - 706 (juli 1825 - marts 1826)
- 90. B. - 707 - 789 (april - dec. 1826)
- 91. B. - 790 - 844 (jan. - juni 1827)
- 92. B. - 845 - 940 (juli 1827 - marts 1828)
- 93. B. - 941 - 1022 (apr. - dec. 1828)
- 94. B. - 1023 - 1107 (jan. - sept. 1829)
- 95. B. - 1108 - 1141, C. nr. 1 -29 (okt. 1829 - juni 1830)
- 96. C. - 30 - 88 (juli - dec. 1830)
- 97. C. - 89 - 161 (jan. - sept. 1831)
- 98. C. - 162 - 245 (okt. 1831 - juli 1832)
- 99. C. - 246 - 325 (juli - sept. 1832)
- 100. C. - 326 - 414 (jan. - sept. 1833)
- 101. C. - 415 - 492 (nov. 1833 - juni 1834)
- 102. C. - 493 - 578 (juli 1834 - marts 1835)
- 103. C. - 579 - 660 (april - sept. 1835)

104. C. - 661 - 739 (okt. 1835 - marts 1836)
 105. C. - 740 - 855 (april - dec. 1836)
 106. C. - 856 - 926 (jan. - sept. 1837)
 107. C. - 927 - 1008 (okt. 1837 - marts 1838)
 108. C. - 1009 - 1104 (april - dec. 1838)
 109. C. - 1105 - 1186 (jan. - sept. 1839)
 110. C. - 1187 - 1257, D. nr. 1 - 13 (okt. 1839 - juni 1840)
 111. D. - 14 - 70 (juli - dec. 1840)
 112. D. - 71 - 149 (jan. - sept. 1841)
 113. D. - 150 - 257 (okt. 1841 - juni 1842)
 114. D. - 258 - 322 (juli - dec. 1842)
 115. D. - 323 - 403 (jan. - sept. 1843)
 116. D. - 404 - 463 (okt. 1843 - marts 1844)
 117. D. - 464 - 526 (april - sept. 1844)
 118. D. - 527 - 624 (okt. 1844 - juni 1845)
 119. D. - 625 - 691 (juli - dec. 1845)
 120. D. - 692 - 794 (juni - sept. 1846)
 121. D. - 795 - 882 (okt. 1846 - juni 1847)
 122. D. - 883 - 997 (juli 1847 - marts 1848)
 123. D. - 998 - 1101 (april 1848 - marts 1849)
 124. D. - 1102 - 1138 (april - sept. 1849)
 125. D. - 1140-1147, E. nr. 1 - 43 (okt. 1849 - marts 1850)
 126. E. - 44 - 114 (april 1850 - marts 1851)
 127. E. - 115 - 153 (april - sept. 1851)
 128. E. - 154 - 198 (okt. 1851 - marts 1852)
 129. E. - 199 - 239 (april - sept. 1852)
 130. E. - 240 - 296 (okt. 1852 - marts 1853)
 131. E. - 297 - 352 (april - dec. 1853)
 132. E. - 353 - 445 (jan. - dec. 1854)
 133. E. - 446 - 535 (jan. - dec. 1855)
 134. E. - 536 - 620 (jan. - dec. 1856)
 135. E. - 621 - 683 (jan. - sept. 1857)
 136. E. - 684 - 733 (okt. 1857 - marts 1858)
 137. E. - 734 - 811 (april - dec. 1858)
 138. E. - 812 - 896 (jan. - dec. 1859)
 139. E. - 897 - 1003 (jan. - dec. 1860)
 140. E. - 1004 - 1113 (jan. - dec. 1861)
 141. E. - 1114 - 1184 (jan. - sept. 1862)
 142. E. - 1185 - 1265 (okt. 1862 - sept. 1863)
 143. E. - 1266 - 1344, F. nr. 1 - 8 (okt. 1863 - okt. 1864)
 144. F. - 9 - 95 (okt. 1864 - juni 1865)
 145. F. - 96 - 206 (juli 1865 - juni 1866)
 146. F. - 207 - 290 (juli 1866 - marts 1867)
 147. F. - 291 - 367 (april - dec. 1867)
 148. F. - 368 - 430 (jan. - juni 1868)
 149. F. - 431 - 491 (juli - dec. 1868)
 150. F. - 492 - 568 (jan. - sept. 1869)
 151. F. - 569 - 654 (okt. 1869 - juni 1870)
 152. F. - 655 - 721 (juli - dec. 1870)

153. F. - 722 - 798 (jan. - sept. 1871)
 154. F. - 799 - 899 (okt. 1871 - juni 1872)
 155. F. - 900 - 994 (juli 1872 - marts 1873)
 156. F. - 995 - 1075 (april - dec. 1873)
 157. F. - 1076 - 1218 (jan. - dec. 1874)
 158. F. - 1219 - 1336 (jan. - dec. 1875)
 159. F. - 1337 - 1478 (jan. - dec. 1876)
 160. F. - 1479 - 1544, G. nr. 1 - 34 (jan. - sept. 1877)
 161. G. - 35 - 151 (okt. 1877 - sept. 1878)
 162. G. - 152 - 239 (okt. 1878 - marts 1879)
 163. G. - 240 - 357 (april - dec. 1879)
 164. G. - 358 - 525 (jan. - dec. 1880)
 165. G. - 526 - 701 (jan. - dec. 1881)
 166. G. - 702 - 831 (jan. - sept. 1882)
 167. G. - 832 - 938 (okt. 1882 - marts 1883)
 168. G. - 939 - 1067 (april - dec. 1883)
 169. G. - 1068 - 1240 (jan. - sept. 1884)
 170. G. - 1241 - 1380 (okt. 1884 - marts 1885)
 171. G. - 1381 - 1548 (april - dec. 1885)
 172. G. - 1549 - 1756 (jan. - sept. 1886)
 173. G. - 1757 - 1907 (okt. 1886 - marts 1887)
 174. G. - 1908 - 2079 (april - dec. 1887)
 175. G. - 2080 - 2195, H. nr. 1 - 126 (jan. - dec. 1888)
 176. H. - 127 - 274 (jan. - sept. 1889)
 177. H. - 275 - 444 (okt. 1889 - marts 1890)
 178. H. - 445 - 617 (april - dec. 1890)
 179. H. - 618 - 752 (jan. - sept. 1891)
 180. H. - 753 - 885 (sept. - dec. 1891)
 181. H. - 886 - 1098 (jan. - sept. 1892)
 182. H. - 1099 - 1168 (okt. - dec. 1892)
 183. H. - 1169 - 1328 (jan. - juni 1893)
 184. H. - 1329 - 1473 (juli - dec. 1893)
 185. H. - 1474 - 1689 (jan. - sept. 1894)
 186. H. - 1690 - 1855 (okt. 1894 - marts 1895)
 187. H. - 1856 - 2050 (april - dec. 1895)
 188. H. - 2051 - 2287 (jan. - sept. 1896)
 189. H. - 2288 - 2470 (okt. 1896 - marts 1897)
 190. H. - 2471 - 2734 (april - dec. 1897)
 191. H. - 2735 - 2975 (jan. - sept. 1898)
 192. H. - 2976 - 3134, I. nr. 1 -16 (okt. 1898 - marts 1899)
 193. I. - 17 - 252 (april - dec. 1899)
 194. I. - 253 - 444 (jan. - sept. 1900)
 195. I. - 445 - 690 (okt. 1900 - juni 1901)
 196. I. - 691 - 840 (juli - dec. 1901)
 197. I. - 841 - 1074 (jan. - sept. 1902)
 198. I. - 1075 - 1273 (okt. 1902 - marts 1903)
 199. I. - 1274 - 1465 (april - sept. 1903)
 200. I. - 1466 - 1675 (okt. 1903 - juni 1904)
 201. I. - 1676 - 1928 (juli - dec. 1904)

- 202. I. - 1929 - 2168 (jan. - sept. 1905)
- 203. I. - 2169 - 2394 (okt. 1905 - marts 1906)
- 204. I. - 2395 - 2576 (april - sept. 1906)
- 205. I. - 2577 - 2804 (okt. 1906 - marts 1907)
- 206. I. - 2805 - 3088 (april - dec. 1907)
- 207. I. - 3089 - 3253, K. nr. 1 - 89 (jan. - sept. 1908)
- 208. K. - 90 - 287 (okt. 1908 - marts 1909)
- 209. K. - 288 - 633 (april 1909 - marts 1910)
- 210. K. - 634 - 919 (april - dec. 1910)
- 211. K. - 920 - 1211 (jan. - sept. 1911)
- 212. K. - 1212 - 1500 (okt. 1911 - juni 1912)
- 213. K. - 1501 - 1737 (juli - dec. 1912)
- 214. K. - 1738 - 2005 (jan. - sept. 1913)
- 215. K. - 2006 - 2341 (okt. 1913 - juni 1914)
- 216. K. - 2342 - 2628 (juli 1914 - marts 1915)
- 217. K. - 2629 - 2976 (april - dec. 1915)
- 218. K. - 2977 - 3075 (jan. - marts 1916), fortsat ndf.

b. Henlagt efter forhandlingsprotokollerne L-T (nummeret i margenen til venstre i protokollen, for litr. T dog efter dato for møde i repræsentantskabet, forhandlingsprotokollitr. og -nr. anført på de enkelte sager).

- 218. L. nr. 1 - 143 (marts - okt. 1916)
- 219. L. - 144 - 273 (okt. 1916 - marts 1917)
- 220. L. - 274 - 446 (april - sept. 1917)
- 221. L. - 447 - 684 (okt. 1917 - juni 1918)
- 222. L. - 685 - 845 (juli - dec. 1918)
- 223. M. - 1 - 267 (jan. - juni 1919)
- 224. M. - 268 - 679 (juli 1919 - marts 1920)
- 225. M. - 680 - 1050 (april - dec. 1920)
- 226. M. - 1051 - 1581 (jan. - dec. 1921)
- 227. N. - 1 - 599 (jan. - dec. 1922)
- 228. N. - 600 - 963 (jan. - sept. 1923)
- 229. N. - 964 - 1366 (okt. 1923 - juni 1924)
- 230. N. - 1367 - 1735, O. nr.1-127 (juni 1924 - juni 1925)
- 231. O. - 128 - 599 (juli 1925 - marts 1926)
- 232. O. - 600 - 1041 (april - dec. 1926)
- 233. O. - 1042 - 1481 (jan. - sept. 1927)
- 234. O. - 1482 - 1788, P. nr. 1-181 (okt. 1927 - juni 1928)
- 235. P. - 182 - 642 (juli 1928 - marts 1929)
- 236. P. - 643 - 1156 (april - dec. 1929)
- 237. P. - 1157 - 1623, Q. nr. 1 - 48 (jan. - dec. 1930)
- 238. Q. - 49 - 283 (jan. - juni 1931)
- 239. Q. - 284 - 705 (juli 1931 - marts 1932)
- 240. Q. - 706 - 909 (april - sept. 1932)
- 241. Q. - 910 - 1360 (okt. 1932 - sept. 1933)
- 242. Q. - 1361 - 1478, R. nr. 1-179 (okt. 1933 - juni 1934)
- 243. R. - 180 - 456 (juli - dec. 1934)

- 244. R. - 457 - 691 (jan. - juni 1935)
- 245. R. - 692 - 1029 (juli 1935 - marts 1936)
- 246. R. - 1030 - 1411 (april 1936 - marts 1937)
- 247. R. - 1412 - 1558, S. nr.1-328 (april 1937 - juni 1938)
- 248. S. - 329 - 604 (juni - dec. 1938)
- 249. T. (jan. - dec. 1939)
- 250. T. (jan. - sept. 1940)
- 251. T. (okt. - dec. 1940)
- 252. T. (jan. - sept. 1941)
- 253. T. (okt. - dec. 1941)
- 254. T. (jan. - sept. 1942)
- 255. T. (sept. - dec. 1942)
- 256. T. (jan. - sept. 1943)
- 257. T. (jan. - dec. 1945)
- 258. T. (jan. - maj 1946)

5. SEKRETARIATSSAGER

Anm.: *Heri samlet mange løse sager, som ikke med sikkerhed kunne anbringes i andre grupper;*

- 259. Ældre ujournaliserede sager 1873-1910
De fleste stilet til og behandlet af overretssagfører
M. A. Meyer
- 260. Indgået korrespondance m.v. 1911-32
Heri udmeldelser m.m. 1911-17 og korrespondance med
Henri Nathansen 1915-18
- 261. Ujournaliserede sager m.m. 1919-35, 1942
Heri diverse dokumenter vedr. russiske jøder 1911-22,
ujournaliserede sager 1922-25 og korrespondance m.v.
vedr. skatteforhold 1929-35
- 262-264. Henlagte sager 1924-33, 1935 (3 pk.)
Nemlig:
262. 1924-27
263. 1928-30
264. 1931-33, 1935
- 265. Diverse korrespondance m.v. 1935-46
- 266-268. Ind- og udgående korrespondance 1935-39, 1945-54
(3 pk., alfabetisk henlagt)
Nemlig:
266. 1935-39
267. 1945-46
268. 1947-54

269-271. Udgående korrespondance 1938-46 (6 pk., alfabetisk henlagt)

Nemlig:

- 269. 1938-39
- 270. 1939-41
- 271. 1941-42
- 272. 1942-43
- 273. 1943-45
- 274. 1946

275-278. Udgående korrespondance (4 pk., kronologisk henlagt)

Nemlig:

- 275. 1946 4.6. - 1947 2.6.
- 276. 1947 2.6. - 1948 30.12.
- 277. 1949 3.1. - 1950 18.9.
- 278. 1950 25.11. - 1953 30.9.

6. SKIFTESAGER

(Se omtalen i indledningen)

a. Den tyske nation

279-280. Forhandlings- og registreringsprotokoller 1774-1814 (2 bd.)

Nemlig:

- 279. 1774-1805
Mest jiddisch, dog nogle indførsler på dansk.
- Gl. sign.: 1.a.
- 280. 1805-14
Aut. 2.7.1805 af Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten. - Gl. sign.: 1.d.

281. Registreringsprotokol 1773-1805

På jiddisch, nogle indførsler på dansk. -
Gl. sign.: 1.o.

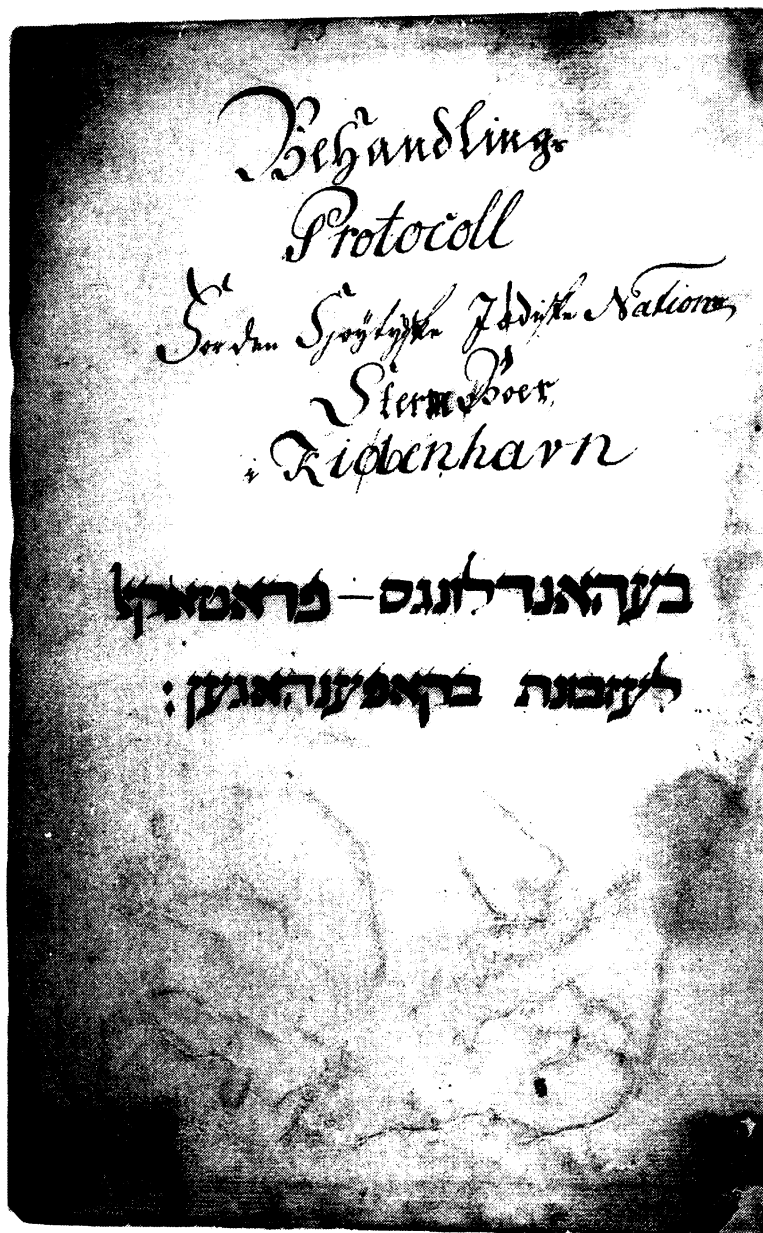
282-283. Behandlingsprotokoller 1760-1814 (2 bd.)

Nemlig:

- 282. 1760-1805
På dansk, jiddisch og hebraisk. -
Gl. sign.: 1.b.
- 283. 1805-15 (med reg.)
Aut. 8.7.1805 af Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten. - Gl. sign.: 1.e.

284. "Hovedprotokol" 1765-1810

Muligvis en repartitionsprotokol. - Gl. sign.: 1.c.

Titelbladet til behandlingsprotokol 1760-1805 for den jødiske menigheds skiftekommission i København. Statsmagten tillod jøderne udstrakt indre selvstyre. Troessamfundet havde således egne skifteretter, hvor boerne behandledes efter jødiske arveregler, efterhånden dog indskrænket ved reskripter af 1757 og 1789. (Det Mosaiske Troessamfunds arkiv nr. 282).

285. Repartitionsprotokol 1806-13 (m. reg.)
Aut. 8.7.1805 af Lands- Over- samt Hof- og Stads-
retten. - Gl. sign.: 1.f.

286. "Copie-Bog" 1806-07
Vedr. decisioner og udsættelser (vedlagt diverse
dokumenter). - Gl. sign.: 1.g.

287. Kvitteringsbog 1807-16
Gl. sign.: 1.h.

288. Register over skifteprotokoller, u.å.
Navne med hebraisk kursivskrift. - Gl. sign.: 1.w.

b. Den portugisiske nation

289. Skifteprotokol 1805-15 (med reg.)
Aut. 13.3.1805 af Lands- Over- samt Hof og Stads-
retten. - Gl. sign.: 1.u.

c. Ekstraordinære boer

290. Guldtrækker Levin Wulff von Halles enke Genedel Cohens
bo 1804-07
Heri skifteprotokol 1804-06 (gl. sign.: 1.k.2), gen-
part af samme (gl. sign. 1.k.1) og diverse skiftedoku-
menter (gl. sign.: 1.k.3)

291-293. Raphael Asher Unnas enke Esther Salomonsdatters bo
1804-10 (3 bd.)

Nemlig:

291. Skifteprotokol vedr. Lands- Over- samt Hof- og
Stads- rettens bobehandling 1805.
Vedhæftet: 1) Kgl. konfirmation af 12.11.1805 på
hendes testamente; 2) Ekstrakt af samme 17.10.1807
i dansk oversættelse; 3) Hendes originale testa-
mente; 4) Dansk oversættelse in extenso af samme
23.1.1804 (gl. sign.: 1.j.1)

292. Skifteprotokol for testamenteksekutorerne 1805-10
Aut. 13.3.1805 af Lands- Over- samt Hof- og Stads-
retten. - Gl. sign.: 1.j.2.

293. Skifteprotokol for testamenteksekutorerne 1806-07
Aut. 20.2.1806 af Lands- Over- samt Hof- og Stads-
retten. - Gl. sign.: 1.i.

294. Silke- og klædekræmmer Moses Meyers bo 1807-10
Skifteprotokol (m. bilag) for kuratorerne og testa-
menteksekutorerne, aut. 5.5.1807 af Lands- Over- samt
Hof- og Stadsretten. - Gl. sign.: 1.n.

295. Købmand Meyer Isaacs bo 1813
 Skifteprotokol (m. bilag). - Gl. sign.: 1.t.
d. Andre boer, bilag m.m.
- 296-299. Hofråd og grosserer David Amsel Meyers bo 1822-43
 Nemlig:
296. Skifteprotokol for testamenteksekutorerne Salomon Seligmann Trier, Mendel Levin Nathanson og Jacob Salomon Meyer 1822. - Gl. sign.: 1.p.
297. Skifteprotokol for samme 1822-24
298. Skifteprotokol for testamenteksekutorerne vedr. David Amsel Meyers legat til adskillige offentlige stiftelser 1822-24. - Aut. 10.2.1823 af Københavns Magistrat. - Gl. sign.: 1.s.
299. Aktstykker vedr. David Amsel Meyers testamente 1823-43. - Gl. sign.: I, p.II.
300. Urtekræmmer Israel Lion Israels jr.s bo 1848-78
 Skifteprotokol for eksekutorene. - Aut. 20.4.1848 af Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten.
301. Meyer Moses Hausens testamente af 8.3.1758 (fragment, på jiddisch), med prof. David Simonsens oversættelse. - Gl. sign.: 1.v.
302. Skifteprotokol for købmand Martin Levins bo 1877
303. Bilag til skiftesager 1805-07
 Heri 1805: Gugenheim; 1806: Joel Philip, Hedvig Abraham Levys, Jacob Abraham Lazarus, David Salomonsen og Moses Seligman Elkan; 1807: Hendel Jacob Rubens enke, Lefmann Meyer, Edel Breine afg. Simon Polacks datter, Mine Aron Wolf Fürsts enke, Moses Levi, Hanna Meyer Unnas enke, Heyman Abraham Lazarus, Frederikke Seligman Triers enke.
304. Bilag til skiftesager 1808-09
 Heri 1808: Levin Cohen, Levin Cracau, Wulf Melchior, Israel Soldin, Bilka Marcus Philips enke, Jacob Sufferson, Martha Josephsdatter Jacob Simons enke; 1809: Helene Berendt Levin Mariboers enke, Berendt Moses Anricht, Helene Ham.
305. Bilag til skiftesager 1810-12
 Heri 1810: Joseph Philip Unna, Aron Heyman, Levin Marcus Kalisch; 1811: Joseph Philip, Vogel Bendix Cohens enke, Hendel Meyer Heckschers enke; 1812:

Hetzle David Adlers enke, Selig Cahn, Aron Eibeschutz,
Heiman Levy Goldschmidt, Fromme Meyers enke, Israel
Joel, Benjamin Salomon Cohen, Marcus Levin Trier,
Joel Wulf og tjenestepigen Esther.

306. Bilag til skiftesager 1813-14

Heri 1813: Jacob Jacobsen, Israel Moses Israels,
Ephraim Magnus Ruben, Heiman Salomon, Joseph Heiman
Goldschmidt, Emanuel Bendix; 1814: Hertz Valentin,
Heiman Abraham Lazarus, Ester Joseph Unnas enke og
Hanne Philip Cohens enke.

307. Diverse skiftemateriale 1766-1815

Heri decisioner på udsættelser 1802-11, kvitteringer
for betalinger 1812-13, bilag og kopier 1766-1815,
deriblandt testamenter o.l., på aramæisk, hebraisk,
jiddisch, dels med dansk oversættelse.

7. LIGNING

(Se omtalen i indledningen)

308. Ligningsprotokoller 1806-10

Heri protokollerne 1806-10 (indlagt kgl. bevilling af
15.8.1806; gl. sign.: 3.1), 1807-08 (indeholder også
de skatteydende medlemmers stillingtagen til det dem
pålignede beløb; gl. sign.: 3.3), og 1809-10 (gl.
sign.: 3.2).

309-313. Ligningsbøger 1869-1916 (5 bd.)

Indeholder oplysninger om skatteydende medlemmers
navn, stilling og pålignede beløb.

Nemlig:

309. Litr. A. 1869-79

310. - B. 1880-88

311. - C. 1889-99

312. - D. 1900-09

313. - E. 1910-16

314-374. Ligningslister 1889-1954 (61 bd.)

Indeholder oplysninger om skatteydende medlemmers
navn, stilling, pålignede bidrag samt det på
menighedsmedlemmerne totale pålignede beløb m.v. -
Lister for 1910 samt for 1942-43, 1944-45 og 1945-
46 mangler.

Nemlig:

314. 1889 334. 1909 354. 1930

315. 1890 335. 1911 355. 1931

316. 1891 336. 1912 356. 1932

317. 1892	337. 1913	357. 1933
318. 1893	338. 1914	358. 1934
319. 1894	339. 1915	359. 1935
320. 1895	340. 1916	360. 1936
321. 1896	341. 1917	361. 1937-38
322. 1897	342. 1918	362. 1938-39
323. 1898	343. 1919	363. 1939-40
324. 1899	344. 1920	364. 1940-41
325. 1900	345. 1921	365. 1941-42
326. 1901	346. 1922	366. 1943-44
327. 1902	347. 1923	367. 1946-47
328. 1903	348. 1924	368. 1947-48
329. 1904	349. 1925	369. 1948-49
330. 1905	350. 1926	370. 1949-50
331. 1906	351. 1927	371. 1950-51
332. 1907	352. 1928	372. 1951-52
333. 1908	353. 1929	373. 1952-53
		374. 1953-54

375. Skatteoplysningsbog 1921-23

Heri spredte notater om årsindtægt og forslag til skattnedsættelse for enkelte menighedsmedlemmer.

376. Diverse ligningslister 1847, 1917-20

377. Oplysningsskemaer vedr. nye skatteyderemner 1935-40

8. LEGATER

(Se omtalen i indledningen)

a. Legater administreret af Repræsentantskabet

378-383. Fundatsprotokoller 1810-1941 (m. reg. på nær litr. A, 6 bd.)

Afskrift eller ekstrakt afskrift af testamentariske dispositioner, gavebreve og lignende, hvorved stiftes legater enten for Troessamfundet selv eller for medlemmer af samme eller for visse til Troessamfundet knyttede velgørende selskaber. - Alle bd. aut. af Københavns Magistrat i h.t. kancelliskrivelse af 1.5.1810.

Nemlig:

- 378. 1810-66 (litr. A.)
- 379. 1862-84
- 380. 1884-94
- 381. 1894-1908 (Nr. 3)
- 382. 1908-22 (Nr. 4.)

383. 1922-41 (på ryggen "Legatprotokol")
- 384-389. Legatprotokoller 1810-1941 (m. reg. på nær nr. 384,
6 bd.)
Genparter af ovenstående fundatsprotokoller
Nemlig:
384. 1810-66
Aut. 25.6.1810 af Københavns Magistrat i h.t.
kancelliskrivelse af 1.5.1810
385. 1866-89
386. 1890-1904
387. 1904-17
388. 1917-28
389. 1929-41

b. Særskilt administrerede legater

Israel Lion Israel jr.s legat

- 390-391. Kassebøger 1856-1929 (2 bd.)
Nemlig:
390. 1856-99
391. 1900-29

Justitsråd S.A. Eibeschutz' legat

392. Kassebog 1859-1908
Se tillige ndf. nr. 411

Klædekrammer Isak Meyers legat af 1866

393. Fordelingsprotokol 1866-1949
Indlagt udskrift af Salomon Davidsen og hustru
Hanna, f. Levys kirkelegat af 1860 samt 3 breve
*Vekselerer Nathan Hartwig og efterlevende enke Betty
f. Herschels køduddelingslegat, stiftet af W.P.Heyman*

394. Uddelingsprotokol 1867-1925
Forrest i protokollen afskrift af fundats af
1.6.1866 samt kgl. konfirmation på samme 20.9.1867
Kollektør Salomon og hustrus legat

395. Regnskabsbog 1885-1915
Stiftelsen Erkjendtligheden (Josef og Eline Levin)

396. Forhandlingsprotokol 1896-1924

- Aut. 6.10.1896 af bestyrelsen
397. Kassebog 1896-1908
Aut. 6.10.1896 af bestyrelsen

Moritz G. Melchior og hustrus legat

398. Kassebog 1900-29

Betty Hartwigs legat

399. Kassebog 1901-05
Se tillige ndf. nr. 411

*Jacob Nathan Meyers legat, Brødstiftelsens
Fond og Sygeplejens Fond*

- 400-402. Kassebøger (3 bd.)

Berta og Therese Levins legat

403. Forhandlingsprotokol 1939-63
Indhæftet kgl. konfirmeret fundats af 30.9.1939

Frøken Ellen Hirsch's legat

- 403 A. Forhandlingsprotokol 1957-68
Heri tillige bilag, afskrift af fundatsen, konfir-
meret 12.7.1957

404. Regnskabsbog for diverse legater 1940-45

c. Legatfortegnelser

405. Fortegnelse over de i Troessamfundet stiftede legater
tilligemed de for disse gældende fundatser 1877
406. Fortegnelse over modtagere af faste legater 1923-50(?)
407. Alfabetisk fortegnelse over modtagere af faste legater
1934 (m. mange senere tilføjelser)
408. Fortegnelse over modtagere af *kadisch*-legater,
udat.
409. Fortegnelse over legaternes forfaldstid
410. Trykte legatfortegnelser med gældende fundatser 1878-
1958
Heri 1878, tillæg 1890, 2. tillæg 1903, 3. tillæg

1924, 4. tillæg 1942, 5. tillæg 1958 og gravstedslegater

d. Diverse

411. Testamenter, fundatser, korrespondance m.. 1795-1944
Heri bl.a. vedr. Salomon Amsel Meyers brudeudstyerslegat m.m. 1795-1930, Betty Hartwigs legat 1924-39 (m. gældsbreve), søstrene Emilie og Helene Wulffs legat til fremme af jødisk videnskab (m. testamente); diverse testamenter (Lion Abrahamson 1886, Julie von Halle 1897, m. boopgørelse 1905, Levin Marcus Kalisch 1809, Ludvig Heyman Levin og hustru Minna, f. Meyer, 1873, m. repartition, Moses Melchior 1910, Wilhelmine Meyer 1914); diverse fundatser (Adolf Bauer og hustru Anna, f. Haurowitz, 1928, Thora, Mary og Sara Davidsen 1925, Simon Aron Eibeschütz 1818-1928, Ivar B. Goldschmidt 1925, dr.phil. M.I. Goldschmidt 1925, Martin Heyman og hustru Pauline, f. Nathan, 1925, Louise og Harriet Melchior 1935, Randers-legaterne, Vilhelm Salomonsen 1920, Frederikke Wilhelmine Wagner, f. Hellmann 1907), decision over Moses Levys og hustru Fredrikke, f. Nathans fællesbo 1906 m.m.
412. Legatregnskaber og revisionsbemærkninger 1810-32
413. Legatansøgninger, anbefalinger m.v. ca. 1860-1938
414. Revision af fundatsprotokol Is legater 1877
- 414 A. Legatfordelingsprotokol 1887-95
415. Korrespondance samt indstilling til Legatudvalget 1924-32(?)

9. FATTIGVÆSEN

(Se omtalen i indledningen)

a. Almindelig fattigforsorg

416. Fattigvæsensprotokol 1870 (m. reg)
Er en fortegnelse over modtagere af fattighjælp
417. Almisseuddelingsprotokol 1871-1915
418. Regnskabsprotokol 1873-82 (m. reg.)

419. Fortegnelse over personer, som har nydt fattighjælp
1882-1909 (m. reg.)
Er tillige en regnskabsbog
420. Regnskabsbog 1888-93 (m. reg)
421. Fortegnelse over personer, der har nydt urefunderet
fattigdomsunderstøttelse 1895-1922
- 422-423. Regnskabsbøger 1891-1906 (2 bd.)
Nemlig:
422. 1891-98
423. 1899-1906
424. Regnskabsbog 1891-1915
Heri også legattildelinger
425. Regnskabsbog 1901-04
Vedr. udbetaling af hjælp til russisk-polske immi-
granter af enkefru Betty Hartwig, f. Herschels rej-
selegat 6.3.1901 - 21.11.1904, med oplysninger om
modtagers navn, hjemsted, rejsemål m.v.
426. Regnskabsbog 1904-12
Vedr. hjælp til russisk-polske immigranter
- 427-430. Regnskabsprotokoller 1904-09, 1931-32 (4 bd.)
Vedr. hjælp til russisk-polske immigranter, med
oplysninger om navn, hjemsted, rejsemål m.v.
Nemlig:
427. Littr. A: 22.11.1904 - 25.7.1906
428. Littr. B: 25.7.1906 - 2.10.1907
429. Littr. C: 4.10.1907 - 31.12.1909
430. Littr. P: 15.5.1931 - 29.7.1932
- 431-432. Registre til regnskabsprotokoller 1904-12 (2 bd.)
Nemlig:
431. Løbenr. 1 - 3866
432. Løbenr. 3875 - 5107
- 433-458. Kassebøger 1904-33 (26 bd.)
Til konto B: Konto for Hjælpekomiteen for rus-
siske jøder i København
Heri oplysninger om modtageres navne samt udbe-
talt hjælp.
Nemlig:
433. Littr. A. (1904 21/11 - 1905 20/8)
434. - B. (1905 23/8 - 1906 2/7)
435. - C. (1906 4/7 - 31/12)

- 436. - D. (1906 31/12 - 1908 14/4)
- 437. - E. (1908 15/4 - 1911 12/4)
- 438. - F. (1911 18/4 - 1913 29/12)
- 439. - G. (1913 31/12 - 1916 3/7)
- 440. - H. (1916 4/7 - 1917 22/10)
- 441. - I. (1917 2/10 - 1918 2/12)
- 442. - K. (1918 10/12 - 1919 29/12)
- 443. - L. (1919 29/12 - 1921 5/8)
- 444. - M. (1921 8/8 - 1922 4/12)
- 445. - N. (1922 4/12 - 1923 20/7)
- 446. - O. (1923 20/7 - 1924 7/3)
- 447. - P. (1924 7/3 - 1925 2/6)
- 448. - R. (1925 2/6 - 1926 9/6)
- 449. - S. (1926 9/6 - 1927 12/4)
- 450. - T. (1927 6/4 - 1928 1/2)
- 451. - U. (1928 1/2 - 1/11)
- 452. - V. (1928 1/11 - 1929 5/7)
- 453. - W. (1929 8/7 - 1930 2/3)
- 454. - Z. (1930 28/2 - 13/10)
- 455. - Ø. (1930 16/10 - 1931 31/8)
- 456. - X. (1931 31/8 - 1932 3/5)
- 457. - Y. (1932 4/5 - 1/7)
- 458. - AA. (1932 1/7 - 1933 28/4)

459. Kassebog 1907-11

Vedr. hjælp til russisk-polske immigranter(?)

460-467. Kassebøger 1908-32 (8 bd.)

For konto A: Konto for medlemmer tilhørende menighedens "gamle" slægter (modsat immigranter), med oplysninger om modtageres navne samt udbetalt hjælp.

Nemlig:

- 460. Litr. A. (1908 6/10 - 1910 30/6)
- 461. - B. (1910 1/7 - 1912 4/6)
- 462. - C. (1912 4/6 - 1914 1/10)
- 463. - D. (1914 2/10 - 1918 23/1)
- 464. - E. (1918 23/1 - 1921 21/4)
- 465. - F. (1921 27/4 - 1923 14/12)
- 466. - G. (1923 2/6 - 1929 30/8)
- 467. - H. (1929 30/8 - 1932 29/7)

468. "Medlems-Protokol" 1913-15 (alfab.)

Vedr. russisk-polske immigranter, med oplysninger om navn, stand, næringsvej, bopæl, flytninger samt udbetalt hjælp.

469. Regnskabsbog, udat. (m. reg.)

Vedr. russisk-polske immigranter, med oplysninger

om navn, stilling, bopæl m.v.

- 470-473. Oplysningsbøger 1925-32 (4 bd., m. løse reg.)
Vedr. russisk-polske immigranter, med oplysninger om fødested, indvandringsår (ca. 1905-20), stilling, politiske og fagforeningsmæssige forhold m.v. Nr. 473 ikke taget i brug.

Nemlig:

470. (Nr. 1)
471. Nr. 2
472. Nr. 3
473. Nr. 4 (ikke taget i brug)

474. Regnskabsbog, ca. 1931 (alfab.)

- 475-481. Legatrentefondbøger 1932-43 (7 bd.)

Med oplysninger om modtagers navn, alder, stilling, familieforhold, ophold i Danmark samt evt. tidligere modtagelse af offentlig hjælp.

Nemlig:

475. I. (1932 28/12 - 1933 9/5)
476. II. (1933 10/5 - 1934 26/5)
477. III. (1934 17/5 - 1935 11/6)
478. IV. (1935 24/5 - 1936 4/12)
479. V. (1936 22/12 - 1938 28/4)
480. VI. (1938 9/5 - 1940 10/6)
481. VII. 1940 5/8 - 1943 14/5)

- 482-484. Diverse korrespondance m.v. (1818)1905-48 (3 pk.)

Nemlig:

482. 1818, 1905-48
483. 1914-32
Heri fattigforstander Josef Fischers korrespondance, bl.a. om uddeling af påskebrød
484. 1916-41

b. Sygeforsorg.

485. Sygeprotokol 1842-86

Med oplysninger om navn, stilling, alder, forsørgelsesret m.v.

486. Lægeprotokol 1907 ff.

Med oplysninger om navn, stilling, alder, bopæl og behandling m.v.

487. Hospitalsprotokol 1908-25 (m. reg.)

Med oplysninger om navn, bopæl, sygdom og behandling m.v.

488. Sygeseddelprotokol 1908-31

10. SKOLEVÆSEN

Anm.: Størsteparten af skolearkiverne findes i Landsarkivet for Sjælland, se: Dansk-jødisk historie, 14, 1984, s. 18-31.

a. Skolekommissionen for Det mosaiske Troessamfund

489. Indkomne skrivelser 1829-71 (kronologisk ordnet)

490. Kopibog 1830-71

491. Rapport om menighedernes skoleproblemer 1952

b. Friskolen for Drengbørn af den mosaiske Tro

492. Legatprotokol 1876-1905 (m. reg.)
Med oplysninger om fundatsbestemmelser m.v.

c. Carolineskolen

493. "Collect Bog til en oprettende Skole for fattige Pigebørn af den herværende jødiske Menighed" 1810
Gl. sign.: 20.o.

494. Diverse materiale 1812-1937
Heri trykte regnskaber 1812-34, eksamensskemaer 1813-15, liste over velgørere, udat., brevveksling mellem prof. D. Simonsen og Poul Levin 1918, trykte årsberetninger 1918/19, 1934/35 og lister over udgåede elever 1936-37.

495. Erhvervsstile "Hvad vil jeg være" 1947-61

d. Friskolen og Carolineskolen

496. Udvalg af de daglige bønner til brug ved den private gudstjeneste i skolerne for ungdommen af Det Mosaiske Troessamfund

497. Udvalg af de daglige bønner
Er en kladde til nr. 496

e. Den jødiske Religionsskole af 1853

498. Generalforsamlingsprotokol 1856-1919

Parti fra Mosaisk nordre Begravelsesplads, nu hjørnet af Møllegade og Guldbergsgade, København N. Begravelsespladsen erhvervedes 1694, men allerede september 1693 foretoges på samme sted den første jødiske begravelse. Jødiske gravsteder sløjfes ikke. Begravelsespladsen lå oprindeligt helt åben og ubeskyttet hen, men i 1704 blev der opført en indhegning og bygget et hus til bolig for en opsynsmand, således at de jødiske begravelse kunne beskyttes. (Det kgl. Biblioteks Billedsamling)

Aut. 23.1.1856 af bestyrelsen

499. Forhandlingsprotokol nr. II for bestyrelsen 1898-1959
500. Bilag nr. 621-709 til forhandlingsprotokol II 1917-31
Følgende nr. mangler: 543-621, 623, 630, 633, 644-45, 653, 669-70, 684 og 710. Vedlagt nr. 610a.
501. Elevprotokol A (dreng) 1858-1920
Aut. 18.6.1858 af bestyrelsen
502. Elevprotokol B (piger) 1858-1919
Aut. 18.6.1858 af bestyrelsen
- 503-504. Karakterprotokoller 1900-18 (2 bd.)
Nemlig:
503. 1900-09
504. 1908-18
505. Regnskabsbog 1858-1911
506. Kassebog 1900-28
507. Kassejournal 1961-67
Indlagt diverse elevlister samt korrespondance m.v.
508. Stillingsansøgninger 1928
509. Bilag og regnskaber 1942-61

11. BEGRAVELSESVÆSEN

Anm.: Sml. Det mosaiske Troessamfunds ministerial-protokoller i Landsarkivet for Sjælland m.v.

a. Begravelsesprotokoller

510. Begravelsesprotokol 1771-1871
På jiddisch, fra 1856 navne også med latinsk skrift
- 511-512. Begravelsesprotokoller 1825-1967 (2 bd.)
Nemlig:
511. 1825-67
På jiddisch og hebraisk (også dansk). -
Gl. sign.: 40.e.
512. 1868-1967
513. Begravelsesprotokol 1846-97

På dansk, jiddisch og hebraisk. - Gl. sign.: 40.f.

514. Begravelsesprotokol 1871-1911 (m. reg.)
Gl. sign.: 40.g.

b. Mosaisk nordre begravelsesplads (Møllegade)

515. Begravelsesjournal 1869-76
- 515a. Fortegnelse over grave, som vedligeholdes for privat regning, ca. 1890
516. Fortegnelse over gravsteder, som renholdes for privat regning 1936-51
- 516a. Fortegnelse over renholdelse af betalte gravsteder 1953-55
517. Fortegnelse over legatgrave, ca. 1937 (m. reg.)
- 517a. Adressebog, ca. 1930
518. Hovedbog 1939-43
Aut. 29.8.1940 af Københavns Magistrat
519. Diverse dokumenter, korrespondance, arkitekttegninger, regnskaber m.m. 1800-1942
Heri bl.a. om udvalget vedr. begravelsesvæsenet 1931
- 519a. Diverse fotografier m.v.
Heri tillige kartotekssedler over legatgrave

c. Mosaisk vestre begravelsesplads

520. Korrespondance, regnskaber og tegninger 1885-1938
521. Arkitekttegninger 1886 ff.

12. FLYGTNINGEHJÆLP

a. Russisk immigration

522. Regnskabsbog 26.5.1882 - 13.9.1892
Indlagt to breve til David Simonsen

b. Hjælpekomiteen for russiske jøder i København

523. Forhandlingsprotokol for forretningsudvalget

22.11.1904 - 30.11.1911 (m. diverse bilag)

524-525. Regnskabsbøger 1905-10 (2 bd.)

Nemlig:

524. 14.11.1905 - 17.1.1906

525. 28.9.1906 - 9.11.1910

526. Adressebog 15.12.1910 (alfab.)

527-528. Regnskabsbøger (2 bd.)

Vedr. Hjelpekomiteens udlæg for *Hilfsverein
der deutschen Juden* i Berlin

529. Diverse korrespondance og regnskaber 1907-16

530. Diverse korrespondance og regnskaber m.v. 1910-18

531. Diverse korrespondance 1913-18 (alfab. henlagt)

532-542. Ind- og udgående korrespondance 1914-18
(alfab. henlagt, 11 pk.)

Nemlig:

532. A - C

533. D - E

534. F - G

535. G

536. H - J

537. K

538. L

539. M - N

540. O - R

541. S

542. U - AA

543-544. Indkomne skrivelser og telegrammer m.v. 1914-15
(2 pk.)

545-546. Ind- og udgående korrespondance vedr. pengefor-
sendelser (alfab. henlagt, 2 pk.)

c. Komiteen af 4. maj 1933 (The Jewish Relief-Committee)

Generalsekretær: LRS Kai Simonsen

547-549. Korrespondance 1933-39 (3 pk.)

Nemlig:

547. 1933-34

De fleste breve stilet til Josef Fischer

548. 1935-37

549. 1938-39
- 550-552. Korrespondance 1938-40 (3 pk.)
Nemlig:
 550. A - H
 De fleste breve stilet til Erich Bier
 551. I - M
 552. N - Z
553. Korrespondance om personsager 1938-41 (alfabetisk)
554. Jødiske børns ferieophold i Danmark 1934-43
 Heri rapporter m.v. fra Horserød og Skibstrup-
 lejren 1934-40 og diverse regnskabsbilag vedr.
 emigrantbørnenes anbringelse 1939-43 (ved
 Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed)
 samt diverse vidnesbyrd o.l. Vedlagt kartoteker,
 lister m.m. over børn på Nyborg-egnen
555. Korrespondance med internationale jødiske hjælpeorga-
 nisationer 1940-41 (vedlagt korrespondance med
 statslige myndigheder 1946-47)
- 556-557. Jødiske emigranter i Danmark 1933-39 (2 pk.)
 Heri skemaer med oplysninger om personlige
 forhold, indrejseomkostninger m.m.
Nemlig:
 556. A - L
 557. M - Z
558. Regnskabsbog for indsamlingen af 4. maj 1933
 (afsluttet september 1934)
559. Regnskabsbog for folkekøkkenet for immigranter
 1933-43
560. Kassebog vedr. tyske emigranter 23.12.1940 -
 15.4.1941 (ført af Josef Fischer)
- d. Emigrantkontoret af 1933
- (Mosaik Troessamfunds sekretariat ved ORS Arthur
 Henriques i samarbejde med andre hjælpekomiteer)*
561. Korrespondance om tyske jøders ophold i Danmark 1933
562. Korrespondance og rapporter om internationale jødiske
 hjælpeorganisationer 1933
 Heri navnlig materiale om Genève-konferencen

563. Korrespondance med HICEM (løbende sager om emigration) 1936-38
564. Korrespondance med HICEM (afsluttede sager) 1936-38
565. Ansøgninger vedr. emigration 1937-38 og hechaluz-tilskud 1938-39

e. Komiteen for de jødiske landsvæsenselever
(ungdoms-aliyah, hechaluz, chaluz-arbejdet)

Sekretær: Julius Margolinsky

- 566-568. Almindelig korrespondance 1939-43 (3 pk.)
Nemlig:
566. 1939 - 1941 juni
567. 1941 marts - 1942 dec. (læg mærket: *chaverim*)
568. 1941 marts - 1943 august
- 569-570. Julius Margolinskys korrespondance 1940-42(2 pk.)
Nemlig:
569. 1940 febr. - 1941 maj
570. 1941 juni - 1942 april
571. Julius Margolinskys korrespondance om elevernes anbringelse 16.12.1940 - 1.9.1942
572. Fru Melanie Oppenheims korrespondance 1938-42 og direktør Sofus Oppenheims korrespondance 1940-41
573. Elevlister, regnskabsoversigter samt diverse korrespondance m.m. 1939-42 (bl.a. med S. Adler-Rudel, London)
574. Diverse regnskabsbøger m.m. 1938-43(55)
Heri vedr. udgifter til chaluzarbejdet 1938 jan. - 1943 aug. (2 hft.), kassebog for ungdoms-aliyah 1939 22. maj - 1940 30. dec. samt regnskabsbog over udgifter til enkelte centrer og elever 1941-43, senere benyttet som protokol over træer og telegrammer vedr. Keren Kajemeth Lejiisrael 1948-55.
575. Scrapbog med avisudklip fra danske dagblade vedr. ungdoms-aliyah 1938-39
Se tillige Rigsarkivets Håndskriftssamling IV.T.38.E.

f. Flygtningetiden 1943-45 i Sverige

576. Korrespondance, mødereferater, koncepter m.v. 1944-45
Heri Julius Margolinsky: "Statistiske Undersøgelser
over Alders- og Kønsfordelingen blandt Flygtningene
fra Danmark" (marts 1945)

g. Sekretariatet for jødisk Efterkrigshjælp
(Secretary of Jewish Post War Assistance)

Sekretær: Julius Margolinsky

577. List of Jews who have arrived in Sweden May 1st -
June 25th 1945. With the Compliments of the Jewish
Congregation in Stockholm (Mosaiska Församlingen)

- 578-579. Adresseeftersøgninger 1945-47 (kronologisk
henlagt, 2 pk.)

Nemlig:

578. 1945 - 1946 juli

579. 1946 juli - 1947

580. Diverse adresseeftersøgninger og flygtningespørge-
skemaer 1945-50

- 581-582. Diverse korrespondance 1945-50 (kronologisk
henlagt, 2 pk.)

Nemlig:

581. 1945-46

582. 1947-50

583. Diverse korrespondance vedr. hechaluz, JUAI og stats-
løse personer 1945-49 (kronologisk henlagt)

584. Diverse korrespondance, herunder vedr. ungdomsaliyah
og ligabørn 1945-49

Om ligabørn, se desuden Privatark. nr. 3013

(Mélanie Oppenheim)

h. HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society) i Danmark
ved Julius Margolinsky

585. Korrespondance og informationsbulletiner 1946-50

- 586-589. Korrespondance vedr. emigranternes afrejse 1937-41,
1946-52 (kronologisk henlagt, 4 pk.)

Nemlig:

- 586. 1937-41, 1946
- 587. 1947
- 588. 1947-48
- 589. 1949-52

i. Irak-indsamlingen af 1951

- 590. Kassebog 1951-58
- 591. Oversigt over bank- og postgirokonto 2.5.-17.12.1951
- 592-594. Diverse bidragsskrivelser, afregningslister og kontouddrag 1951 (3 pk.)

j. Marokko-hjælp

- 595. Diverse korrespondance vedr. hjælp til nordafrikanske jøder 1955

13. ADMINISTRATION AF STIFTELSE OG EJENDOMME

- 596. Stiftelser i almindelighed 1853-1920
Heri diverse korrespondance m.v. vedr. "Meyers Minde" 1853-1920, fundatser m.v. for "Lene Fraenkels Stiftelse" 1866-1903, afskrift af skøde og testamente samt regninger vedr. "N.J. Fränkels Stiftelse" 1887-1903, fundats for "Eibeschutz's Stiftelse" 1904, tillægfundats for "Melchiors Stiftelse" 1904, forskrifter for beboerne i 1903 med underskrifter m.m.
- 597. Korrespondance, kontrakter, regnskaber og arkitekttegninger vedr. ejendommene Ny Kongensgade 6-12 1902-03
- 598. Arkitekttegninger vedr. Ny Kongensgade 6-12 1902-03
- 599. Forhandlingsprotokol for udvalget vedr. samfundets stiftelser 1916-25
Fra 1924 byggeudvalget for den nye stiftelse
- 600. Kontrakter, regninger m.m. vedr. nedrivning af "Meyers Minde" og opførelse af en ny stiftelse Ny Kongensgade 12, 1924-25
- 601. Arkitekttegninger vedr. Ny Kongensgade 12, 1924-25
- 602. Sager vedr. Ny Kongensgade 6, 1911-42

Heri korrespondance, huslejekontrakter, regnskaber, arkitekttegninger m.m.

603. Arkitekttegninger vedr. Ny Kongensgade 6, 1964-68
604. Sager vedr. Ny Kongensgade 14-16, ca. 1914-15
Heri lejekontrakter, policer m.m.
605. Sager vedr. Fiolstræde 28 og Rosengården 3, 1919-45
Heri skøder, obligationer, lejekontrakter, regninger, arkitekttegninger m.m
606. Diverse sager 1922, 1935-47, 1951-55
Heri ansøgninger om friboliger 1922, 1935-47, erklæringer fra stiftelsens beboere om deres indtægts- og formueforhold 1951 og diverse regninger vedr. udførte arbejder på Troessamfundets ejendomme og begravelsespladser 1951-55

14. KONTORET FOR ERHVERVSVEJLEDNING

607. Programudkast, diverse referater, regnskabsoversigter m.v. 1937, 1940 ff.
608. Diverse korrespondance og erhvervskartotek 1942-51
609. Korrespondance 1941-59
610. Kartotek (1 ks.)
Indeholder oplysninger om diverse jødiske skolebørn: navn, adresse, fødselsår, forældres navn og stilling m.v.

15. ADMINISTRATION AF PROVINSMENIGHEDER

611. Diverse korrespondance og bilag vedr. de jødiske menigheder i Fredericia, Fåborg, Horsens, Nakskov, Odense og Ålborg 1908-17, 1931

16. REPRÆSENTANTSKABSVALG

- 612-614. Valgprotokoller m.v. 1900-45 (div.år, 3 pk.)
Indeholder lister over valgbare og valgberettigede menighedshedsmedlemmer samt resultat af det stedfundne valg. - For visse år er alene trykte valglister eller manuskripter bevaret. - Ældre valgprotokoller findes ovf. i gruppe D.

Nemlig:

- 612. 1900, 1916, 1918-29
- 613. 1930-35
- 614. 1936, 1940, 1945

17. DET JURIDISKE KONSULENTEMBEDE

Arthur Henriques (1915-46 Troessamfundets sekretær)

615-616. Skiftearkivalier vedr. manufakturhandler Jacob Frederik Kalkars dødsbo 1932-33 (2 pk.)

617. Diverse sager 1943-50

I tilknytning til og fortsættelse af sekretariatssager (I. 5). Heri bl.a. om engangsskat af legater 1946-47, om overrabbiner Marcus Melchior 1947-50, reglerne for lysning 1947-50, om kantor Eduard Fried 1947-50 m.m.

18. KONTORCHEFEMBEDET

618. Kontorekspeditionsstatistik 1946 17/9 - 1947 6/5

19. FORMANDSEMBEDET

619-619a. Erindringsbøger (2 bd.)

Kronologisk fortegnelse over legatterminer m.v.

20. SYNAGOGEN OG SYNAGOGALE ANLIGGENDER

a. Kommissionen til affattelse af et ritual til et kirkeceremoniel for de mosaiske trosbændere

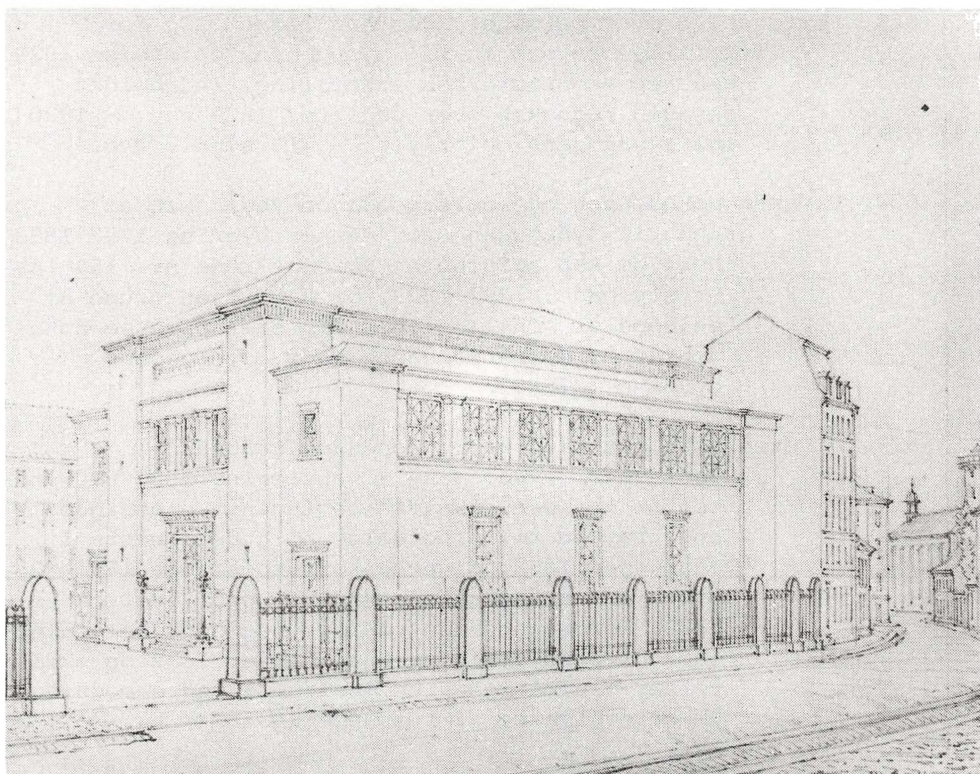
620. Forhandlingsprotokol 1818 2/2 - 1826 15/6
Aut. 2.2.1818

621. Diverse dokumenter og bilag til forhandlingsprotokollen 1818-?

622. Kopibog 1818 2/2 - 1823 april
Aut. 2.2.1818

623. Overlærer Gedalja Moses' betænkning, dat. 7.11.1819

624. Ritual for lørdagen og årets festdage til brug ved den offentlige gudstjeneste for bændere af den mosaiske tro, 1823 (?)
Kopi af originalen i David Simonsens arkiv på

Synagogen i Krystalgade, som den så ud ved indvielsen i 1833. Begge gavle er senere forandret ved tilbygninger. Bygningen er tegnet af professor Gustav Friedrich Hetsch (1788-1854), der var født i Stuttgart og kom til Danmark 1815. I synagogens arkitektur har Hetsch forenet sin nyklassicistiske grundholdning med en række historiserende orientalske, især egyptiske, træk. Blyantstegning af arkitektens søn Christian Hetsch. (Det kgl. Biblioteks Billedsamling)

b. Komiteen af 20.8.1829 til synagogens bygning

625. Forhandlingsprotokol 1829 30/8 - 1860 24/9
Aut. 30.8.1829 af komiteen
626. Bilag til forhandlingsprotokollen 1829-60
Heri bilag nr. 1-126 (8, 21, 36, 56, 59, 63,
82 og 88-89 mangler) samt diverse ujournalise-
rede skrivelser og dokumenter

c. Andre synagogale anliggender under Repræsentantskabet

627. Fortegnelse over personer, der har tegnet sig for
frivillige gavé m.m. til synagogens opførelse 1829
Med repræsentanternes anbefaling. Indeholder
desuden regnskab over udgifter 1829 nov. - 1830
til synagogens opførelse. - Gl. sign.: 2.b.
628. Diverse dokumenter og korrespondance vedr. køb af
grund til synagogen samt dennes bygning 1797-1833
Heri om køb af grunden Skidenstræde nr. 154 (nu
Krystalgade) 1797-1829, om køb af en grund af
melhandler Achilles 1829 ff. samt diverse doku-
menter og korrespondance vedr. synagogens
bygning 1828-33
629. Diverse dokumenter og korrespondance 1830-61
Heri vedr. synagogens finansiering 1830-61, pro-
tester fra den såkaldte portugisiske menighed
ang. retten til afholdelse af gudstjeneste i
eget hjem 1832, diverse korrespondance 1831-32,
breve fra synagogens arkitekt, prof. Hetsch
1832, korrespondance vedr. synagogens belysning
samt diverse stillingsansøgninger 1832 og skri-
velser fra menighedens medlemmer med anmodning
om eftergivelse af restance 1833
630. Indkomne skrivelser fra menighedens medlemmer ang.
reservation af stole (pladser) i den nye synagoge
1832
Vedlagt breve om studepladser i synagogen
i Læderstræde 1767

21. BOGHOLDEREMBEDET

- 631-633. Indgåede skrivelser til bogholder Siesbye fra
repræsentanterne 1888-1904 (3 pk.)

Nemlig:

631. 1888-92, 1896

632. 1900-03

633. 1903-04

634. Indgåede skrivelser til bogholder Abrahamsen fra repræsentanterne ca. 1904-15

635. Ansøgninger til kasserer- og assistentstilling 1925

636-638. Indgåede skrivelser til bogholder- og kassererkontoret 1934-45 (3 pk.)

Nemlig:

636. 1934-37

637. 1938-40

638. 1940-43/45

22. REGNSKABSVÆSEN

(Se omtalen i indledningen)

a. Årsregnskaber

Anm.: Årsregnskaber ca. 1815-48 findes tillige i Rigsarkivet (Regnskaber. Fattig- og forsørgelsesanstalter - Erslev, gr. 13)

639-643. Årsregnskaber 1810-41 (1 pk., 4 bd.)

Nemlig:

639. 1810-14, 1816-17

640. 1826

641. 1832-34

642. 1835-37

643. 1838-41

b. Hovedbøger

644-685. Hovedbøger 1809-1946 (42 bd.)

Indeholder lit. A-U regnskaber over samtlige Troessamfundets indtægter og udgifter, fra litr. V ff. kun legatkonti, dog ikke brudeudstysrlegatkonti. - Litr. A-R er forsynet med fast reg., litr. S-U med løst indlagt reg. og litr. V-Æ med selvstændige registerbind. - Alle bind på nær nr. 644-45, 683-85 aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

644. Litr. A. (1809 7/12 - 1815 20/12)
 645. - B. (1816 3/1 1821 30/9)
 646. - C. (1821 7/10 - 1827 30/7)
 647. - D. (1827 13/8 - 1831 19/12)
 648. - E. (1831 28/12 - 1837 10/7)
 649. - F. (1837 7/8 - 1841 20/12)
 650. - G. (1841 20/12 - 1847 14/6)
 651. - H. (1847 14/6 - 1851 30/6)
 652. - I. (1851 7/7 - 1855 25/6)
 653. - K. (1855 25/6 - 1859 28/2)
 654. - L. (1859 14/3 - 1862 31/12)
 655. - M. (1863 30/1 - 1867 30/12)
 656. - N. (1867 31/12 - 1870 31/12)
 657. - O. (1871 1/1 - 1873 31/12)
 658. - P. (1874 1/1 - 1876 31/12)
 659. - Q. (1877 1/1 - 1880 31/12)
 660. - R. (1881 1/1 - 1883 31/12)
 661. - S. (1884 1/1 - 1887 31/12)
 662. - T. (1888 1/1 - 1892 31/12)
 663. - U. (1893 1/1 - 1896 31/12)
 664. - V. (1897 1/1 - 1901 31/12)
 665. Register til lit. V
 666. Litr. W. (1902 1/1 - 1906 31/12)
 667. Register til litr. W
 668. Litr. X. (1907 1/1 - 1910 31/12)
 669. Register til litr. X
 670. Litr. Y:I (1911 1/1 - 1916 31/12)
 671. - Y:II (1911 1/1 - 1916 31/12)
 672. Register til litr. Y:I og Y:II
 673. Litr. Z:I (1917 1/1 - 1922 31/12)
 674. - Z:II (1917 1/1 - 1922 31/12)
 675. Register til litr. Z:I og Z:II
 676. Litr. Æ:I (1923 1/1 - 1928 31/12)
 677. - Æ:II (1923 1/1 - 1928 31/12)
 678. Register til litr. Æ:I og Æ:II
 679. Litr. Ø:I (1929 1/1 - 1934 31/12)
 680. - Ø:II (1929 1/1 - 1934 31/12)
 Register til litr. Ø:I og Ø:II mangler
 681. I. (1935 1/1 - 1938 31/3)
 682. II. (1935 1/1 - 1938 31/3)
 683. Legathovedbog 1938 1/4 - 1946 31/3 (A - H)
 684. Samme (I - P)
 685. Samme (Q - AA)

c. Hovedbøger for brudeudstyslegater

686-691. Hovedbøger 1888-1945 (6 bd.)

Litr. T-U er forsynet med fast reg., øvrige
 bd. på nær 691 med løst indlagt reg. -

Fra 1937 løsbladssystem. - Alle bd. aut. af
Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af
1814, § 6.

Nemlig:

- 686. Littr. T-U: 1888-97
- 687. - V: 1897-1903
- 688. - W-X: 1904-10
- 689. - Y: 1910-20
- 690. Nr. 3: 1921-36
- 691. 1937-45

d. Hovedbøger uden legatkonti

692-694. Hovedbøger 1897-1946 (3 bd.)

For legatkonti se I. 22. b. -
Alle bd. aut. af Københavns Magistrat
i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

- 692. 1897-1916
- 693. 1917-33
- 694. 1934-46

e. Journaler

695-721. Journaler 1816-1946 (27 bd.)

Litr. A mangler. Alle bd. på nær litr. B
aut. af Københavns Magistrat i.h.t. Regle-
mentet af 1814, § 6 til brug i Troessamfun-
dets bogholderi

Nemlig:

- 695. Littr. B. (1816 3/1 - 1821 30/9)
- 696. - C. (1821 7/10 - 1827 30/7)
- 697. - D. (1827 6/8 - 1831 19/12)
- 698. - E. (1831 28/12 - 1837 10/7)
- 699. - F. (1837 7/8 - 1841 20/12)
- 700. - G. (1841 20/12 - 1847 14/6)
- 701. - H. (1847 14/6 - 1851 7/7)
- 702. - I. (1851 7/7 - 1855 18/6)
- 703. - K. (1855 25/6 - 1859 28/2)
- 704. - L. (1859 1/3 - 1862 31/12)
- 705. - M. (1863 30/1 - 1867 30/12)
- 706. - N. (1867 30/12 - 1870 30/12)
- 707. - O. (1871 1/1 - 1873 31/12)
- 708. - P. (1874 1/1 - 1876 31/12)
- 709. - Q. (1877 1/1 - 1880 31/12)
- 710. - R. (1881 1/1 - 1883 31/12)
- 711. - S. (1884 1/1 - 1887 31/12)
- 712. - T. (1888 1/1 - 1892 31/12)
- 713. - U. (1893 1/1 - 1896 31/12)

- 714. - V. (1897 1/1 - 1901 31/12)
- 715. - W. (1902 1/1 - 1906 31/12)
- 716. - X. (1907 1/1 - 1910 31/12)
- 717. - Y. (1911 1/1 - 1916 31/12)
- 718. - Z. (1917 1/1 - 1922 31/12)
- 719. - Æ. (1923 1/1 - 1928 31/12)
- 720. - Ø. (1929 1/1 - 1934)
- 721. - A. (1934 - 1946 31/3)

f. Kassebøger

724-745. Kassebøger 1818-1967 (22 bd.)

Kassebøger for 1809-18 (nr. 722), 1832-36 (nr. 723) samt 1849-88 mangler. - Alle bd. på nær nr. 740-745 aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

- 724. 1818 14/8 - 1825 29/12
Indhæftet M.L. Nathansons kasseregnskab for tiden 1818 22/7 - 14/8
- 725. 1826 8/1 - 1832 27/8
- 726. 1836 7/1 - 1841 19/7
- 727. 1841 2/8 - 1849 31/12
- 728. 1888 12/11 - 1892 5/9
- 729. 1892 5/9 - 1896 1/1
- 730. 1896 1/1 - 1903 31/12
- 731. 1904 1/1 - 1912 31/12
- 732. 1913 1/1 - 1919 3/9
- 733. 1919 9/9 - 1923 31/12
- 734. 1924 1/1 - 1929 juni
- 735. 1929 juni - 1934 dec.
- 736. 1935 jan. - 1943 okt./1945 20/7 - 1946 1/3
- 737. 1945 (ikke taget i brug)
- 738. 1946 1/3 - 1947 31/1 (I)
- 739. 1947 31/3 - 1948 31/3 (II)
- 740. 1948 1/4 - 1949 31/3 (I)
- 741. 1949 1/4 - 1950 31/3 (II)
- 742. 1950 1/4 - 1951 31/3
- 743. 1951 2/4 - 1951 27/12
- 744. 1952 jan. - 1959 dec.
- 745. 1960 jan. - 1967 dec.

g. Kassekontrolbøger

746-776. Kassekontrolbøger 1871-1946 (31 bd.)

Kassekontrolbøger for 1934 samt 1942 31/3-1945 17/7 mangler

Nemlig:

- 746. 1871-81
- 762. 1925

747. 1882-88	763. 1926
748. 1889-93	764. 1927
749. 1894-97	765. 1928
750. 1898-1902	766. 1929
751. 1903-05	767. 1930
752. 1906-09	768. 1931
753. 1910-12	769. 1932
754. 1913-15	770. 1933
755. 1916-18	771. 1935
756. 1919	772. 1936 2/1 - 1937 31/3
757. 1920	773. 1937 1/4 - 1938 31/3
758. 1921	774. 1938 1/4 - 1940 31/3
759. 1922	775. 1940 1/4 - 1942 31/3
760. 1923	776. 1945 18/7 - 1946 31/3
761. 1924	

h. Legatkassebøger

777-788. Legatkassebøger 1889-1946 (12 bd.)

Alle bd. aut. af Københavns Magistrat i h.t.
Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

777. 1889 11/12 - 1893 16/10
778. 1893 ult. sept. - 1898 1/1
779. 1898 1/1 - 1902 dec.
780. 1903 1/1 - 1908 sept.
781. 1908 okt. - 1913 dec.
782. 1914 jan. - 1919 1/1
783. 1918 dec. - 1921 31/12
784. 1922 2/1 - 1925 30/6
785. 1925 11/6 - 1929 31/5
786. 1929 3/6 - 1933 2/3
787. 1933 jan. - 1941 marts
Aut. som fundatsprotokol
788. 1941 apr. - 1943 sept./1945 10/7 - 1946 marts

i. Legatkassekontrolbøger

789-824. Legatkassekontrolbøger 1871-1946 (36 bd.)

Fra april 1933 overgås til kolonnekassejour-
naler, benævnt kassejournal for legaterne

Nemlig:

789. 1872-81	807. 1924
790. 1882-85	808. 1925
791. 1886-88	809. 1926
792. 1889-91	810. 1927
793. 1892-95 10/6	811. 1928
794. 1895 11/6 - 1897	812. 1929
795. 1898-1900	813. 1930

796. 1901-03	814. 1931
797. 1904-06	815. 1932
798. 1907-09	816. 1933
799. 1910-12	817. 1934
800. 1913-15	818. 1935
801. 1916-18	819. 1936 - 1937 31/3
802. 1919	820. 1937 1/4 - 1938 april
803. 1920	821. 1938 1/4 - 1939 dec.
804. 1921	822. 1940 jan. - 1946 marts
805. 1922	823. 1941 april - 1942 dec.
806. 1923	824. 1943 jan. - 1943 marts

j. Gageprotokoller

825-831. Gageprotokoller 1920-52 (7 bd.)

Indeholder regnskaber over lønninger for alle ansatte i Troessamfundet

Nemlig:

- 825. 1920-24
- 826. 1925-29
- 827. 1930-34
- 828. 1935-39 marts
- 829. 1939 april - 1943 marts
- 830. 1943 april-okt./1945 juli - 1947 april
- 831. 1947 april - 1952 dec.

k. Diverse

1. Bogholderembedet

832. Underretninger om diverse indtægts- og udgifts- poster 1871-1917

833. Indtægtsordrebog 1900-17

834-835. Noteringsbøger 1907-19 (2 bd.)

Indeholder oplysninger vedr. gager, honorarer og legater m.v.

Nemlig:

- 834. 1907-13
- 835. 1914-19

2. Legatregnskaber

836. Kassebog 1828-32

Aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

837-838. Kassebøger 1857-67 (2 bd.)

Begge aut. af Repræsentantskabet samt forsynet med Troessamfundets, bogholderens og kassererens segl

Nemlig:

- 837. 1857 27/1 - 1862 23/6
- 838. 1862 23/6 - 1867 30/12

839-843. Legatregnskabsbøger 1871-1933 (5 bd.)

Er kladder til div. legatkontis afkast m.v.

Nemlig:

- 839. 1871 dec. - 1881 dec.
- 840. 1882 jan. - 1893 juli
- 841. 1893 sept.- 1907 dec.
- 842. 1908 jan. - 1919 dec.
- 843. 1920 jan. - 1933 dec.

844-846. Legatbøger 1881(?)-1934 (3 bd.)

Heri oplysninger om legatstifters navn m.v.

Nemlig:

- 844. 1881(?)-1934 (I)
- 845. 1881(?)-1934 (II)
- 846. 1908(?)-1934 (III)

847-848. Legatrenteregnskaber 1896-1935 (2 bd.)

Vedr. legatrenter til gavn for de under Troessamfundet værende stiftelser, selskaber og fonde m.v.

Nemlig:

- 847. 1896 juni - 1915 dec.
- 848. 1916 juni - 1935 dec.

849-855. Legatprotokoller 1898-1941 (7 bd.)

Er regnskabsprotokoller med oplysninger om legatnavn, legatstørrelse og legatnyder

Nemlig:

- 849. Nr. 3 (1898-1907)
- 850. Nr. 4 (1908-15)
- 851. Nr. 5 (1916-22)
- 852. Nr. 6 (1923-26)
- 853. Nr. 7 (1927-31)
- 854. Nr. 8 (1932-37)
- 855. Nr. 9 (1938-41)

856-857. Saldioversigter 1911-18 (2 bd.)

Nemlig:

- 856. 1911 1/1 - 1915 1/1
- 857. 1916 1/1(?) - 1918 1/1

858-860. Legatregnskabsbøger 1917-40 (3 bd.)

Er kladder

Nemlig:

858. 1917-22

859. 1923-40

860. udat.

861. Saldouddrag for brudeudstyrsligater 1927-35

862-863. Terminsrente- og administrationsgebyrprotokoller 1933-41 (2 bd.)

Nemlig:

862. 1933 juni - 1935 dec.

863. 1936 juni - 1941 dec.

864. Hovedbog 1939-41

Aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

865. Legatbog, udat.

Er en fortegnelse med oplysninger om div. legater

3. Diverse regnskabsbøger

866. Journalkladde 1816-19

867. Regnskabsbog nr. 2, 7.9.1857

Aut. af Repræsentantskabet samt forsynet med Troessamfundets, bogholderens og kassererens segl

868. Regnskabsbog 1891-1918

Indeholder årsregnskaber 1891-92 samt regnskab over ligningsbidrag og stadepenge 1893-1918

869. Kopibog 1904-20 (m. reg.)

Afskrifter af div. sagførerregninger. Kun en begrænset del af sagerne vedrører Troessamfundet, idet protokollen formentlig er anlagt i forbindelse med overretssagfører Arthur Henriques sagførervirksomhed

870. Kassebog 1919-21

Vedr. overretssagfører Arthur Henriques

871-872. Kassebøger 1926-29 (2 bd.)

Nemlig:

871. 1926 14/9 - 1928 8/6

872. 1928 11/6 - 1929 2/7

873. Kassebog 1929-43
Vedr. ligningsbidrag og stadepenge, jvf. ovf. nr.
nr. 868; går til 21.9.1943. - Aut. af Københavns
Magistrat i.h.t. Reglementet af 1814, § 6.

4. Regnskaber okt. 1943-1947

874. Legatkontiregnskaber 1943-47 (2 hft.)
875. Kontoudskrifter 1943-45
Vedr. højesteretssagfører C.B. Henriques, går fra
7.10.1943 til 19.12.1945. - Vedlagt diverse regn-
skabsbilag vedr. Troessamfundet 1943-46 (11/4)

5. Regnskabsbøger på jiddisch

876. Regnskabsbog 1791-95
Gl. sign. 2
877. Regnskabsbog 1798-1835(?)
Gl. sign. 4
878. Regnskabsbog 1802(?)-06
Enkelte indførsler på dansk
879. Regnskabsbog 1811 (febr.) - 1815 (nov.)
Jiddisch/dansk
880. Regnskabsbog 1912-66
Kun delvis jiddisch

1. Revision.

881. Revisionsudsættelser 1818-33
Vedr. årsregnskaber 1815-31
882. Revisions- og decisionsprotokol 1824-28
Vedr. årsregnskaber 1823-25. Indeholder tillige
årsregnskaber 1824-27
883. Revisionsudsættelser 1843-46
Vedr. årsregnskaber 1842-43
884. Revisionsudsættelse 1888-1947
Aut. 15.8.1887 af Repræsentantskabet i.h.t.
skrivelse fra Indenrigsministeriet s.d.
885. Revisionsbemærkninger 1925-30
Er muligvis en kladde, fra 10.2.1925 til 4.1.1930

m. Diverse bilagsmateriale

886. Div. regnskabsbilag samt fortegnelse over obligationer, ca. 1810-18
887. Obligationsregnskaber 1872-1964 (div. år)
888. Budgetter og årsregnskaber 1882-1963
De fleste trykte. Heri diverse budgetter 1882-1921 og årsregnskaber 1892-63

23. DIVERSE

889. Sager vedr. lejemål, påskebrød m.v. 1807-1929
Heri diverse lejekontrakter 1807-26, kontrakter vedr. bagning af påskebrød 1810-26 og direktør Axel Abrahamsens korrespondance 1922, 1928-29
890. Skrivelser og udkast vedr. ændringer i Troessamfundets styrelsesvedtægter 1918, 1933-51
891. Indsamlingen til et fond til dækning af Troessamfundets ekstraordinære udgifter 1955
- (892. Ikke benyttet)

II. DELEGERETFORSAMLINGEN

(Se omtalen i indledningen)

893-894. Forhandlingsprotokoller 1937-73 (2 bd., m. reg.)

Nemlig:

893. 1937 20/1 - 1956 18/2 (I)

Aut. 1937 af Københavns Magistrat i.h.t. Reglementet af 1814, § 6.

894. 1956 21/3 - 1973 28/2 (II)

Fra 1964 består referaterne alene af officielle meddelelser fra møderne. - Aut. 25.6.1956 af Københavns Magistrat i.h.t. Reglementet af 1814, § 6.

895. Lister over valgberettigede medlemmer ved valget af delegerede 1945, 1951

896-897. Indkomne sager 1937-46 (2 pk.)

Nemlig:

896. 1937-38

897. 1939-43, 1945-46

III. SYNAGOGEFORSTANDERSKABET

(Se omtalen i indledningen)

1. Almindelige anliggender og regnskaber

898-900. Forhandlingsprotokoller 1833-1964 (3 bd., m.reg.)

Alle tre bd. aut. af Københavns Magistrat
i h.t. Reglementet af 1814, § 6.

Nemlig:

898. 1833 25/2 - 1895 31/10

899. 1896 19/3 - 1934 22/2 (II)

900. 1934 22/2 - 1964 24/2 (III)

901. Bilag til forhandlingsprotokol I (nr. 898): Indkomne skrivelser nr. 1-259, 1832-67

Følgende numre mangler: 2, 4, 29, 38-40, 49-51, 53, 60, 62, 67, 76-77, 83, 92, 108, 115, 117-122, 128, 147, 159, 167, 181, 199, 222-223, 230-231, 241, 247-251, 255

902. Indkomne skrivelser og koncepter 1833-73

903. Bilag til forhandlingsprotokol II: Indkomne skrivelser nr. 1-126, 1895-1923

Følgende numre mangler: 5, 33

904-905. Diverse indkomne skrivelser og koncepter 1833-1946 (kronologisk ordnet, 2 pk.)

Nemlig:

904. 1833-1923

905. 1921-46

906. Kopibog 1833-1920 (m. reg.)

Aut. 19.12.1832 af Københavns Magistrat

907. Synagogeboeg 1874-75

Er en fortegnelse over lejere af studepladser

908-910. Synagogeprotokoller 1867-1965 (3 bd.)

Er fortegnelser over lejere af studepladser

Nemlig:

908. 1887-1907

909. 1908-27(?)

910. (?) -1965

911. Personregister til studepladser 1965

912. Valgprotokol 1936
Aut. af Synagogeforstanderskabet
- 913-914. Ansøgninger, anbefalinger, kontrakter m.v. vedr.
rabbinervalg 1829-1920 (2 pk.)
Nemlig:
913. 1829-97
914. 1902-20
- 915-917. Ansøgninger, anbefalinger og kontrakter m.v.
vedr. kantorvalg 1831-1934 (3 pk.)
Nemlig:
915. 1831-1907
916. 1911-16
917. 1918-34
918. Ansøgninger fra samt anbefalinger og instrukser m.v.
for toralæsere, synagogebetjente og inspektører
1862-1926
919. Dokumenter, skrivelser og arkitekttegninger vedr.
synagogen 1872-1933
Heri navnlig forsikringspolicer og materiale
vedr. synagogens restaurering 1930-33.
920. Diverse materiale ca. 1810-1936
Heri bl.a. om kødleverancer ca. 1810, vedr. be-
gravelser 1818, om kontor Rosenfeldt 1841, inven-
tarieliste ca. 1832, liste over musikalier i syna-
gogens arkiv (påbegyndt 1837), indsamlingsliste med
regnskab for komiteen for udsmykningen 1885, om
schächtere og schächtning ca. 1882-1904, regler
for omskærelsen ca. 1894-1916 (de fleste trykt),
synagogens jubilæum 1933, om vedtægtsændringer, li-
turgi m.m. ca. 1934-36, trykte psalmer, bønner m.v.

Regnskaber

921. Hovedbog 1831 2/1 - 1833 16/7 (m. reg.)
Aut. 15.9.1830 af Københavns Magistrat
922. Journal 1831 2/1 - 1833 15/7
Aut. 15.9.1830 af Københavns Magistrat
- 922a-e. Regnskabsbøger 1833-45 (5 bd.)
Nemlig:
922a. 1833 29/12 -1836 3/1
922b. 1836 3/1 - 1837 30/12

922c. 1837 31/12 - 1840 21/6

922d. 1840 21/6 - 1843 11/3

922e. 1843 12/3 - 1845 1/11

923-926. Stadepladsregnskabsbøger 1900-46 (4 bd.)

Regnskaber over den halvårslige erlæggelse af stadepenge; med personfortegnelser over lejere af stadepladser.

Nemlig:

923. 1900-23

924. 1923-29

925. 1930-37 (m. reg.)

926. 1938-43/1945-46 (m. reg.)

927-931. Regnskabsbøger 1920-54 (5 bd.)

Regnskaber over offerpenge erlagt ved Torælæsningen

Nemlig:

927. 1920-27

928. 1934-40

929. 1945-48

930. 1948-51

932. 1951-54

2. Komiteen til synagogens reparation 1846

932. Forhandlingsprotokol 1846 19/4 - 22/10

933. Indkomne skrivelser, koncepter og regnskabsoverslag (1808)1844-46

3. Korkomiteen

934. Forhandlingsprotokol 1888 6/6 - 1932 25/8

935. Diverse sager 1873-1934

Heri bilag nr. 1-136 til forhandlingsprotokollen (følgende nr. mangler: 1, 5, 10-11, 16, 23-24, 27, 38-39, 45, 56-57, 64, 79 og 126), desuden diverse dokumenter (bl.a. bassanger Leopold Taitz' personlige papirer), skrivelser, regulativer, synagogale noder m.v.

936-939a. Diverse partiturer (5 bd.)

Nemlig:

936. Salmer

937. Fredag aften

938. Festaften

939. Nytårs- og forsoningsfest

939a. "Sopran- og Altstemmer til Synagogekorets Melodier.I. Sabbathgudstjenesten", Albert Meyer,1892

IV. OVERRABBINEREMBEDET

(Se omtalen i indledningen)

1. Ministerialprotokoller

940. Deklarationsprotokol 1768-1892 (m.reg.)

Ført i tiden 1821-99. Indeholder udelukkende fødselsdeklarationer, herunder også om fødsler uden for Danmark. - Aut. af Københavns Magistrat 21.2.1821 i h.t. kancellireskript af 29.5.1810, § 2.

941-943. Konfirmationsprotokoller 1817-1914 (3 bd., m.reg.)

Alle aut. af Københavns Magistrat i h.t. Reglementet af 1814, § 18.

Nemlig:

941. 1817 19/5 - 1855 5/8

Indeholder tillige konfirmationer for Ålborg, Helsingør, Hillerød, Kalundborg, Næstved, Skælskør, Slagelse og Vordingborg (div. år). - Bag i protokollen fortegnelse over vielser forrettet af kateketerne Isac Noa Mannheimer og Esaias Levison (sml. ndf. nr. 946).

- Gl. sign.: 40.

942. 1851 11/5 - 1884 29/4

Indeholder tillige konfirmationer for Ålborg, Fredericia, Fåborg, Horsens, Odense og Randers (div. år). - Gl. sign.: 40.a.

943. 1880 11/4 - 1914 29/3

Gl. sign.: 40.b.

2. Abraham Wolff (1828-91)

944. Kgl. embedsbestalling af 8.10.1828

945. Embedsprotokol 1829

Aut. 12.6.1829 af Københavns Magistrat i.h.t. kancelliresolution af 28.10.1828. - Ikke taget i brug.

946. Vielsesprotokol 1829-48

Ikke autoriseret. - Indlagt alfab. register udarbejdet af Julius Margolinsky til vielsesprotokollen samt til vielser forrettet af kateketerne Isac Noa Mannheimer og Esaias Levison 1819-33, sml. ovf. nr. 941.

Abraham Wolff (1801-91) udnævntes til overrabbiner for Det Mosaiske Troessamfund i København 1828 og ankom til byen foråret 1829. Han havde da allerede skabt sig et stort navn som overrabbiner i Øvre Hessen (Giessen). Wolff indførte regelmæssig prædiken og korsang. Gennem moderate reformer lykkedes det ham at bevare den jødiske menighed i København som en enhedsmenighed. Han nød stor popularitet både i og uden for menigheden, og modtog flere dekorationer fra det officielle Danmark. På billedet ses han i den af ham selv foreslåede embedsdragt, der autoriseredes ved kgl. resolution 29.7.1829. (Lithografi i Det kgl. Biblioteks Billedsamling).

947-964. Diverse prædikener og taler 1828(?) -91 (18 pk.)

Nemlig:

- 947. 1. Mosebog A
- 948. 1. Mosebog B
- 949. 2. Mosebog A
- 950. 2. Mosebog B
- 951. 3. Mosebog (III)
- 952. 4. Mosebog (IV)
- 953. 5. Mosebog (V)
- 954. (?)
- 955. Forsoningsdag
- 956. Nytår B. Forsoningsdag
- 957. Påske
- 958. Pinse
- 959. Løvsalsfest
- 960. Almindelig Bededag
- 961. Vielser
- 962. Tyske vielser
- 963. Sørgetaler
- 964. Begravelser B

965. Diverse prædikener, udat.

966. Diverse prædikener og taler, udat.

967. Diverse prædikener, udat.

968. Diverse sager 1814-90

Heri:

Takkehymne til moderen 1814

Prædiken af storrrabbiner C.I. Mengenborg i synagogen i Darmstadt 18.10.1814 til minde om slaget ved Leipzig. Oversat til fransk af Joseph Nathan og Abraham Wolff

"Die Liebe in den Trennungsstunden"

Diverse trykte prædikener 1840-86

Kommentarer og noter til "Codices hebraici"

Manuskript til "Talmudfjender"(?) samt diverse presseindlæg 1877-78

Diverse blandede optegnelser samt breve, adskillige på jiddisch

969. Diverse blandede optegnelser

970. Diverse breve 1823-90

Heri breve bl.a. fra kantor Birnbaum, Königsberg, 1886, 1890; vicekancellidirektør (Cron)Both, Rosstock, 1831; prof. Fischer, Würzburg, 1823; B.

Goldmann, Fredericia, 1867; M. Hess, Stadt-Lengsfeld, 1828; Moses Martin Haarbleicher, Hamburg, 1828; Chr. M. Kragballe, Jyllinge, 1879; L. Lipmanson, Stockholm, 1844, 1863; Löw, Szegedin, 1859; Mannheimer (fragment), ca. 1830; E. Mau, Farum, 1879; Herman Joseph Michael, bibliograf og bogsamler, 1843-46 (4); M. Mielziner, Cincinnati (USA), 1881; L. Philipson, Bonn, 1881; R.N. Rabinowitz, 1872; Bernhard Ree, 1851; Philip Ree, 1836; Moses Reines, Lida, 1889-90 (5); H. Reventlow, 1865; G. Salomon, Hamburg, udat.; J.B. Saccolsky, Amsterdam, 1890; A.L. Salomonsen, 1857; Samuel Saltzwasser, 1878; D. Seligmann, Stockholm, 1844-45, 1852; Jacob Stein, Grajewa; A. Sysskind, Randers, 1834; Henrik Wergeland, Christiania, 1842 (vedlagt udskrift af "Morgenbladet" nr. 169/1849 og Hugo Valentins artikel om H.W. og de svenske jøder (1923); niecen Emma Wolff, udat.; desuden brev fra Abraham Wolff til journalist A.L. Bauer, 1883; æresdoktorbrev fra Gießen 1871; diverse breve (flere på jiddisch) fra Hamburg, Gießen, Büdingen, Bukarest, Randers o.a.st. om forskellige anliggender (fleste fra gl. sign. 42)
Anm.: Brev fra sognepræst K.E. Møhl, Ølstykke, 1888, se privatarkiv nr. 2763.

971. Korrespondance m.v. vedr. Reformselskabet 1831-54
 Heri udkast, redegørelser, tryksager m.m.
 (gl. sign. 42.a.)

972. Diverse erklæringer o.l.
 Heri prof. Olaf Gerhard Tychsens erklæring om eden hos jøderne (dat. Rostock 9.5.1801), brev af 14.1.1842 fra Abraham Wolff ang. responsum i tempelstriden i Hamburg og hans responsum af 14.2.1843 til prof. L. Engelstoft vedr. jødernes adgang til docentur ved universitetet.

973. Diverse materiale
 Heri bl.a. "Alliance israélite universelle" 1884, diverse aktstykker, optegnelser (bl.a. om omskærelsen), vielsebrev af 14.11.1798 for forsanger i den portugisiske menighed i København Joseph Salomon de Piza (viet i Hamburg til Esther, datter af David Nunes Lombroso, orig. på pergament) m.m.

974. Lykønskninger i anledning af div. mærkedage 1851-88
 Heri fortegnelse over givere af sølvbryllupsgaven 25.11.1851, breve, telegrammer o.l. i anledning

af 25-års virksomhed 1854, 70-års fødselsdag 1871, 50-års embedsjubilæum 1878, 80-års fødselsdag 1881, 60-års embedsjubilæum 1886 samt tildeelingen af kommandørkorset 1888.

975. Lykønskninger i anledning af 90-års fødselsdag 1891
Vedlagt enkelte andre hyldester

a. Kateketinstitutionen (se indledningen)

976. Kancelliskrivelser vedr. kateket A.D. Cohen 1815-17

977. Konfirmationsprotokol 1818-55
Ført af kateket A.D. Cohen, Odense. Indeholder tillige konfirmationer for Fåborg, Nakskov, Nyborg og Middelfart. - Aut. 24.9.1818 af stiftamtmanden i h.t. Anordningen af 1814, § 18. - Gl. sign. 35.b.

978. Konfirmationsprotokol 1820-59
Ført af kateket L. Bloch. Indeholder konfirmationer for Ribe og Århus stift samt Ålborg. - Aut. 18.10.1820 af stiftamtmanden. - Gl. sign. 37.

979. Foredrag og afhandlinger fra kateketeksaminer samt manuskripter til forskellige taler og prædikener 1823-80(?)
Heri bl.a. afhandlinger m.v. af Isac Noa Mannheimer og David Simonsen.

- 980-981. Forhandlingsprotokoller 1874, 1876-77 (2 bd.)
Vedr. indførelse af eksamen for jødiske teologer med henblik på rabbinerembeder i provinsen.

982. Eksamensopgaveprotokol 1877

983. Karakterprotokol 1877

3. David Simonsen (1892-1902)

984. Diverse korrespondance m.v. 1877-1903
Heri om kateketeksamen 1877 (sml. ovf. nr. 979), ansættelse som overrabbiner 1891-92, tilladelser til ekstraordinær konfirmation 1880-94, 1900, optagelse af børn i skole 1884-87, attester m.v. i forbindelse med vielser 1891-1902, 1920, om synagogeforstanderskabet 1893-99, kantorvalget 1890-

David Simonsen (1853-1932) virkede som andenrabbiner ved Det Mosaiske Troessamfund 1879-91 og efter Abraham Wolffs død som overrabbiner 1892-1902, men er især kendt, også internationalt, som lærd judaist, som filantrop og som bogsamler. Hans store og værdifulde bogsamling på knap 40.000 bind købtes 1932 af Det kongelige Bibliotek. Ca. 25.000 af disse bind kom til at udgøre stammen i den af biblioteket senere oprettede Judaistiske Afdeling, hvor nu også David Simonsens privatarkiv findes. På billedet ses han sammen med sin kone, Cora Simonsen (1856-1930) i deres hjem i Skindergade, København. (Det kgl. Biblioteks Billedsamling).

91, andenrabbinervalg 1892-93, 1897-98, proselyt-sager 1888-1900, indgået korrespondance med svar-koncepter 1891-1903. Vedlagt ældre aktskykker på jiddisch, enkelte breve 1920 og avisudklip om David Simonsens død 1932 samt om overdragelse af hans bibliotek til Det kgl. Bibliotek 1932-34.

985. Sager om begravelsespladser og begravelser samt omskærelse m.v. 1881-98
Heri bl.a. tillige om ligbrænding 1881-96, blandede ægteskaber 1886 og trykt tale til Abraham Wolff 1888.

985a. Fortegnelse over nyoptagne menighedsmedlemmer
7.11.1850 - 31.12.1902 (s. 1-17 afskrift efter Abraham Wolffs bog)
Vedlagt brev af 7.11.1850 til Abraham Wolff fra Ja'kob ben Abraham (Johann Heinrich Friedrich Strube), 19.5.1850 optaget i jødedommen.

986. Manuskripter af andenrabbiner Hirsch Goitein
Vedlagt to breve 1898, 1903 og udkast til hans gravskrift 1903.

4. Tobias Lewenstein (1903-10)

987. Korrespondance og indlæg i sagen med overrabbiner
T. Lewenstein 1908-12
Vedlagt afskrifter af hans breve vedr. Dr. Tiberger og frk. Røskva Metz 1904 m.v.

5. Max Schornstein (1910-19)

988. Breve og attester vedr. russiske jøders ægteskaber
samt konfirmations- og fødselsdagsattester m.v.
ca. 1905-19
Heri bl.a. om Mazzoth-bagningen 1915 og Schornsteins afsked 1918-19.

6. Max Friediger (1920-47)

989. Vielseattester 1920-43 (kronologisk ordnet)

990. Ægteskabs- og skifteretsarkivalier 1920-46

991. Korrespondance 1911-47 (alfabetisk henlagt)

992. Diverse korrespondance (?) - 1946

993. Korrespondance vedr. Jakob Heymann Levys legat
ca. 1921-42
994. Skrivelser m.v. vedr. udmeldelser af Troessamfundet
1915-47
Heri udmeldelser 1922-47. Vedlagt fortegnelse
over indmeldelser, udmeldelser og borgerlige
vielser 1915-27
995. Skrivelser vedr. udmeldelser 1946-65
Vedr. tillige overrabbiner Marcus Melchiors
embedsperiode
- 996-997. Korrespondance, betænkninger og plancher m.v.
vedr. schächtning ca. 1924-37 (2 pk.)
998. Lister over forsvundne jøder 1946.
Udarbejdet af Central Tracing Bureau, Tyskland,
fremsendt af Rigspolitichefembedets eftersøg-
ningstjeneste.
999. Private papirer m.v. 1903-47
Heri eksamenspapirer og anbefalinger 1903-20 (med
kopi af ansættelseskontrakt 1919), tildeling af
østrigske og danske ordener 1918-47, diverse tak-
keskrivelser fra Christian X, besvarelse af di-
verse spørgsmål vedr. jødedommen, tale i synago-
gen 21.4.1933 (tryk), lykønskning i anledning af
60-års fødselsdagen underskrevet af de fra Dan-
mark deporterede jøder i Theresienstadt 9.4.1944,
diverse portrætfotografier m.v., diverse fotogra-
fier og taler ved Max Friedigers død og begravelse
1947, breve til Fanny Friediger, f. Seegal,
1905-15.

7. Marcus Melchior (1947-69)

1000. Diverse sager 1936-70
Heri anmodningsskrivelser vedr. ansættelse af
Marcus Melchior som hjælpepræst, underskrevet af
en række menighedsmedlemmer, 1936; sager vedr.
Theresienstadt med erklæringer vedr. afdøde dan-
ske jøder, modtaget fra det czekoslovakiske so-
cialministeriums repatrieringsafdeling 1946, og
korrespondance vedr. den af Max Friediger førte
protokol over døde, viede og fødte blandt de fra
Danmark deporterede jøder (1953-55), korrespon-
dance vedr. ministerialprotokoloptyllysninger 1949-
70 (vedlagt diverse fødsels- og vielsesattester).

1001. Korrespondance med Troessamfundet 1948-69
Heri tillige vedr. religionsundervisningen i
Carolineskolen og Religionsskolen af 1853.
1002. Korrespondance vedr. indenlandske forespørgsler
1953-69 (alfabetisk henlagt)
1003. Indenlandsk korrespondance vedr. personlige anlig-
gender 1952-67 (alfabetisk henlagt)
1004. Korrespondance med udenlandske rabbinere og refera-
ter vedr. rabbinerkonferencer 1951-64
1005. Korrespondance vedr. udenlandske forespørgsler
1952-60
1006. Korrespondance vedr. udenlandske forespørgsler
1961-70
Delvis, navnlig efter Marcus Melchiors død i
december 1970, besvaret af fru Meta Melchior.
1007. Korrespondance vedr. personlige anliggender 1952-68
(alfabetisk henlagt)
1008. Diverse korrespondance 1947-65
Heri korrespondance med Leo Baeck, London, 1951-
57; om Bente Friis Sørensens slægtsforhold 1952-
56; Else Elung Jensen 1963-64; om værgesager
1951-65; om ritualmærkater og kashrut-eksport
1947-63.
1009. Diverse korrespondance 1951-67
Heri om kalenderreformen 1954-55, voldgifts-
sagen M. Ertechik ctr. M. Rudaizky 1957-63, Ben
Gurion-konflikten 1962, komiteer og selskaber
1951-67.
1010. Diverse korrespondance 1953-67
Af blandet indhold, bl.a. henvendelser om fore-
dragsvirksomhed, informationer o.l.
1011. Privat korrespondance ca. 1945-69
Heri bl.a. takke- og gratulationsbreve m.v.
vedr. Marcus Melchiors kronikker, radioudsen-
delser m.m.

Skrivelser vedr. udmeldelse af Troessamfundet, se nr. 995

8. Diverse

1012. Fortegnelse over nyoptagne menighedsmedlemmer

17.9.1809 - 7.4.1811

Gl. sign.: 2.a.

1013-1015. Samling af lejlighedssange m.v. i anledning af konfirmations-, bryllups- og sølvbryllupsfester, fødselsdage og forskellige jubilæer 1853-1915 (3 pk.)

Heri overvejende trykte sange, de fleste samlet af David Simonsen, undertiden vedlagt indbydelser, menusedler o.l.

Nemlig:

1013. 1853-87

1014. 1888-98

1015. 1899-1915

1016. Samling af trykte sørgetaler og begravelsessalmer

Heri trykte sørgetaler af Abraham Wolff 1840-85 og T. Lewenstein 1906 samt diverse begravelsessalmer o.l. 1848-99.

1017. "Oversættelse af hellig Skrift"

(Maskinskrevet manuskript på 311 sider)

V. SELSKABER OG FORENINGER

1. BEGRAVELSESSELSKABER

a. Det ældste Begravelsesselskab

1018. Forhandlingsprotokol 1855-58
1019. Regnskabsbog 1752-1801
På jiddisch. - Gl. sign.: 6.

b. De forenede Hjerter

1020. Forhandlingsprotokol og love 18.2.1771 - 1803
På jiddisch og hebraisk. - Gl. sign.: 7.
1021. Forhandlingsprotokol og forandrede love, jan.
1805 - febr. 1822
Som 1020. - Gl. sign.: 8.
1022. Regnskabsbog 1813-40
På jiddisch. - Gl. sign.: 9.

c. Det forenede israelitiske Begravelsesselskab

1023. Protokol for bestyrelsesmøder 1858-1938
1024. Korrespondance m.v. 1811-72
Heri bl.a. diverse sager før selskabets oprettelse med love for "De forenede Hjerter" og for "Det ældste Begravelsesselskab" (1855), instruks for graver Levin Abrahamsen 1811 og korrespondance herom 1814, desuden navnlig sager vedr. det ældste selskab.
1025. Korrespondance m.v. 1873-99
Vedlagt regnskabsbilag 1916
1026. Diverse regnskabsmateriale, tryksager o.l.
Heri:
a. Kassebog 1898-1916
b. "Vældighedskassebog" 1898-1935
c. Fortegnelse over kapitalfonds og legater 1864
d. Tilsigelsesprotokol 1895-1909
e. Diverse tryk, bl.a. love, indkaldelser til generalforsamlinger 1904-58 m.m.

d. Det forenede israelitiske Begravelsesselskab
Kvindelig afdeling (stiftet 1861)

1027. Besøgs- og medlemsprotokol 1873-90

1028-1030. Medlemsprotokoller 1892-1956 (3 bd.)

Nemlig:

1028. 1892-1914

1029. 1915-43

1030. 1946-56

1031. Love samt indkomne skrivelser 1860-1911

Heri trykte love 1860 og nogle få breve 1866-1911.

1032. Kassebog 1879-1920

e. Det nye Begravelsesselskab af 1810

1033. Love 1810-1916

Heri love af 1810 med kgl. konfirmation af 21.3.1811 (gl. sign.: 12.d.) samt trykte love 1876, 1890 og 1916.

1034 A. Medlemsprotokol 1875-1913

1034 B. Medlemsprotokol 1913-65

1035 A. Begravelsesprotokol 1868-1933

1035 B. Begravelsesprotokol 1934-86

1036. Korrespondance m.m. 1810-1948

1037. Mødeindkaldelser, regnskaber, regulativer m.m.
1860-1947

Heri mødeindkaldelser 1876-1947 (til 1921 med medlemslister), regnskaber 1869-1914, instrukser for forskellige funktioner o.l.

1038 A. Kassebog 1875-1925

1038 B. Kassebog 1926-66

f. Ligfølgeselskabet af 1768

1039. Love m.m.

Heri dobbeltblad i folio med selskabets ældste

love (1768?) og et hæfte med love (1795), begge på jiddisch og hebraisk, samt en redegørelse ved Josef Fischer om selskabets opståen (1936?). - Gl. sign.: 12.c.2.

1039a. Lovbog, ca. 1795

På hebraisk (lidt jiddisch). - Gl.sign.:12.c.

1040. Forhandlingsprotokol 1890-1917

Gl. sign.: 12.g.

1041-1043. Ligfølge- og sørgegudstjenestebøger 1885-1947

(3 bd.)

Nemlig:

1041. 1885-97

1042. 1907-43

1043. 1923-47

1044. Medlemsprotokol 1891-1917

Gl. sign.: 12.f.

1045. Kassebog 1864-1912

Gl. sign.: 12.e.

1046. Regnskabsbog 1866-88

1047. Love af 1858, 1881 og 1890, diverse generalforsamlingsindbydelser (med medlemslister og hovedregnskab) samt diverse korrespondance og regnskabsbilag m.m. 1858-1929.

2. VELGØRENDE FORENINGER, SELSKABER OG STIFTELSE

(i alfabetisk rækkefølge)

a. Brændestiftelsen

1048. Regnskabsbog 1791-1831

Mest på jiddisch, bagi bogen afskrifter af div. skrivelser. - Gl. sign.: 44.

1049. Kassebog 1807-(?)

Gl. sign.: 45.

b. Brød til Fremmede ("Pas L'orchim")

1050. Kasse- og medlemsbog 1834-90(?)

Gl. sign.: 13.

1051-1052. Medlems- og regnskabsprotokoller 1903-27
(2 bd.)

Nemlig:

1051. 1903-11

1052. 1912-27

Indlagt redegørelse for selskabets opståen
m.v.

1053. Regnskabsbog 1906-17/35

1054. Kassebog 1922-64

1055. Kontingentprotokol 1928-63

1056. Div. korrespondance og regnskabsbilag 1936(?) -63

c. Brøduddelingsstiftelsen af 1826

1057. Medlemsprotokol 1891-1904

1058. Uddelingsprotokol 1877-1913

1059. Kassebog 1881-1924

Indlagt legatfortegnelse

1060. Kassebog 1920-24

1061. Diverse regnskabsbilag og legatskrivelser 1893-(?)

d. Fadderselskabet

1062. Forhandlingsprotokol 1853-98

Gl. sign.: 54.

1063. Forhandlingsprotokol for bestyrelsen 1856-(?)

Gl. sign.: 55.

e. Helliggejsts Sogns Hjelpeforening

1064. Journal og kopibog for bestyrelsen 1869-83

1065. Kassebog 1873-82

f. Jerusalem Universitets Biblioteks Venner

1065 A. Forhandlingsprotokol 1924-40

Vedlagt medlemslister 1935-36

1065 B. Korrespondance m.v. 1930-40

Heri hovedsagelig sekretær Helga C. Melchiors
korrespondance 1934-40, desuden enkelte breve
fra tidligere tid.

g. Komiteen til indsamling til Det hebraiske
Universitet i Jerusalem

1066. Diverse korrespondance m.v. 1937-38

h. Kærlighed til Næsten ("Ahavat Reim")

1067. Vedtægter 1836 og 1898 (samt ældre på jiddisch)
Gl. sign. 43.a.

1068. Forhandlingsprotokol 1784-1881
Gl. sign. 43.

1069-1070. Møde- og regnskabsprotokoller 1882-1962
(2 bd.)

Nemlig:

1069. 1882-1925

1070. 1926-62

1071. Kontingentprotokol 1896-1929
Indeholder tillige lister over loddeltagende
medlemmer.

1072. Diverse korrespondance, bidragslister og regn-
skabsbilag m.v. 1836-1964

i. Køduddelingstiftelsen

1073. Kassebog 1903-65

1074. Div. korrespondance, regnskabsbilag m.v. 1933-65

j. Lærredsuddelingsselskabet

1075. Kassebog 1928-63

k. N.J. Fränkels Alderdomshjem

1076. Div. sager 1910-17, 1957-67 og kassebog 1934-60

l. Smøruddelingsselskabet

1077-1078. Kassebøger 1881-1933 (2 bd.)
Nemlig:

1077. 1881-1929

1078. 1929-33

1079. Diverse korrespondance og regnskabsbilag
1893-1932(?)

m. Sygeplejeselskabet

1080. Kopibog 1908-13 (m. reg.)

1081. Indkomne breve 1923-33

Heri overretssagfører Arthur Henriques korrespondance vedr. selskabets anliggender

1082. Korrespondance m.v. 1932-43

Heri lovudkast, indkomne breve, regnskabsoversigter med kommentarer m.m.

1083. Kassebog 1926-45

1084. Regnskabsmateriale m.v. 1914-39

Heri regnskaber vedr. selskabets jubilæumsfond
legatfundatser, lægerecepter 1928, 1930 m.m.

1085. Diverse tryksager

Heri bl.a. love 1854, jubilæumsskrift 1821-1921, beretninger og regnskaber 1921-40.

n. Tørvestiftelsen

1086. Regnskabsbog 1809-25

Ført på jiddisch. - Gl. sign.: 10.

1087. Kontingentbog 1809-18

Gl. sign.: 10.a.

1087a. Kontingentbog 1836-55

Gl. sign.: 11.

1088. Udleveringsbog, udat.

Gl. sign.: 10.b.

1088a. Medlemsprotokol 1897-1941

1089. Uddelingsprotokol 1900-40

1090-1091. Kassebøger 1834-1964 (2 bd.)

Nemlig:

1090. 1834-1912

1091. 1913-64

1092. Diverse korrespondance, uddelingslister, regnskabsbilag m.v. 1934-64

3. PRÆMIESELSKABET FOR DEN MOSAISKE UNGDOMS ANBRINGELSE
TIL KUNSTER OG HÅNDVÆRKER

a. Love

1093. Love af 25.2.1795

Med kgl. konfirmation af 24.2.1796 samt medlem-
mernes egenhændige underskrifter

b. Generalforsamlingen

1094-1095. Forhandlingsprotokoller 1805-92 (2 bd.)

Nemlig:

1094. 1805-35

1095. 1856-92

c. Administrationen

1096-1097. "Forsamlingsprotokoller" 1792-1901 (2 bd.)

Er forhandlingsprotokoller. Fra 1901 hen-
vises til generalforsamlingsprotokoller

Nemlig:

1096. 1792-1806

1097. 1846-1901

1098. Kopibog 1856-87

d. Udadvendte aktiviteter

1099. Præmiebog for mestre og udlærte 1796-1849

1100. Præmiefortegnelse 1796-1852

Inlagt alfabetisk præmieliste

e. Medlemsfortegnelser

1101. Medlemsprotokol 1794-1844 (alfab,)

1102. "Gadebog", ca. 1797-(?)

Er selskabets medlemsfortegnelse med adresser

f. Regnskaber

1103-1104. Hovedbøger 1833-53 (2 bd.)

Nemlig:

1103. 1833-45

1104. 1846-53

- 1105-1112. Kassebøger 1793-1918 (8 bd.)
Kassebog for 1855-62 samt 1870-77 mangler
Nemlig:
1105. 1795 25/3 - 1830 31/7 (litr. A.)
1106. 1830 1/8 - 1843 1/1 (litr. B.)
1107. 1843 18/3 - 1850 1/1 (litr. C.)
1108. 1850 1/1 - 1855 13/12 (litr. D.)
1109. 1862 1/8 - 1870 30/6
1110. 1877 13/2 - 1887 30/6
1111. 1887 1/7 - 1900 31/12
1112. 1901 1/1 - 1918 31/12
- 1113-1114. "Copiebøger" 1856-87 (2 bd.)
Regnskabskopier af selskabets månedlige
indtægter, udgifter og kassebeholdning
Nemlig:
1113. 1856-80
1114. 1881-87
1115. Bogholderens indberetninger til administrationen
1853-56
- 1116-1117. Kautionsregistre 1861-91 (2 bd.)
Nemlig:
1116. 1861-79
1117. 1863-91
- 1118-1120. Debitorregistre 1861-1930 (3 bd.)
Nemlig:
1118. 1861-79
1119. 1865-91
1120. 1899-1930
1121. Debitor- og kautionsfortegnelse(?) 1863-1909
- 1122-1123. Regnskabsbøger 1904-29 (2 bd.)
Nemlig:
1122. 1904-11
1123. 1911-29
1124. Beretninger m.v. fra institutioner og enkelt-
personer understøttet af selskabet 1929-39

4. ØVRIGE SELSKABER OG FORENINGER

a. "Ez chajim"

1127. Diverse tryksager ca. 1902 ff.

b. Dansk Zionistforening

1128. Div. korrespondance og referater m.v. 1949(?) - 62

c. Fædre- og Omskærelsesselskabet

1129. Lovbog 1815

På jiddisch. - Gl. sign.: 12.a.

1130. Regnskabsbog 1810-(?)

På jiddisch. - Gl. sign.: 12.b.

d. Jødisk Kulturforening

1131. Forhandlingsprotokol og korrespondance 1948-53

e. Læseforeningen

1132. Bestyrelsesprotokol 1915-18

På jiddisch.

f. "Machsike Hadas"

1132 A. Diverse sager 1932, udat.

Heri statutter, meddelelser fra Agudas
Jisroels Ungdomsforening i København
(årg. 1, nr. 9/1932), mindeord ved rabbi-
ner S. Winklers bortgang 1932 m.m.

g. Skandinavisk jødisk Ungdoms Forbund

1133. Kongresreferater 1924, 1949-58

1134. Korrespondance, resolutioner m.v. 1937-55

1135. Diverse mødereferater, kongresprogrammer, med-
lemsblade, avisudklip m.v. 1945-66

VI. BIBLIOTEKAREMBEDET

1. JOSEF FISCHER

J. F. (1871-1949) virkede desuden 1901-32 som fattiginspektør, var tilsynsførende med de jødiske kirkegårde og forestod uddelingen af hjælpen til de jødiske flygtninge fra Tyskland. Endvidere var han 1917-25 redaktør af "Tidsskrift for jødisk Historie og Litteratur" og medredaktør af festskriftet til professor David Simonsen 1923. Han var aktiv som menighedshistoriker og beskæftigede sig indgående med jødisk personalhistorie. Hans korrespondance og materiale er spredt over flere grupper. Her er samlet hovedsagelig hans personalhistoriske brevveksling samt materiale og forarbejder til bøger og artikler om jødisk historie og genealogi (herunder flere originale akter, enten indsendt til Troessamfundet eller til ham til brug ved hans genealogiske arbejder), men også hans andre virkeområder er repræsenteret.

a. Korrespondance m.m.

1136. Korrespondance 1902-42

Heri indkomne breve til dels med svarkoncepter

1137. Diverse korrespondance m.v. 1905-48

Heri breve m.v. fra Herman Trier 1905-22, vedr. Jødisk Haandværker- og Handelsmandsbank i likvidation 1922-25, breve fra og om overrabbiner M. Schornstein 1919-25, festskrift til David Simonsen 1922-23, Erik Toeplitz (Gesellschaft zur Erforschung jüdischer Kunstdenkmäler) 1928-31, Dansk biografisk Leksikon 1932-40, fabrikant A. Scheftelowitz ctr. skræddermester B. Bezbroda 1936, arvinger efter Pauline Simonsen 1936 og embedskorrespondance 1945-48 samt om Det mosaiske Troessamfunds Museum 1930-45 (vedlagt katalog med enkelte bilag).

1138. Korrespondance vedr. provinskirkegårde 1925-48

b. Genealogiske samlinger I-VI (alfabetisk)

Heri omfattende materiale om enkelte personer og slægter, med stamtavler, som bilag undertiden korrespondance med originale breve og akstykker.

1139. I. Frk. Cecilie Cohen, slægten Eibeschutz (Wal-

lich, Isac Jacob, v. Halle m.m.), Elsass-Dessauer (heri personlige papirer og breve vedr. Jacob Philip Dessauer 1836-37 og Nathan Elsass 1840), Glückstadt, Goldschmidt, Meir Goldschmidts forfædre (heri orig. brev fra M.G. 19.4.1874 til svigerdatteren Anne Marie Vilhelmine de Meza, g.m. dr. med. Adolph G.)

1140. II. Slægten Henriques (heri bl.a. korrespondance om slægtsmødet 1925).
1141. III. Jokel Jacobi (heri papirer om ham 1817-42), Daniel Simon Jacobsen, Kalckar, Kirchheiner (Herman Bangs stamfader), Koppel, Samuel Levin (Franzmann), Jacob Heyman Levy (legatstamtavle).
1142. IV. Mannheimer, Melchior (herunder Schiff-Popert), Meyer Hansen (heri Isidor Meyers forfædre).
1143. V. Nathanson (med originale personlige dokumenter), Philipsen, Rothenborg, Ruben.
1144. VI. Salomonsen, prof. David Simonsens slægt (heri kopier af fotografier), Warburg, Weil.

c. Genealogiske samlinger (topografisk)

Heri som bilag originale dokumenter og breve

1145. Fyn. Heri Moses Nathan (Assens), Levin, Lucas og Abraham (Fåborg), Salomonsen (Nyborg), Michelsen (Nyborg og Bogota, med orig. breve fra Hamburg 1829, 1847 og liste over korrespondance med Carl Michelsen 1839-54, fra 1840 i Bogota), Weimann og Salomon (Odense), Fyn i øvrigt.
1146. Jylland. Heri Abraham Moses Cohn (Fredericia), kommerceråd Hermann Levin Hirsch (Fredericia, personlige papirer og breve, bl.a. fra Carl Brosbøll/Carit Etlar 1896), om Fredericia menighed og kirkegård (bl.a. fotografier og skifte efter Nathan Moses 1703), Michael Minden (Nathan) og familien Nathansen (Randers), "Jøderne i Randers i gamle Dage" (af arkitekt F. Uldall). Jylland i øvrigt (heri vandrebøger for Leopold Weinberg fra Ungarn 1843-55).
1147. Lolland-Falster. Heri Joseph Hertz (Nakskov), Nat-

han i Nakskov (vedr. fam. Philipsen), Philip ("En Nakskov Slægt"), Nakskov i øvrigt (bl.a. Th. Hauch-Fausbølls genealogiske materiale), Lolland-Falster i øvrigt.

1148. Sjælland. Heri Salomon Marcus og Jacob Abraham (Ringsted) samt Sjælland i øvrigt.

d. Genealogisk materiale m.m.

Heri overvejende seddelmateriale i konvolutter, men også enkelte stamtavler og originale aktstykker samt korrespondance om enkeltpersoner.

1149. A-D. Heri mere omfattende materiale om familierne Bendix, Berndt (orig. akter vedr. Joseph Berendt, f. 1828), Bonnier, Davidsen (med Salomon Davidsens slægtsregister).
1150. E-G. Heri bl.a. Essen, Fraenkel, Gedalia, Grünbaum.
1151. H. Heri bl.a. von Halle, Hambro, Heilbuth, Hertz, Hirsch (Samson Raphael H.'s aner), Hirschsprung.
1152. I-L. Heri bl.a. Jonas (personlige papirer for Adolph J., f. 1842 Åbenrå), Latzer (attester m.m. 1808-53), Levin, (Levy)Levertin (med orig. akter).
1153. M-N. Heri bl.a. Maribo, Meldola, Meyer (med afskrifter af Friedrich Melchior Raphaels breve fra boerkrigen), Moses (attester 1841-49), Nathan (breve m.m. vedr. musiklærer Adolph N. 1828-48).
1154. P-S. Heri bl.a. Philipson, Polack (med diverse attester for Marcus P. 1846-84), Raffel, Ree, Ruben (deputationen hos M.M. Ruben 22.1.1865 i anledning af hans 25-års jubilæum som bestyrer for Sygeplejeselskabet, vedlagt brev fra selskabet til enkefru H. Ruben, f. Eichel, 1870).
1155. T-W. Heri bl.a. Tachau (Salomon T. i Ribe med originale akter 1834-43), Wallach (breve fra og vedr. præsten L.M. Wallach i Fåborg 1878), Warburg, Wulff (også Lippmann, brev fra Nathan Carl W. 1868 til svigerfaderen Hertz Mantel).
1156. Diverse sedler m.v. med personalhistoriske oplysninger. Heri tillige dr. O. Siesbyes personalhistoriske notater.

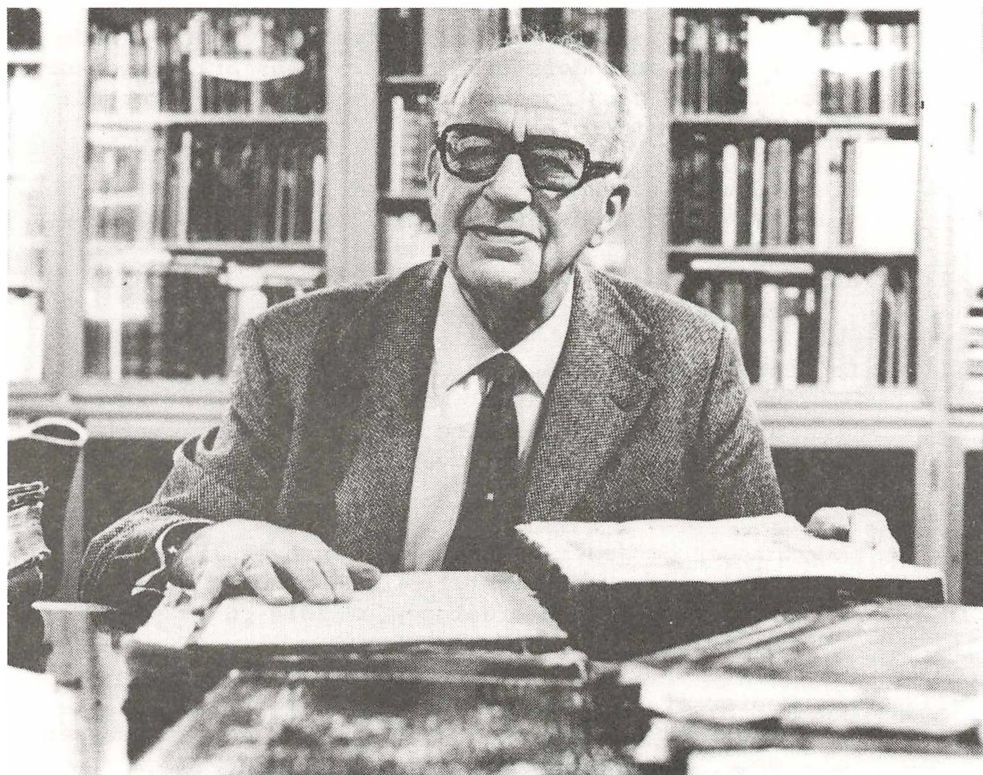
1157. Diverse ældre dokumenter o.l. Heri testamente af Salomon Isac fra Frankfurt (Oder), bosat i Rendsburg, 1781 (med dansk oversættelse og personalhistoriske oplysninger), desuden testamenter i afskrift eller udtog: Zebalon Moses, søn af Asser Amsel Meyer, 1772, Isac Jacob 1780, M.A. Meyer 1782, Jacob Moses Meyer 1799, Levin Lazarus 1810, Samuel Jacobi 1811, Meyer Meisling 1812, Heymann Hartvig 1814; bevilling for Isach Israel til at nedsætte sig i København, når han gifter sig med Isak Lazarus' datter Sara, 1768; borgerbrev for skræddermester Baruch Philip 1815, sølvbryllupsadresse til lærer L. Bauer fra hans elever 1864, omskærelsesattest for Salomon Aschenbrenner 1859, en revers for Leopold Aschenbrenner 1858 med et brev fra Simon Poppe samt brev fra Merin Theodor, Chicago 1913, og opholdsbog for skomagervend Froim Beniovitch fra Rusland 1909.

e. Afskrifter, optegnelser og notater vedr. div. arbejder

1158. Mandtal over jøderne i København 1694-1799 (med navnerregister), udarbejdet 1904-07 på grundlag af indkvarteringslister i rådstuearkivet. - Gl. sign.: 15.b.
1159. "Mandtal over alle de Jøder, som findes her udi Kiøbenhafn, sampt hvad af eenhver betaales saavel udi Viborgskat som Inquartering for et Halft Aar til Paaske A° 1728", fremsendt af Københavns Magistrat 27.5.1728 (afskrift 1922).- Gl. sign.: 15.a.
1160. Fortegnelse over jøder viet i København 1735-1811, efter magistratens kopulationsprotokoller.
Alfabetisk og kronologisk, vedhæftet oplysninger om jødiske vielser 1720-24 (1907).
1161. Genealogiske og personalhistoriske oplysninger om jøder i København på grundlag af folketællingerne 1787 og 1801 (A-K).
1162. Samme (L-Ø).
1163. Diverse historisk materiale m.m. Heri kladde til mandtal over jøderne i København 1694-1799 (renskrift af nr. 1158) med udtog af mandtal for krigsskat 1711, indberetninger om ægte- og enkemænd samt enker i København 1771, fortegnelse over brandlidte

jøder 1795 (af cand. mag. B. Tengnagel Jørgensen 1921), udtog af kopulationsprotokoller (sml. ovf. nr. 1160), borgerskaber i 18. årh., fortegnelse over lejdebrevne 23.11.1812 (sml. j. nr. A. 345), afskrift af folketællingen 1801 for København, mandtal jvf. magistratens skrivelse af 7.6.1811 (enkelte blade), om jøderne i København i det 17. årh. (heri korrespondance 1935 med arkivar Arthur G. Hassø, der havde offentliggjort samme artikel i eget navn, de ældste skatteregnskaber m.m.), jøderne i Nordtyskland (Hamburg-Altona, Burg/Femern, Emden m.v.).

1164. Materiale m.v. om synagogen i København. Forarbejder og manuskript til Fischers artikel ved synagogens 100-års jubilæum 1933. Heri tillige avisartikler om synagogens orgel 1862, 1904, biografi af arkitekt G.F. Hetsch (med brev fra Meir Stein 1941 om dennes synagogetegninger i Nationalmuseets arkiv og diverse fotografier, også af begravelsespladserne).
1165. Diverse sager. Heri David Simonsens bemærkninger til Fischers bog 1914, om udgivelse af rabbiner Jizchok Jakob Reines' (Lida) skrifter (med breve bl.a. til rabbiner A. B. Reines 1917, indsamlingslister m.m.), om kantorerne 1927, memorandum 1916 om indvandrede russiske jøder i København, artiklen om jødiske provinskirkegårde (med grundmateriale), om indfødsret 1925-38 (med uddrag af navne).
1166. Bibliotekskataloger m.m. Heri katalog over bogsamlingen tilhørende Isac Jacob Midraschhuus (ved J. Rosenfeld, 1871, bilag til j.nr. F. 676) med senere bibliotekslister m.v., "Bibliothek der Israelkultusgemeinde in Wien" (tilgangsfortegnelse juli 1911 - juli 1913, herunder bøger fra følgende boer: rabbiner Aron Friedmann, prof. Dr. Jacob Reiss og lærer Julius Sachs) m.m.
1167. Diverse. Heri løse optegnelser og notater om forskellige emner, diverse fotografier (bl.a. af familien Koppel), ældre materiale og tryk, til dels på jiddisch.
1168. Aviser og avisudklip 1827-1934. Heri "Dagen" nr. 110/1827, "Berlingske politiske og Avertissements-Tidende" nr. 88/1844, 171/1848, 49/1849, "Adresse-comptoirs Efterretninger" nr. 117/1841, Palæstina 1923, diverse 1900-34 (samlet af Philip Eichel),

Julius Margolinsky (1895-1978) virkede i næsten 30 år som Mosaisk Troessamfunds bibliotekar og arkivar. En frugt af dette arbejde var udgivelsen af en række værdifulde værker inden for dansk-jødisk personalhistorie. I 1930'erne ydede han en enestående indsats i Troessamfundet gennem det såkaldte chaluz-arbejde, hvorved unge jøder fik mulighed for at komme ud af Tyskland med henblik på via Danmark senere at udvandre til Israel. Efter krigen var han sekretær i Danmark for den internationale jødiske hjælpeorganisation Hebrew Immigrant Aid Society og i Sekretariatet for Jødisk Efterkrigstidshjælp. Hans korrespondancearkiv findes på Judaistisk Afdeling, Det kgl. Bibliotek. (Foto: Jerry Bergman; Selskabet for Jødisk Historie Billedarkiv).

1927-28 (samlet af dr. Louis Fränkel).

1169. Avisudklip 1935-38. Heri om jødiske forhold, levet af Lund og Ballings bureau for avisudklip.

2. JULIUS MARGOLINSKY

J. M. (1895-1978) var efter 1945 repræsentant for den internationale jødiske hjælpeorganisation HIAS og sekretær for jødisk efterkrigshjælp. I næsten 30 år virkede han som Troessamfundets bibliotekar. Hans arkiv med korrespondance om hans forskellige hverv er afleveret til Det kongelige Bibliotek.

1170. Efterkommere i Danmark og Norge af Hersch Margolinsky fra Filipové (Stockholm 1944, duplikeret).
1171. Højtideligheden i synagogen 8.10.1953 (hovedsagelig billeder og avisudklip).
1172. Legatgravsteder på Mosaisk nordre kirkegård, udarbejdet af Jul. Margolinsky, 1954 (alfabetisk og systematisk fortegnelse over gravsteder overtaget af Troessamfundet til varig vedligeholdelse). - Gl. sign.: 52.
1173. Oplysninger om jøder i danske provinsbyer 1787-1870 (div. år). Heri afskrifter på grundlag af folketællinger og de i anordningen af 1814 (§ 2) påbudte mandtal.
1174. Xerokopier af "Statistisk Tabelværk" 1842, 1850, 1863, 1896, 1913 og 1925 vedr. fremmede trosbenedere, herunder jøder (1970).
1175. Byhistoriograf C.C. Nielsens skildringer og billeder vedr. jødisk kulturelt liv i Danmark 1953.
1176. Diverse. Heri k'tuba Henry Wolfski - Amalia Meyer, London 17.10.1877, anbefaling fra lærer Herman Grün 1883 for Hedvig Hertz (1868-1942), senere gift med Samuel Polack, afskedsord af fhv. overrabbiner M. Schornstein 1919 (tryk), "Message to the Jews of Denmark" (fra Knessets speaker Josef Sprinzak), Jerusalem 1953, avisudklip, bl.a. om Leni Yahils bog "Et demokrati på prøve" 1967.
- 1177-1180. Avisudklip om jødiske forhold 1956-67 (4 pk.)
Nemlig:

1177. 1956 dec. - 1957 dec.
1178. 1958 jan. - 1959 juli
1179. 1959 aug. - 1960 sept., 1961 jan. - 1963 april
1180. 1963 maj, sept., nov., 1964 jan.-febr., maj-
juni, 1965 aug. - 1967 jan.

VII. PERSONARKIVER

Indsendt til Troessamfundet af dets medlemmer. Flere dokumenter, breve o.l. er benyttet ved personalhistoriske undersøgelser (se VI. 1. Josef Fischer).

1181. *Viggo Sigfried Cohn* (1856-1951)
Breve om den jødiske kirkegård i Nakskov 1916.
Vedlagt fotografier af kirkegården 1960. -
Afleveret 1971 af Mogens H. Cohn.
1182. *Valdemar Glückstadt* (1868-1942), generalkonsul
"Halvfjerdsindstyre Aar. Minder om mit Liv og
min Slægt". Vedlagt familiehistorisk materiale,
breve fra rabbiner Ed. Dukesz, Hamburg-Altona,
1936-37, rejsepas for Isak Glückstadt 1900-02
m.m. - Modtaget juni 1962 fra Vera Lesters bo.
1183. *Albert Goldschmidt* (1869-1961), overretssagfører
Slægtshistorisk materiale med diverse optegnelser
fra studietiden og breve fra rabbiner Joel
Aschkenasi, Tiberias, 1920.
1184. *Julie von Halle* (1814-1904), skolebestyrerinde,
datter af Frederikke v.H., f. Goldschmidt (d.1879)
Heri korrespondance, personlige papirer (bl.a.
lærekontrakt 1830), husholdningsregnskaber m.m.,
desuden enkelte breve til madam Goldschmidt.
- Ella Hancke, se Melbye*
1185. *Henriques, familien*
Billedbog 1829-1929 vedr. familie- og vennekredsen
omkring vekselerer Aron Ruben H. (1824-1908)
og hustru Fanny, f. Fürstenberg (1829-1914).
1186. *Simon Jacob* (1756-1827), købmand
A. Huslejeprotokol (Gl. Strand nr. 13 & 14)
1801-35. Heri tillige personalhistoriske
optegnelser, mandtalsanmeldelser m.m.
B. Dagbogsoptegnelser 1817-27. Fortsat sporadisk
1837-42, afsluttet med efterretninger om ko-
leraepidemien 1853. - Gl. sign.: 46.
1187. *Jacob Katzenstein* (d.1963), lærer;
(Ulrichstein, Husum og Hamburg)
Breve fra David Simonsen 1904-10, med en svar-
kopi 1912. - Afleveret 1963 af Uri Katzenstein,

Bne Brak, Israel, utilgængeligt til år 2013.

1188. *Helene Mariboe*, gift 3.8.1778 med Berendt Levin M., søn af Levin Moses M. (d.1781)
Breve 1807-08, navnlig fra hendes nevø F.D. Erfurt fra Altona, I. Samelsen fra London og Genova samt forskellige forretningsforbindelser.
1189. *Ellen Melbye, f. Hancke* (1877-1964), forfatter, oversætter, g. 1901 m. teaterdirektør Anton Melbye (1861-1919)
A. "Usammenhængende Optegnelser December 1895 - Februar 1896".
B. Dagbog fra en rejse i Sovjetunionen 1923 (med fotografier).
1190. *Carl H. Melchior* (1855-1931), grosserer
Sager vedr. overrabbiner Max Schornstein ca. 1914-18, diverse breve, taler m.v. 1908-29 (bl.a. fra biskop A. S. Poulsen 1913, Julius Salomon 1914 og David Simonsen 1916).
1191. *J. H. Melchior* (1873-1938), grosserer
Sager vedr. Troessamfundet, bl.a. styrelsesudvalgenes arbejde, rapporter, instrukser, legater, folkekøkkenet ca. 1919-38 samt hedesagen (Arnborg Hedegård) 1936-37.
1192. *Albert Oppenheim* (1879-1956), arkitekt
Diverse byggesager. Heri materialet om byggeriet i Julius Blomsgade 6, Nyhavn 31 og Bornholmsgade 8, 1937.
1193. *Vilhelm Steffensen* (1896-1956), inspektør på Herlufsholm
Korrespondance om moderen Ellen, f. Meyer, i Theresienstadt 1943-45, med Ernst v. Bresendorff, München, 1950-54, og slægtshistorisk materiale vedr. familierne Baiersdorf, Bernt, Bloch, Breslau, Calmer, Dehn, Lissau, Luja, Oppenheim og Wulff.

VIII. DIVERSE

1194. Folketællingsprotokol over jøder i København med omegnskommuner 1.2.1906. - Gl. sign.: 15.
1195. Regnskabsbog vedr. indsamling til embedsmænd i jødiske provinsmenigheder 1896-1908. Ført af David Simonsen, vedlagt to andre regnskabsbøger, ført af samme 1900 og 1915-18.
1196. Regnskabsbog 1906-10.
1197. Regnskabsbog ca. 1924-31 (ført på jiddisch)
1198. Diverse materiale. Heri hovedsagelig tryksager, desuden abonnentlister på Abraham Wolffs bønnebog, udgivet af bogtrykker S. Trier, og en regnskabsbog vedr. privat velgørelse 1945-49.
1199. Register (uidentificeret). Betegnes på bindet som "Register No. 4". Vedlagt statspolitiets skrivelse af 23.4.1920 til bibliotekar Josef Fischer vedr. gennemrejsende.
1200. Diverse uidentificerede registre (9 bd.)
De fleste tilsyneladende vedr. legater, desuden et register ca. 1850 (måske til en manglende forhandlingsprotokol?).

MOSAISKE MENIGHEDER I PROVINSEN

1. ASSENS

1201. Forhandlings- og kopibog 2.10.1828 - 13.3.1876
Aut. 3.8.1828 af stiftamtmanden i h.t. Anordningen af 1814. - Gl. sign.: 22.a.
1202. Regnskabsbog 1828-78
Gl. sign.: 22.b.

2. FREDERICIA

1203. Forhandlingsprotokol 4.2.1808 - 16.8.1906
Aut. 12.7.1814 af amtmanden. - Gl. sign.: 28.w.
1204. Kopibog 10.11.1825 - 24.6.1906
Gl. sign.: 28.k.
1205. Lommebog ført af synagogebetjent Marcus Meyer
1792-1859
Mest på jiddisch, enkelte optegnelser også på tysk og dansk. Indeholder optegnelser om fødsler 1792-1815 og dødsfald 1798-1859.
- 1206-1207. Ministerialprotokoller 1814-1907 (fotokopier)
Nemlig:
1206. 1814-50
Heri fødte mandkøn 1814-50, kvindekøn 1814-47, døde mandkøn og kvindekøn samt viede 1814-50. - Gl. sign.: 28.a.
1207. 1851-1907
Heri fødte mandkøn 1851-1906, kvindekøn 1852-1904, døde mandkøn 1851-1907, kvindekøn 1851-1904 samt viede 1851-96. -
Gl. sign.: 28.b.
1208. Konfirmationsprotokol 1871-72
Aut. 8.10.1871 af amtmanden i h.t. Anordningen af 1814, § 12. -
Gl. sign.: 28.c.
1209. Fattigvæsensprotokol 1805-1906
Aut. 15.2.1805 af amtmanden. -
Gl. sign.: 28.j.

1209a. Protokol over vedligeholdelse af gravsteder
1902-10

1210. H.L. Hirsch: Det jødiske Troessamfund i Fredericia (håndskrevet manuskript, ca. 1896). -
Gl. sign.: 28.t.

Regnskaber

1211-1213. Regnskabsbøger 1761-91 (3 bd.)
Ført på jiddisch

Nemlig:

1211. 1761 maj - 1772 marts

Gl. sign.: 28.e.

1212. 1772 april - 1778 april

Gl. sign.: 28.f.

1213. 1782 20/9 - 1791 4/5

Gl. sign.: 28.g.

1214-1215. Hovedbøger 1814-96 (2 bd.)

Nemlig:

1214. 1814-46

Aut. 12.7.1814 af amtmanden. - Bagi bogen
fortegnelse over gravsteder 1798-1905.

- Gl. sign.: 28.i.

1215. 1848-96

Gl. sign.: 28.u.

1216. Hovedbog 1854-96

Bagi bogen reglement for menighedens styrelse
(1810). - Gl. sign.: 28.n.

1216a-1218a. Kassebøger 1815-1906 (4 bd.)

Nemlig:

1216a. 1815-1906

Gl. sign.: 28.h.

1217. 1849-75

Gl. sign.: 28.l.

1218. 1875-1905

1218a. 1905-06

1219. Legatkassebog 1899-1906

Bilag m.v.

1220-1226. Diverse dokumenter, korrespondance, regnskabsbilag m.v. 1808-1925 (7 pk.)

Nemlig:

- 1220. 1808-20, 1824, 1826-27, 1834-45
- 1221. 1846-47, 1850-64
- 1222. 1865-71
- 1223. 1872-76
- 1224. 1877-83
- 1225. 1884-93
- 1226. 1894-1906, 1908-10, 1913-14, 1916-17,
1925

1227. Diverse 1747-1950
Heri bl.a. ældre dokumenter, mest på
jiddisch.

3. FÅBORG

1228. Forhandlingsprotokol 19.4.1830 - 1.4.1908
Gl. sign.: 30.r.
1229. Kopibog 1818-75
Indhold: Kopibog 4.2.1818 - 4.6 1869
(gl. sign.: 30.e.), indlagt et læg med
fortsættelsen 3.5.1870 - 16.2.1875
(gl. sign.: 30.f.)
1230. Reglementer 1847-59
Heri kgl. konfirmeret kirkegårdsreglement
28.10.1847 (gl. sign.: 30.h.) og udkast
til et reglement for menigheden 1859
(gl. sign.: 30.j.)
1231. Mandtalsprotokol 1817-55
Gl. sign.: 30.c. Vedlagt et læg med mandtal
1817-34 (gl. sign.: 30.d.)
1232. Protokol for begravelsesselskabet 1809-65
Ført både på jiddisch og dansk; med statutter
regnskab for begravelsespladsen 1814-62 samt
liste over dødsfald 1812-65.
- Gl. sign.: 30.g.
1233. Forhandlingsprotokol for begravelsespladsbe-
styrelsen 1856-60
Aut. 29.1.1856 af byfogden. -
Gl. sign.: 30.i.
1234. Register over gravsteder 1813-74
Indlagt et læg med dødsanmeldelser 1839-54. -
Gl. sign.: 30.p.

1235. Forhandlings- og regnskabsprotokol for bestyrelsen af købmand Joseph Abrahams legat til højttidelig-holdelse af hans dødsdag og vedligeholdelse af hans grav m.m. 1859-1907
Aut. 24.12.1859 af byfogden. Indlagt to sammenhæftede gavebreve af 30.6.1859 med kgl. konfirmation af 30.8.1859. - Gl. sign.: 30.t.
1236. Forhandlings- og regnskabsprotokol for bestyrelsen af købmand Joseph Abrahams legat til fordel for den mosaiske menighed i Fåborg 1859-1907
Aut. 24.12.1859 af byfogden. - Gl. sign.: 30.u.

Regnskaber

1237. Regnskabsbøger 1803-30
Ført på jiddisch, består af tre læg (1803-13, gl. sign.: 30.k.; 1803-30, gl. sign.: 30.m.; 1805-30, gl. sign.: 30.l.)
- 1238-1239. Kassebøger 1816-1908 (2 bd.)
Nemlig:
1238. 1816 1/11 - 1886 9/12
Gl. sign.: 30.n.
1239. 1903 11/8 - 1908 1/4
Aut. 18.9.1824 af stiftamtmanden som ministerialprotokol i h.t. Anordningen af 1814, § 12. - Gl. sign.: 30.s.
- 1240-1242. Diverse dokumenter, korrespondance og regnskabsbilag m.v. 1795-ca. 1914 (3 pk.)
Nemlig:
1240. 1795-1906(?)
1241. 1800-1914(?)
1241. 1820-80(?)

4. HILLERØD

1243. Ministerialprotokol 1816-1907
Maskinskrevet genpart med følgende indhold: fødte mandkøn 1816-53, kvindekøn 1816-70, døde mandkøn 1841, 1897, 1907, kvindekøn 1840, viede 1839. - Gl. sign.: 36.

5. HORSSENS

- 1244-1245. Forhandlingsprotokoller 1844-94 (2 bd.)

Nemlig:

1244. 1844 1/4 - 1859 7/1
Aut. 30.4.1845 af byfogden. - Er tillige regnskabsbog for synagogepladser m.v. 1884-90 - Gl. sign.: 23.d.
1245. 1852 10/9 - 1894 13/4
Aut. 9.9.1852 af amtmanden i h.t. § 25 i det for Troessamfundet approberede reglement. - Gl. sign.: 23.c.
1246. Kopibog 26.8.1850 - 24.9.1898
Aut. 9.9.1852 af amtmanden i h.t. § 25 i det for Troessamfundet approberede reglement. - Gl. sign.: 23.b.
1247. Ministerialprotokol 1814-1930 (fotokopi)
Indeholder fødte mandkøn 1814-90, kvindekøn 1815-88, døde mandkøn 1815-1928, kvindekøn 1816-1930, viede 1818-89. - Gl. sign.: 23.f.
1248. Fortegnelse over gravsteder 1852(?) - 98
Indlagt "Reglement for det mosaiske Troessamfund i Horsens Kjøbstad" (1852) og "Regulativ for Gudstjenestens Afholdelse i det mosaiske Troessamfunds Bedesal i Horsens" (1868). - Gl. sign.: 23.g.

Regnskaber

- 1249-1251. Regnskabsbøger 1800-11 (3 bd.)
Ført på jiddisch
- Nemlig:*
1249. 1800-07
Gl. sign.: 24.
1250. 1802-10
Gl. sign.: 25.
1251. 1803-11
Gl. sign.: 26.
1252. Kassebog 1852-98
Aut. 9.9.1852 af amtmanden. - Er tillige regnskabsbog for velgørenhedskontoen 1853-97. - Gl. sign.: 23.a.
- 1253-1255. "Schnoderbøger" 1873-1912 (3 bd.)
Er regnskabsbøger vedr. synagogen
- Nemlig:*
1253. 1873-89

1254. 1908-12
1255. udat. (19. årh.)

1256. "Journal oder Verzeichnis-Buch Uber die durch der Zeremonial-Gebräuche in der Oeffentlichen Kirche zu Horsens gelöseten Gelder von der Mosaitischen Gemaine" 1816-31
Vedr. synagogen
1257. Diverse dokumenter, korrespondance og regnskabsbi-
lag m.v. 1816-98

6. NAKSKOV MED LOLLAND-FALSTER

1258. Forhandlings- og regnskabsprotokol 1847-1929
Brugt som forhandlingsprotokol 8.4.1866 -
13.8.1929, som kassebog 22.7.1847 - 15.3.1876
og 22.1.1892 - 25.10.1909. -
Gl. sign.: 31.a.
1259. Ministerialprotokol med mandtal 1814-1909
Fotokopi (med reg.). Indeholder mandtalslister
1814-67/93(?), fødte mandkøn 1814-85, kvindekøn
1814-87, døde mandkøn 1815-1909, kvindekøn 1815-
1902, konfirmerede 1857, 1862. -
Gl. sign.: 31.b.
1260. Diverse dokumenter vedr. Nathan Elsass: Synagogens
og begravelsespladsens udvidelse i Nakskov. Desuden
mandtalslister, dokumenter, breve og regnskaber
vedr. jøder i Maribo, Nakskov, Nykøbing F., Nysted,
Rødby, Saksøbing og Stubbekøbing. -
Gl. sign.: 31.c.
1261. Diverse korrespondance og regnskaber m.v. 1896-
1905, 1909-17, 1921-23, 1930

7. NYBORG

1262. Ministerialprotokol med mandtal 1796(?) - 1903
Afskrift på sedler af ministerialprotokol ført af
den verdslige øvrighed og opbevaret på politimes-
terens kontor, jf. Anordningen af 1814, § 12.
Indeholder mandtalslister 1815-59, fødte mandkøn
1804-79, kvindekøn 1796(?) - 1903, døde mandkøn
1818-28, kvindekøn 1815-25, viiede 1815-55, kon-
firmerede 1824, 1851. -

Gl. sign.: 39.

8. ODENSE

1263. Ministerialprotokol 1814-1968
Fotokopi (med reg.). Indeholder mandtal 1814, fødte mandkøn 1814-1912, kvindekøn 1814-96, døde mandkøn 1814-1968, kvindekøn 1814-1961, viede 1820-73, konfirmerede 1859-65. -
Gl. sign.: 35.c.
1264. Regnskabsbog vedr. begravelsespladsen 1893-1914
Ført af Harry Dessau. - Gl. sign.: 35.d.
- 1265-1266. Diverse dokumenter, korrespondance og regnskaber m.v. 1801-1925 (div. år)
Nemlig:
1265. 1801, 1825-63
1266. 1864-77, 1894-1917, 1923-25

9. RANDERS

1267. Forhandlingsprotokol 1872-1945
Aut. 13.1.1872 af amtmanden. - Gl. sign.: 29.k.
1268. Ministerialprotokoller 1814-1977
Tre læg med fotokopier, indlagt fragment af den oprindelige protokol. Indeholder: 1) fødte mandkøn 1815-78, kvindekøn 1814-78, døde mandkøn 1815-78, kvindekøn 1815-79, viede 1817-85 (gl. sign.: 29.d.); 2) fødte mandkøn 1877-90, kvindekøn 1878-89, døde mandkøn 1877-91, kvindekøn 1877-92, viede 1877-92 (gl. sign.: 29.e.); 3) fødte mandkøn 1894-1933, kvindekøn 1892-1929, døde mandkøn 1893-1977, kvindekøn 1893-1943, viede 1894-1901 (gl. sign.: 29.f.).
1269. Konfirmationsprotokol 1868-96
Aut. 1.5.1814 af amtmanden i h.t. Anordningen af 1814, §§ 4 og 18 samt af samme 29.5.1868 i h.t. kgl. resolution af 1.2.1868. - Gl. sign.: 29.g.
1270. Forhandlingsprotokol for ligsocietetet 1837-1933
Med love
1271. Ligningsprotokol 1865-1943
Indlagt diverse ligningslister samt skrivelser.

- Gl. sign.: 29.h.

1272. Fortegnelse over gravsteder 1880
Med mange senere tilføjelser. Registrerer begrav-
velser 1807-1943. - Gl. sign.: 29.i.
1273. Forhandlingsprotokol for bestyrelsen af købmand
Joseph Carl Wulff og hustru Caroline, f. Cantors
legat 1886-1942
Fundatsafskrift bagi bogen
1274. Kassebog for bestyrelsen af købmand Joseph Carl
Wulffs fideikommis, fra 1886: Købmand Joseph Carl
Wulffs og hustru, f. Cantors legat 1864-1942
1275. Forhandlingsprotokol for Købmand i Hobro Benjamin
Fränkel og hustru Amalie, f. Wulffs mindelegat
1900-42
Bagi bogen afskrift af fundatsen. -
Aut. 11.6.1900 af bestyrelsen(?)
1276. Kassebog for Købmand i Hobro Benjamin Fränkel og
og hustru Amalie, f. Wulffs mindelegat 1900-43
1277. Fortegnelse over Troessamfundets legater 1900-33
Aut. 25.6.1900 af Troessamfundet. -
Gl. sign.: 29.1.

Regnskaber

- 1278-1280. Kassebøger 1807-1933 (3 bd.)
Nemlig:
1278. 1807-19
Vedr. begravelsespladsen, ført på jid-
disch. Indeholder tillige en fortegnelse over
169 dødsfald 1807-75. - Gl. sign.: 29.a.
1279. 1819-73
Fra 1837 ført på dansk. - Gl. sign.: 29.b.
1280. 1878-1933
Vedr. begravelseplads og fattigvæsen
(herunder sygepleje) - Gl. sign.: 29.bb.
1281. Fattigbøssens kassebog 1844-76
1282. Regnskabsbog vedr. synagogen 1859-93
1283. "Schnoderbog" vedr. synagogen, udat.
- 1284-1285. Kassebøger 1873-1945 (2 bd.)

Nemlig:

1284. 1873-91

Gl. sign.: 29.c.

1285. 1891-1945

Med diverse bilag

1286. Diverse dokumenter, korrespondance, regnskaber og fotografier m.v. 1814-1957

10. SVENDBORG

1287. Mandtal 1828, oplysninger på sedler om fødte, døde og viede 1815-55, diverse dokumenter 1792-1928

11. VEJLE

1288. Ministerialprotokol m.v. 1851-1906

Afskrift (4.5.1908) af ministerialprotokol, aut. 11.12.1878 og ført af den verdslige myndighed. I protokollen findes tillige indførsler fra ældre protokol. Vedlagt to læg fotokopier identiske med nr.1206-1207. Indeholder fødte mandkøn 1851-1906, kvindekøn 1822-1904, døde mandkøn 1884, kvindekøn 1881, viede 1861. Vedlagt sparekassebog vedr. menighedens begreavelsesplads, ifølge Marius Koppels testamente af 1824, 1844-1942.

12. VIBORG

1289. "Regulemente und Protocolum von der Jüdischen-Gemeinde zu Wieborg in Jutland" 1800-68

Er forhandlingsprotokol 1800-16, indeholder tillige fortegnelser over fødte og døde 1829-59. - Gl. sign.: 34.

13. ÅLBORG

1290. Forhandlingsprotokol 1816-1911

Aut. 9.6.1816 af stiftamtmanden i h.t. Anordningen af 1814. - Gl. sign.: 27.k.

1291. Kopibog 1858-1902

Gl. sign.: 27.g.

1292. Ministerialprotokol med mandtal 1828-1956

Fotokopi. Indeholder mandtal 1828-71 (også udenbys medlemmer 1858-70), fødte mandkøn 1829-78,

kvindekøn 1829-81, døde mandkøn 1831-1956,
kvindekøn 1830-1950, viede 1831-81, konfirme-
rede 1850, 1854, 1858.

1293. Konfirmationsprotokol 1867-86
Aut. 7.6.1867 af stiftamtmanden i h.t. Anordnin-
gen af 1814. - Gl. sign.: 27.d.

Regnskaber

- 1294-1295. Hovedbøger 1869-1911 (2 bd.)

Nemlig:

1294. 1869-1904
Gl. sign.: 27.e.
1295. 1905-11
Gl. sign.: 27.i.

- 1296-1297. Kassebøger 1852-1911 (2 bd.)

Nemlig:

1296. 1852-1902
Gl. sign.: 27.f.
1297. 1902-11
Gl. sign.: 27.j.

1298. Regnskabsbog vedr. begravelsespladsen 1911-13

1299. Diverse dokumenter, korrespondance og afskrifter
m.v. 1844-1933 (div. år)

1300. Diverse korrespondance, ligningslister og regn-
skabsbilag m.v. 1873-1904(?)
Gl. sign.: 27.h.

14. ÅRHUS

1301. Forhandlingsprotokol 26.3.1827 - 22.1.1868
Aut. 8.1.1828 af amtmanden. Fra dec. 1846 tillige
anvendt som kopibog. - Gl. sign.: 21.b.

1302. Ministerialprotokol 1850-1905
Udskrift (23.3.1908) af ministerialprotokol, aut.
17.11.1815 i h.t. Anordningen af 1814, § 12.
Indeholder fødte mandkøn 1852-80, kvindekøn
1850-79, døde mandkøn 1854-1904, kvindekøn
1850-1905, viede 1871.

- 1303-1304. Mandtalsprotokoller 1840-59

Nemlig:

1303. 1840-59

Gl. sign.: 21.f.
1304. 1843-59
Gl. sign.: 21.e.

1305. Hovedbog 1840-60

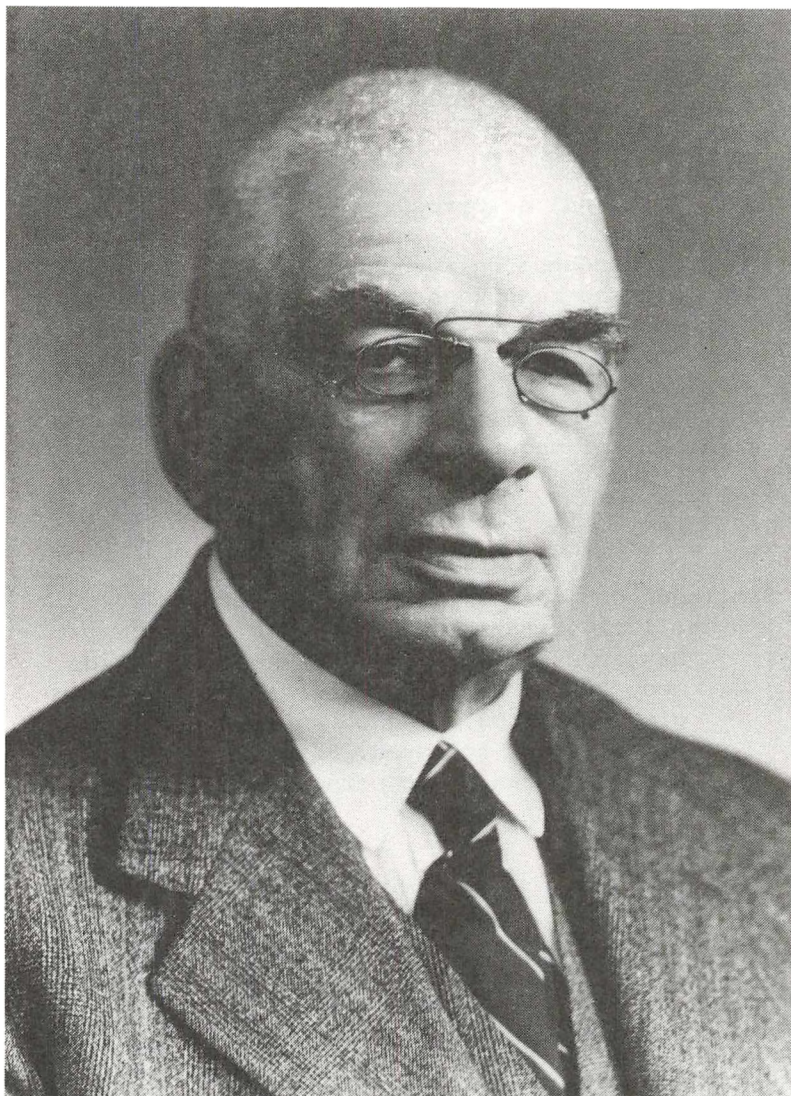
Aut. 19.2.1841 af byfogden.- Gl. sign.: 21.a.

1306. Diverse korrespondance og regnskaber m.v. 1891-1957
Heri diverse regnskaber og bilag vedr. begravelsespladsen 1891-1914, diverse skrivelser vedr. overdragelse af begravelsespladsen til stadig vedligeholdelse, samt afskrift af magistratens skrivelse af 28.3.1827 og kronik om den jødiske kirkegård af mag.art. Vagn Dybdahl 1957.

TILLÆG

1307-1311. Samlinger om jødiske dødsfald (dødsattester)
ca. 1911-50 (5 pk.)

Består af hulkort (med kode) samlet af dr. med. Grethe Hartmann. Størstedelen kronologisk (1911-50), desuden enkelte ældre, også ordnet efter fødested. Foruden dødsårsag undertiden også andre personlige oplysninger.

C.B. Henriques (1870-1957), der også var en fremtrædende advokat, deltog i en meget lang årrække i ledelsen af Det Mosaiske Troessamfund, i hvis repræsentantskab han sad 1905-43, fra 1930 som formand. Under hans ledelse lykkedes det 1940-43 Troessamfundet at føre en politik, der i første omgang hindrede tyske indgreb over for de danske jøder. Kort før den tyske aktion mod jøderne i Danmark 2. oktober 1943 modtog Henriques et varsel om denne. Dette medførte, at det lykkedes at bringe næsten alle danske jøder, godt 7.000, over Sundet til Sverige, og derved undgå tysk fangenskab. (Det kgl. Biblioteks Billedsamling).

DET MOSAISKE TROESSAMFUND I KØBENHAVN

Formænd (1814-1972)

-1816-17 Heiman Gerson (ca. 1760-1839)
1818-1822 Meyer Levy (d. 1844)
1823-1826 Lion Israel (1758-1834)
1827-1828 Isaac Unna (d. 1842)
1829-1833 Lion Israel (1758-1834)
1834 Bentzon Bendix (ca. 1790-1861)
1835?-39 Isac Selig Hahn (1788-1842)
1840-1842 Jacob Nathan David (1794-1847)
1843-1846 Isaac Levisohn (d. 1849)
1847 Bendix Meyer Goldschmidt (1791-1874)
1848-1851 Michael Henriques (1793-1854)
1852 Moritz G. Melchior (1816-84)
1853-1859 Joseph Marcus Levin (1807-86)
1860-1868 Abraham Hertz (1798-1875)
1869 Moses Melchior (1825-1912)
1870-1883 Joseph Marcus Levin (1807-86)
1884-1886 Jacob Herman Bing (1811-96)
1887-1910 Isak Glückstadt (1839-1910)
1911-1929 Carl H. Melchior (1855-1931)
1930-1946 C.B. Henriques (1870-1957)
1946-1955 Karl Lachmann (1878-1956)
1956-1964 Otto Levysohn (1899-1964)
1964-1972 Leo Fischer (1902-1972)

Sekretærer

1805-1848 Prokurator Moses Delbanco
1848-1886 Overretsprokurator Joseph Levin Simonsen
1886-1915 Overretssagfører Martin Alfred Meyer
1915-1946 Overretssagfører Arthur Henriques

Overrabbinere, andenrabbinere og kateketer

1. Overrabbinere

1687-1700 Abraham Salomon
1700-1728 Israel Ber
1729-1739 Marcus David
1741-1775 Hirsch Samuel Levy
1778-1793 Gedalia Levin
1793-1827 Abraham Gedalia
1828-1891 Abraham Wolff
1892-1902 David Simonsen

1903-1910 Tobias Lewenstein
1910-1919 Max Schornstein
1919-1920 David Simonsen
1920-1947 Max (Moses) Friediger
1947-1969 Marcus Melchior
1970- Bent Melchior

2. Andenrabbinere

1879-1891 David Simonsen
(?) Elias Kalischer
(?) -1903 Hirsch Goitein
1906-1910 Max Schornstein
1963-1970 Bent Melchior
1971-1973 Jacob Garfinkel

3. Kateketer

1816-1824 Isac Noa Mannheimer
1824-(?) Esaias Levison

FORKLARING AF NOGLE HEBRAISKE UDTRYK

Chaluz-arbejdet

Arbejdet med *chaluzim* (flertalsform) vedrører de børn og unge, der fik opholdstilladelse i Danmark i perioden fra 1933. De unge kom foruden Tyskland fra de af Nazi-Tyskland besatte lande, fortrinsvis Tjekkoslavakiet, men også fra Østrig. Meningen var, at disse *chaluzim* skulle have en landbrugsuddannelse i Danmark og siden sendes til Palæstina.

Ungdoms-*aliyah* = *chaluzim*. *Aliyah* er hebraisk og står for opstigning (til Zion), egentlig indvandring til Palæstina.

Kaddish-bøn

Fremsiges af manden i anledning af dødsfald blandt de allernærmeste slægtninge samt på årsdagen for slægtnings død. Fremsiges i synagogen (eller blandt *Minjan*). Bønnen er ikke en bøn for den døde, men en lovprisning af Gud.

Minjan

Ifølge reglerne kræves 10 mand (over 13 år) til visse religiøse handlinger (en *Minjan*), f. eks. gudstjeneste, omskærelse og begravelse.

Schächter

På hebraisk: *Schochet*, den person (mand), der foretager den rituelle slagtning (af kreaturer og fjerkræ). Han er en meget betroet person, af høj moralsk og religiøs standard og særdeles veluddannet og vidende på religiøse områder.

Schnoder-bog

Formentlig fra gl. tysk: "schnodern" er en populær betegnelse for de gaver til synagogen, som ydes i forbindelse med synagogale æresbevisninger. Sædvanligvis er beløbene delelige med 18 (*chai*: hebraisk betegnelse for liv, bogstavet "ch" har i det hebraiske alfabet talværdien 18).

FORTEGNELSE OVER TRYKTE KILDER OG ANVENDT LITTERATUR

I. Styrelsesvedtægter m.v.

Arthur Henriques: Samling af Forordninger, Reskripter, Love, ministerielle Skrivelser, Domme m.m. vedrørende Det Mosaiske Troessamfund i Danmark. Kbh. 1909.

Kundgørelse af 18. Februar 1849 med Ændringer stadfæstede af Indenrigsministeriet den 21. Marts 1930.

Bestemmelser vedrørende Styrelsen af Det Mosaiske Troessamfund i Kjøbenhavn. Stadfæstede af Indenrigsministeriet den 3. Oktober 1936.

Forretningsorden for Delegeretforsamlingen. Kbh. 1937.

Ændringsforslag til de af Indenrigsministeriet den 3. Oktober 1936 stadfæstede Bestemmelser vedrørende Styrelsen af Det Mosaiske Troessamfund i Kjøbenhavn som vedtaget af Repræsentanterne og Delegeretforsamlingen den 26. September 1951.

Bestemmelser vedrørende styrelsen af Det Mosaiske Troessamfund i Kjøbenhavn stadfæstet af Indenrigsministeriet den 18. oktober 1952.

Instrux for Cassereren ved Det Mosaiske Troessamfund, saaledes som denne ved Indenrigsministeriets Resolution af 21de Juni 1849 er blevet approberet.

Instruks for Kassereren ved Det Mosaiske Troessamfund. Kbh. 1916.

II. Historiske fremstillinger

Benjamin Balslev: De danske Jøders Historie. Kbh. 1932.

Aage Bertelsen: Oktober 43. Oplevelser og tilstande under jødeforfølgelsen i Danmark. Kbh. 1952.

Bent Blüdnikow: Immigranter. Østeuropæiske jøder i Kjøbenhavn 1905-20. Kbh. 1986.

A.D. Cohen: De mosaiske Troesbekjenderes Stilling i Danmark forhen og nu, historisk fremstillet i et Tidsløb af næsten 200 Aar, tilligemed alle Lovsteder og offentlige Foran-

staltninger dem angaaende, som ere udkomne fra 1651 til 1836. Odense 1837.

Dansk-jødisk historie, Nr. 1-23. Kbh. 1980 ff.

Josef Fischer: Synagogen i København (Jødisk Familieblad, april 1933).

Josef Fischer: Menighedens Ledelse i tidligere Tider (Jødisk Familieblad, januar 1937).

Arthur Henriques: Mine forgængere i Stillingen som Sekretær ved Det mosaiske Troessamfund (Jødisk Samfund, sept. 1946).

Jørgen Hæstrup: Dengang i Danmark. Jødisk ungdom på træk 1932-1945. Odense 1982.

Indenfor murene. Jødisk liv i Danmark 1684-1984. Udgivet af Selskabet for dansk jødisk Historie. Kbh. 1984.

Axel Linvald: Af Jødernes Frigørelseshistorie. Den danske Regering og Jøderne omkring det 19. Aarhundredes Begyndelse (Tidsskrift for jødisk Historie og Litteratur III, Kbh. 1925).

Poul Meyer og Jul. Margolinsky (red.): Ved 150 Aarsdagen for Anordningen af 29. Marts 1814. Nogle Bidrag til dansk-jødisk Historie. Udgivet af Det mosaiske Troessamfund og Danmark Logen U.O.B.B. No. 712. Kbh. 1964.

M.L. Nathanson: Historisk Fremstilling af Jødernes Forhold og Stilling i Danmark, navnlig Kjøbenhavn. Kbh. 1860.

Julius Salomon og Josef Fischer: Mindeskrift i Anledning af Hundredeaarsdagen for Anordningen af 29. Marts 1814. En Fremstilling af jødiske Rets- og Livsforhold i Udland og Indland navnlig i Tiden omkring Aar 1800. Med en Samling Arkivalia. Udgivet af Danmark Loge U.O.B.B. No. 712. Kbh. 1914.

Tidsskrift for jødisk Historie og Litteratur I-III. Kbh. 1919, 1921, 1925.

Leni Yahil: Et demokrati på prøve. Jøderne i Danmark under Besættelsen. På dansk ved Werner David Melchior. Kbh. 1967.

THE JEWISH COMMUNITY IN DENMARK - ARCHIVES,
ORGANISATION AND MANAGEMENT: A SURVEY

by Thyge Svenstrup

(Translated by Helle Gjellerup)

I. Particulars of the archives: Handover, volume, preservation.

The archives of the Jewish Community (Mosaisk Troessamfund) were handed over to the Danish National Archives (Rigsarkivet) in August 1983. The handing over took place on the initiative of Harald Jørgensen, the then chairman of Selskabet for dansk jødisk Historie (The Society for Danish Jewish History) and former head of the Provincial Archives of Sealand. In 1981 Harald Jørgensen had approached the Jewish Community with a proposal to hand over records dating back before 1946 when the administration of the community was re-adjusted in connection with the post-war reorganization.

The archive delivered has two main constituents: records of the Jewish Community of Copenhagen, and records of the fairly numerous provincial communities, whose archives appear to have been transferred to Copenhagen as these communities disintegrated, one after another, during the first few decades of the present century.

The total volume of the archives amounts to c. 75 running metre. Of this the books amount to c. 25 metre or c. 840 volumes, and the records of the provincial communities to c. 5 metre.

The records of the Copenhagen community have generally been very well preserved after 1809, when a new, so-called reformist Board of Representatives took charge of the community. The records dating back before 1809, on the other hand, have only been preserved to a very limited extent, as the synagogue of that time, in Læderstræde, was wrecked in the fire of Copenhagen in 1795, and as other parts were lost in the bombardment of Copenhagen in 1807.

An exception is the records related to the admission of estates. These records go back to 1760 and were stored in Antonigade at the office of the community's supervisor of the administration of estates. Another series of records older than 1795/1807, chiefly concerning so-called private associations having developed within the community from the earliest times, can be supposed, by analogy, to have been kept by the respective members of the board. A common feature of these

oldest records are that they are predominantly written in Yiddish.

II. Arrangement and inventory.

When the records were handed over the greater part was unarranged. The aim of the subsequent arranging has everywhere been to reestablish the original administrative connexions. It appeared that very considerable parts of the archives were coherent and continuous, obviously owing to the fact that these parts of the archives have been formed as a result of Government ordinances, rescripts, Chancellery letters, etc., to which have been attached authorization and supervision requirements.

In continuation of the existing arrangement material has been listed in accordance to the main organs and offices of the Community, i.e. Repræsentantskabet (The Board of Representatives) (1809ff.), Overrabbinerembedet (The Chief Rabbinate) (1828ff.), Synagogeforstanderskabet (The Directors of the Synagogue) (1832ff.) and Delegeretforsamlingen (The Assembly of Delegates) (1936ff.).

To this a separate main group must be added, consisting of the above-mentioned so-called private associations, which in their turn have been subdivided by function.

Likewise the archive of the Librarian which was formed as a part of the archive of the Board of Representatives has been listed separately, as the content of the archive does not contain administrative records proper.

The provincial communities have been listed in alphabetical order and placed at the back of the inventory.

The minutes C-K, 1856-1916, of the Board of Representatives, have been transferred to the Provincial Archives of Sealand, where they have been deposited since 1943. Unfortunately, it has been impossible to trace the first two minute-books A and B, 1809-56, of which at least A seems to have existed as late as 1946, when Arthur Henriques, former secretary of the Community, referred to it in an article.

Some pieces of printed matter, approximately one running metre, have been transferred to the Department of Judaica of The Royal Library.

The school archives of Friskolen for Drengbørn af den mosaiske Tro (The Free School for Boys of the Mosaic Faith) (1805) and of the corresponding school for girls, Carolineskolen (1810), are in the Provincial Archives of Sealand. The same is true of the ministerial registers of births, weddings and deaths within the Jewish Community of

Copenhagen. However, the archives handed over to the Danish National Archives in 1983 included three volumes with registers of confirmations (1817-1914) and a so-called declaration register kept during the period 1821-99, containing declarations of births for the period 1768-1892. In the present inventory these registers have been grouped with the archives of the Chief Rabbinate.

III. Outline of the administration and organization of the Jewish Community.

A. The period before the ordinance and the regulations of March 29, 1814.

In the 17th and 18th centuries the Jewish community in Copenhagen was governed by "the Elder", who administered the affairs of the community according to time-honoured practice and customs. The State granted the community a high degree of autonomy. Thus it may be mentioned that the community had its own administration of deceased persons' estates, and a rabbinical court passing judgments according to Jewish laws. In consequence of this exceptional position the community was still at the end of the 18th and at the beginning of the 19th century known as the Jewish "nation". Within this there was a differentiation of a German (or so-called High German) and a Portuguese (or so-called Nakskov-Portuguese) nation. This differentiation tallied with the traditional distinction between Ashkenazic (German) or Sephardic (Spanish-Portuguese) Jews.

From c. 1785, however, the Jewish community was troubled by severe internal conflicts between, on one hand, an orthodox or at least a conservative wing and, on the other hand, a reformist opposition part of the community fighting, under the influence of Moses Mendelssohn (1729-86), the German-Jewish Enlightenment philosopher, for the Jews' acquiring, by means of assimilation, equal rights with Christian citizens.

The reformist people, who made up a small, but economically prosperous minority within the community, repeatedly appealed to the Danish Chancellery, resting assured that here they would find support for their aspirations. In September 1795 a commission was set up that in the following year submitted a report on a complete reorganization of the community's administration. However, the proposals for reform could not be realized for the time being due to vehement opposition on the part of the majority of the community, who saw the assimilation endeavours as a menace to Jewish culture.

From 1805, however, a series of important reforms within

the community was effected, the driving force being Mendel Levin Nathanson (1780-1868), and overall acceptance being given by David Amsel Meyer (1753-1814), the most influential member of the older generation.

Thus the Free School for Boys of the Mosaic Faith was established in 1805, a general assessment was introduced in 1806 in order to defray the expenditure of the community, and in October 1809 a new, reformist Board of Representatives was constituted with Moses Delbanco (1784-1848) as secretary. The community began to keep ministerial registers in 1810, at which time also the Caroline School for Girls was established and a new funeral society was founded. In 1812 a new textbook of Jewish religion, later to be authorized by the Chancellery, was written at Nathanson's request, and finally, on March 29, 1814 the foundation of the future position of the Danish Jews laid in form of an Ordinance laying down what must be observed by those professing the Mosaic religion and having their residence in the Kingdom of Denmark (Anordning, som bestemmer, hvad Bekiendere af den mosaiske Religion, der opholde sig i Kongeriget Danmark, have at iagttage) and the Regulations for the Jewish religious Community in Copenhagen (Reglement for det mosaiske Religionssamfund i Kiøbenhavn) issued under the same date and being in most fields tantamount to a confirmation of the above-mentioned commission proposals and of the reforms that had taken place in the intervening years. These two groups of statutes granted the Jews of the Kingdom of Denmark equality with other citizens in most fields. In return the community had to give up its traditional internal autonomy.

Especially important for the understanding of the formation of archives are the sections 3 and 4 of the ordinance, ordering those who profess the Mosaic religion to have all documents written and all ledgers kept in Danish or German language (not in Yiddish or in Hebrew) and in Latin or German hand, if such documents and ledgers should be valid in law. The same rules should also apply to all official registers that the authorities might order the Jewish community to keep or have kept. In addition such records had to be authorized, in Copenhagen by the Municipal Corporation, and in the rest of the country by the local prefect (amtmanden).

B. The ruling organs of the community.

1. The Board of Representatives.

At M.L. Nathanson's suggestion the Chancellery constituted, by letter of October 10, 1809 to the Copenhagen Corporation, a new, reformist Board of seven members. With the cooperation of Moses Delbanco (1784-1848), who was close to

Nathanson, and who had also acted as clerk to the probate court of the community since 1805, this Board of Representatives soon provided a fixed and well-regulated framework for the administration of the community. Thus a minute-book, a letter book and a journal were arranged in the same year, just as the accountancy was regulated, and the ledgers of the community were henceforward kept in Danish.

a. Composition and rules of election.

The regulations of 1814 (§§ 1-2) ordered that, every year at the beginning of December, the Representatives should report to the Chancellery which two representatives should retire by rotation at the beginning of the new year, and that instead of each of these they should suggest three candidates, of whom the Chancellery (from 1827 the Municipal Corporation) appointed two.

This practice was modified in the spirit of the coming constitution of June 1849 by a provision in the Royal proclamation of February 2, 1849 to the effect that the Board of Representatives in future should be elected by all male taxpaying members of the community having reached the age of twentyfive. In addition to women this excluded those who were receiving poor relief.

According to the proclamation the election was prepared by means of a register of eligible persons and persons enjoying franchise. This register should be drawn up by the accountant of the Community under supervision of the Board of Representatives (§ 8).

The poll, which should take place every year in December (§ 10), was conducted by a committee composed of one of the representatives along with two community members outside the Board of Representatives, but elected by this (§ 11).

That member of the election committee who was a member of the Board of Representatives should take out the voting-papers that had been put into the ballot box and announce the names of those elected, which the other two members of the committee recorded in two election registers authorized for this purpose by the Copenhagen Corporation (§ 12).

These rules were in force until 1930 when a proposal made by the representatives in office was accepted with the result that the electorate was reduced in so far as Danish citizenship now became a prerequisite. This was of importance in relation to the large number of Russian and Polish immigrants in the community at that time. Women of independent assessment obtained suffrage on the same occasion.

Apart from these changes the proclamation of 1849 remained in force right until 1936 when it was replaced by new rules of administration, affirmed by the Ministry of the Interior

on October 3. It was decided, on this occasion, that the Board of Representatives should be elected by proportional representation by an assembly of twenty delegates. This ensured that minority groups, especially, gained influence on the composition of the Board.

Finally the power of the Assembly of Delegates with regard to the Board of Representatives was strengthened by the latest revision of the administration regulations of the community in 1952 without the status of the Board as the supreme administrative organ of the community being changed.

b. Rules of procedure and spheres of business.

The regulations of 1814 (§ 5) ordered that the Representatives should yearly elect a chairman from among themselves. According to the Board's still valid rules of procedure of June 17, 1875 (rules, if any, for the period 1809-75 have not been hit upon) it is incumbent on the chairman to preside at the meetings (§ 12), to have the decisions of the Board of Representatives transacted by the secretary (§ 16) as well as to negotiate with the authorities in all matters concerning the Community.

At the first meeting of a year the Representatives also distribute between themselves, either by consent or by vote, the duties that, according to the legislation, rest with them at the time in question (§ 19).

As spheres belonging under the Board of Representatives the regulations of 1814 separately mention the treasury and bookkeeping of the community (§ 6), the submission of legal annual accounts of the receipts and expenditure of the community (§ 7), the drawing up of an annual budget (§ 11), assessment (§§ 13-17, 20), and poor relief (§ 22).

c. Separate spheres of business and types of records.

1. Minutes of proceeding, letter books and journals. The regulations of 1814 (§ 6) order the Representatives to keep a minute-book as well as a letter book, into which all ordinances and administrative letters received should be entered. In addition, the regulations are laying down that the letters received have to be enclosed with this minute-book according to the number they have got in the letter book.

At the Board's request these regulations were, however, modified by a letter from the Chancellery to the Copenhagen Corporation of June 21, 1814 to the effect that the Representatives instead of the prescribed letter book might use a journal, into which all administrative letters received

should be entered summarily. This can be regarded as a compliance with the practice followed by the Board of Representatives since its accession in 1809.

2. The administration of estates. The rescript of August 17, 1736 granted the Jewish community the right of having estates of deceased members administered by the Elder of the community jointly with the Chief Rabbi.

The right to have separate administration of estates was, to some extent, restricted by rescripts of December 2, 1757 and August 7, 1789 laying down that in a number of specified cases it might be demanded that estates of the community should be administered by the ordinary officials supervising the administration of estates.

Internally the community distinguished between estates occurring within the German (or so-called High German) or the Portuguese (or so-called Nakskov-Portuguese) nation or community.

The books kept by the administration of estates were kept in Yiddisch and Hebrew until 1805, and after that in Danish, when Moses Delbanco was attached to the community as supervisor of the administration of estates.

By the regulations of 1814 (§ 21) the supervision was transferred to the High Courts of Justice.

3. Assessment. On the initiative of M.L. Nathanson an ordinary annual assessment according to income and capital was introduced 1806 to meet the expenditure of the Community. This assessment replaced the excise on kosher meat, which up till then had been paid as a tax to the treasury of the community.

By the regulations of 1814 (§ 13) this practice was confirmed. Beyond this it was provided that the Copenhagen Corporation jointly with the Board of Representatives should annually appoint three assessors (§ 14) who should keep minutes of their proceedings and hand in an assessment list to the Representatives, who again should submit this list, accompanied by their comments, to the Corporation for its approval (§ 15).

4. Administration of charitable trusts. At the Board's application to the Chancellery it was laid down by a byelaw of May 9, 1810 that the Board of Representatives should order members of the community who were in possession of capitals the interests of which were, by testamentary dispositions, intended for the benefit of the community or of unspecified members to hand over these capitals to the Board (§ 1). On the same occasion it was also provided that these members of the community should send in duplicates of the dispositions

through which the foundations were established. In the next place the Board of Representatives should enter such dispositions in a special book arranged for the purpose (§ 2).

By letter from the Chancellery to the Copenhagen Corporation of November 12, 1825 these provisions were extended to the so-called private associations within the Community whose purpose was the relief of poverty, as well as to the private individuals organizing collections for the relief of the poor members of the Community.

5. Poor relief. When the Copenhagen system of poor relief was organized in 1799 the poor members of the Jewish religious community were exempted from the City's ordinary system of poor relief, cf. Royally approved plan for the arrangement and administration of the poor relief in the City of Copenhagen and its suburbs, July 1, 1799, § 3.

The exceptional position of the poor people of the Jewish community was preserved in the regulations of 1814 (§ 22), only the Representatives were ordered to send in proposals for a reform of the poor relief to the Chancellery within six months, in which connection it had to be especially considered whether the poor relief of the community ought to be incorporated in the City's ordinary system of poor relief. This contemplated reorganization was, however, never carried out.

The poor relief of the community was not transferred to the public funds until 1932. On the same occasion, however, "Det Mosaiske Troessamfunds Legatrentefond" (The Foundation of the Jewish Community) was established, with the object of extending temporary relief to needy members of the community so that they might keep clear of public assistance. The foundation was managed by the Board of Representatives jointly with the Copenhagen Corporation, until it was abolished in 1963.

Capital for the expenditure on the poor relief was provided, partly by means of the community tax, partly by means of extraordinary collections under special circumstances.

6. Accountancy. According to the regulations of 1814 the management of the accountancy of the community was placed under the Representatives, who should keep or have kept an account book, authorized by the Copenhagen Corporation, of all receipts and expenses of the community (§ 6) and before the end of January render the Corporation an ordinary and legal account of all receipts and expenses of the community (§ 7).

Concerning the expenditure, receipts and mode of

collection of the latter it was laid down that the Representatives should draw up regulations for subsequent approval of the Chancellery (§ 11).

Besides it was managed that all expenses concerning the whole of the religious community had to be defrayed by the ordinary treasury of the Community, whereas expenditure only concerning ceremonies or worship in a given synagogue should be paid by the members of the individual community (§ 12). Every year all voluntary contributions should be distributed to the members of the community by valuation (§ 13-17). In addition to this there was the entry money which had to be paid either at the reception into the community or at the contracting of a marriage (§ 18), and also the payment for graves in the cemetery of the community (§ 19).

As for collection, finally, it was fixed that if members of the community did not pay punctually what they had to disburse to the treasury of the Community, the Representatives might report the arrears to the Corporation, which then caused distress to be levied by the underbailiff according to an account signed by one of the representatives (§ 20).

Audit and decision.

As previously mentioned, the 1814-regulations order the Representatives to send in the annual accounts to the Copenhagen Corporation, which in its turn had to see that, as regards these accounts, audit and decision took place in every aspect just as for the ordinary accounts of the City (§ 7).

According to the wishes of the Board of Representatives, however, this rule was modified by Chancellery rescript of May 22, 1816 to the Copenhagen Corporation to the effect that the accounts of the Community might be audited, as till then, by two of the community's own members appointed by the Corporation.

However, as the auditing of the accounts of the Community was not, in the view of the Corporation, dispatched with due promptness, and as the Representatives for their part, referring to the above-mentioned rescript of May 22, 1816, did not think it their duty to submit the accounts to the Chancellery for its decision, it was decided by Chancellery rescript of April 12, 1817 that the Corporation could order the auditors of the Community to discharge the duty imposed on them under a threat of daily mulct, and also that the rescript did not excuse the Board of Representatives from submitting the annual accounts to the Chancellery for decision.

New rules of auditing and decision concerning the accounts of the Community were provided by letter of August 15, 1887 from the Ministry of the Interior to the Copenhagen

Corporation. In this letter it was decided that the Community had to engage two auditors paid by the community and appointed by the Corporation on the recommendation of the Representatives, with a view to the auditing partly of the foundation accounts, partly of the other receipts and expenses of the Community (I §§ 1-3).

Accordingly the auditors were under an obligation to enter the critical remarks that they saw reasons to make, into a book which the Board of Representatives had authorized for this purpose, and which the book-keeper should present to the Representatives at the first meeting of each month. Criticism concerning the treasurer or the book-keeper should be answered by these in the book (III A § 3, cf. III B § 3). Comments on the annual accounts of the foundations prepared by the treasurer should be answered by the Representatives within four weeks (III A § 6), and comments on the other annual accounts of the community should be answered by the treasurer within two weeks (III B § 5).

The decision of the postponements concerning as well the foundation accounts as the community's own accounts lies with the First Auditing Department under the Ministry of Finance.

If the Representatives are not content with the decisions made, these can be carried up to the Ministry of the Interior. However, when it is a matter either of the representatives' personal responsibility or of the interpretation of a trust deed, the decision of this ministry can be carried on to the courts (IV).

Book-keeper's and treasurer's office

The earliest references to regular instructions for the book-keeper's and treasurer's office have been found in the Royal proclamation of February 18, 1849 obliging the Representatives to send in instructions for the treasurer to the Ministry of the Interior for its approval, within eight weeks (§ 15).

Later instructions for the treasurer of January 5, 1893 (confirmed by the Ministry of the Interior) and April 13, 1916 repeat the 1849-instructions with a few minor amendments. As the only more important amendment can be mentioned the engagement of a debt collector for the collection of the contributions assessed, stall rent and entry money (1916 § 5).

One of the duties and tasks of the treasurer is to attend to all in- and outgoing payments concerning the treasury of the community and all trusts and foundations that are placed under the management or inspection of the Representatives (§ 1).

Besides he is obliged to keep two cash-books authorized by the Corporation, one concerning the treasure of the community

and one concerning the foundations (§ 2).

He must not receive or disburse any amount without being furnished with the necessary order, which has to be booked by the book-keeper. The orders must be issued by four representatives either in each separate case or in the lump concerning all the receipts and expenses contained in an annual budget that has been passed. An exception is the monthly poor relief and aid towards the payment of rent which is paid out to the acting representative in return for his receipt, when the entries have been posted by the book-keeper beforehand. At the accession to office he receives a payable order from the Representatives for the expenditure of the Community that has been declared for once and for all, and of this order he encloses a copy with his annual accounts (§ 3).

At the end of the year the treasurer draws up two accounts, one concerning the receipts and expenditure of the community, the other concerning the foundations, and he also draws up summary annual accounts, which are distributed to the members of the community (§ 7, 1916 § 8).

2. The Assembly of Delegates.

The rules of administration were revised in 1936 after a long period of discussions. The most important innovation in this connection was the setting up of an Assembly of Delegates made up of twenty members together with the chairman of the Board of Representatives, who was also the chairman of the Assembly of Delegates.

The right of voting at the election of delegates has any person, man or woman, who belongs to the Community, who has Danish citizenship, and on whom or on whose consort contributions to the Community are chargeable, cf. Rules concerning the Administration of the Jewish Community of Copenhagen, confirmed by the Ministry of the Interior on October 3, 1936 (§ 3).

The election is by proportional representation, in accordance with lists on which specific persons are proposed for election (§ 9). The term of office of the elected is four years (§ 6).

The Assembly holds ordinary meetings three times a year, and besides when the chairman considers it to be necessary. Extraordinary meetings can be held when at least eleven of the delegates or the Board of Representatives so demand (§ 17).

At the first meeting after an election the Assembly of Delegates elects its two deputy-chairmen, who form the presidium of the Assembly together with the chairman.

Under the Assembly of Delegates belong the election of

representatives, presentation of the budget drawn up by the Representatives for the coming accounting year, recommendation of assessors to the Representatives, presentation of the accounts of the past accounting year endorsed by the auditors, election of the superior officials of the Community, recommendation concerning elections of auditors, and presentation of important questions for discussion (§ 19).

3. The Directors of the Synagogue.

The conflagration of Copenhagen in 1795 also destroyed the synagogue, which was in Læderstræde at that time. As a consequence service was held, during the period 1795-1833, in 10-15 private homes and in rented rooms.

The lack of a common synagogue contributed to the intensification of the internal religious controversies vexing the community during this period. In order to end these conflicts a commission was appointed by Royal decision of January 20, 1818. The commission should prepare a draft of a ritual for use at the service (cf. the present inventory I, 20, a), but its recommendations were never of any practical importance.

On the other hand, the plans of building a new common synagogue were speeded up when Abraham Wolff (1801-91), the new Chief Rabbi of the community, had come to the city at the beginning of 1829. A committee was appointed by Chancellery letters of August 4, 1829 and May 1, 1830 with the object of attending to the economic aspect of the building of a new synagogue (cf. the present inventory I, 20, b). The still existing synagogue in Krystalgade was inaugurated in 1833.

At the request of the Board of Representatives a direction for the synagogue was decreed by letter of October 30, 1832 from the Chancellery to the Copenhagen Corporation. The direction was called "Forstanderskabet for den mosaiske Synagoge" and was made up of the Chief Rabbi, the seven representatives and four male members elected by male members of the community having completed their 25th year and having a stand in the synagogue. Its duty was to attend to the religious ceremonies during the service as well as to all matters concerning the synagogue. According to the 1814-regulations (§ 10), these duties were outside the province of the Representatives, being left to the director of any synagogue together with the priest.

In connection with the reform of the community's administration in 1936 the name of the direction was changed to "Synagogeforstanderskabet", which should in future be made up of seven male members of the community: the representative

for affairs of the synagogue, four members elected by men having stands in the synagogue, and two elected by the Assembly of Delegates from men having stands in the synagogue. The Chief Rabbi attends the meetings of the direction of the synagogue without being a member.

4. The Chief Rabbinate.

By the ordinance of 1814 it was laid down that at every synagogue there should be engaged a "priest" appointed under the Royal warrant, and that the Jewish community in Copenhagen should have a "supreme priest", to whom the priests of the provincial communities should be subordinated in all matters related to their office (§ 10).

However, Abraham Gedalia (1793-1827), the then Chief Rabbi of the community, failed to attain more than a temporary appointment as Chief Rabbi because of his opposition to the reformist activities of the Board of Representatives and the Chancellery.

More precise rules concerning the Chief Rabbinate were therefore not conceived out until the impending accession of the new Chief Rabbi, Abraham Wolff, cf. the Chancellery letter to the Board of Representatives of October 14, 1828 and Chancellery notice of the same date.

The provincial rabbinate contemplated in the 1814-ordinance all remained vacant. By Royal decision of December 11, 1816 it was provided that, for the moment, four catechists should be appointed within certain specified districts in the province. By Chancellery notice of October 14, 1828 the discharge of their office was placed under the supervision of the Chief Rabbi. Meanwhile Isac Noa Mannheimer, by Royal ordinance of July 17, 1816, had been appointed catechist for Copenhagen and Sealand with a view to attending to the preparation for confirmation etc., cf. below.

However, the contemplated catechist arrangement never was carried out completely. In consequence, from 1867, rabbinate were set up in a number of provincial communities. In this connection a committee was appointed by letter of January 1, 1878 from the Ministry of Ecclesiastical Affairs and Public Instruction. The committee should work out a proposal for a better organization of an examination for candidates for Jewish benefices in the province (cf. in addition the representation of April 4, 1867 from the same ministry to the King, concerning various modifications of the rules applying to the provision of the Jewish communities with priests, and also the letters of the same ministry to the priest of the Jewish Community of Copenhagen of June 24, 1876 and January

25, 1877).

a. Ministerial registers.

At the request of the Board of Representatives it was declared by rescript of May 29, 1810 that an authorized register of births, deaths and weddings should in future be kept in the community (§ 1) together with a so-called declaration register containing the same ministerialia of the period before 1810 (§ 2). The legal adviser of the community, Moses Delbanco, High Court attorney, should keep the register (§ 3).

By the ordinance of 1814 it was furthermore ordered that both boys and girls of the Mosaic faith should pass a public examination in religion with subsequent confession of faith (§ 14). The examination took place on the basis of a textbook in Jewish religion, brought about in 1812 by M.L. Nathanson and later on authorized by the Chancellery.

This so-called confirmation exam - which was completely alien to Judaism - might be held in May and November (§ 16) in the synagogue by the Rabbi or another whom the Chancellery had authorized (§ 15). The examiner should also keep a register of the confirmed persons (§ 18 with a form appended).

The first confirmation in the Copenhagen community took place on May 19, 1817, the examiner being catechist Isac Noa Mannheimer.

PERSONREGISTER

Abraham, slægten 89
Abraham, Jacob 90
Abraham, Joseph 102
Abrahamsen, bogholder 53
Abrahamsen, Axel 62
Abrahamsen, Levin 78
Abrahamson, Lion 36
Adler, David, enke Hetzle 32
Adler-Rudel, S. 46
Anricht, Berendt Moses 31
Aschenbrenner, Leopold 91
Aschenbrenner, Salomon 91
Aschkenasi, Joel 96

Baeck, Leo, London 76
Baiersdorf, familien 97
Bang, Herman 89
Bauer, A. L., journalist 71
Bauer, Adolf, hustru Anna, f. Haurowitz 36
Bauer, L. 91
Bendix, familien 90
Bendix, Bentzon 111
Bendix, Emanuel 32
Beniovitch, Froim 91
Ber, Israel 111
Berendt, Joseph 90
Berndt, familien 90
Bernt, familien 97
Bezbroda, B. 88
Bier, Erich 45
Bing, Jacob Herman 111
Birnbaum, kantor, Königsberg 70
Bloch, familien 97
Bloch, L. 72
Bonnier, familien 90
Bresendorff, Ernst v., München 97
Breslau, familien 97
Brosbøll, Carl 89

Cahn, Selig 32
Calmer, familien 97
Christian X 75
Cohen, A. D. 72
Cohen, Benjamin Salomon 32
Cohen, Bendix, enke Vogel 31

Cohen, Cecilie 88
 Cohen, Genedel 30
 Cohen, Levin 31
 Cohen, Philip, enke Hanne 32
 Cohn, Abraham Moses 89
 Cohn, Mogens H. 96
 Cohn, Viggo Siegfried 96
 Cracau, Levin 31
 (Cron)Both, vicekancellidirektør, Rostock 70

David, Jacob Nathan 111
 David, Marcus 111
 Davidsen, familien 90
 Davidsen, Salomon 90
 Davidsen, Salomon og hustru Hanna, f. Levy 34
 Davidsen, Thora, Mary og Sara 36
 Dehn, familien 97
 Delbanco, Moses 10f,13,111,119,129
 Dessau, Harry 105
 Dessauer, Jacob Philip 89
 Dukesz, Ed. 96
 Dybdahl, Vagn 109

Eckersberg, C.W. 20
 Eibeschütz, slægten 88
 Eibeschütz, Aron 32
 Eibeschütz, Simon Aron 34,36
 Eichel, Philip 92
 Elkan, Moses Seligman 31
 Elsass, Nathan 89,104
 Elsass-Dessauer, slægten 89
 Engelstoft, Laurits 71
 Erfurt, F.D., Altona 97
 Ertechik, M. 76
 Essen, familien 90
 Esther (tjenestepige) 32
 Etlar, Carit, se Brosbøll

Fischer, prof., Würzburg 70
 Fischer, Josef 39,44f,80,88-94,96,98
 Fischer, Leo 111
 Fraenkel, familien 90
 Fried, Eduard 50
 Friediger, Fanny, f. Seegal 75
 Friediger, Max (Moses) 74f,112
 Friedmann, Aron 92
 Fränkel, Benjamin, og hustru Amalie f.Wulff 106
 Fränkel, Louis 94
 Fränkel, N. J. 48,82

Fürst, Aron Wolf, enke Mine 31

 Garfinkel, Jacob 112
 Gedalia, familien 90
 Gedalia, Abraham 18,111,128
 Gerson, Heiman 111
 Glückstadt, slægten 89
 Glückstadt, Isak 96,111
 Glückstadt, Valdemar 96
 Goitein, Hirsch 74,112
 Goldmann, B. 71
 Goldschmidt, slægten 89
 Goldschmidt, Adolph 89
 Goldschmidt, Albert 96
 Goldschmidt, Bendix Meyer 111
 Goldschmidt, Heiman Levy 32
 Goldschmidt, Ivar B. 36
 Goldschmidt, Joseph Heiman 32
 Goldschmidt, M. I. 36
 Goldschmidt, Meir 89
 Grün, Herman 94
 Grünbaum, familien 90
 Gugenheim 31
 Gurion, Ben 76

 Hahn, Isac Selig 111
 Halle, von, slægten 89f
 Halle, Frederikke von, f. Goldschmidt 96
 Halle, Julie von 36,96
 Halle, Levin Wulff von 30
 Ham, Helene 31
 Hambro, familien 90
 Hansen, Meyer 89
 Hartmann, Grethe 109
 Hartwig, Heymann 91
 Hartwig, Nathan, enke Betty f. Herschel 34-37
 Hassø, Arthur G. 92
 Hauch-Fausbøll, Th. 90
 Hausen, Meyer Moses 31
 Haxen, Ulf 2
 Heckscher, Meyer, enke Hendel 31
 Heilbuth, familien 90
 Henriques, slægten 89,96
 Henriques, Aron Ruben 96
 Henriques, Arthur 9,46,50,60,83,111,117
 Henriques, C.B. 61,110f

Henriques, Fanny, f. Fürstenberg 96
 Henriques, Michael 111
 Hertz, familien 90
 Hertz, Abraham 111
 Hertz, Hedvig 94
 Hertz, Joseph 89
 Hess, M., Stadt-Lengsfeld 70
 Hetsch, Christian 51
 Hetsch, G. F. 51f,92
 Heyman, Aron 31
 Heyman, Martin, og hustru Pauline, f. Nathan 36
 Heyman, W. P. 34
 Hirsch, familien 90
 Hirsch, Ellen 35
 Hirsch, Hermann Levin 89,100
 Hirsch, Samson Raphael 90
 Hirschsprung, familien 90
 Haarbleicher, Moses Martin, Hamburg 70

 Israel, Isach 91
 Israel, Israel Lion 31,34
 Israel, Lion 111
 Isaac, Meyer 31
 Isac, Salomon, Frankfurt (Oder) 91
 Israel, Moses 32

 Jacob, Isac 89f
 Jacob, Simon 96
 Jacobi, Jokel 89
 Jacobi, Samuel 91
 Jacobsen, Daniel Simon 89
 Jacobsen, Ino 2
 Jacobsen, Jacob 32
 Jensen, Else Elung 76
 Joel, Israel 32
 Jonas, familien 90
 Jonas, Adolph 90
 Jørgensen, B. Tengnagel 92
 Jørgensen, Harald 1,8,116

 Kalisch, Levin Marcus 31,36
 Kalischer, Elias 112
 Kalckar, slægten 89
 Kalkar, Jacob Frederik 50
 Katzenstein, Jacob 96
 Katzenstein, Uri 96
 Kirchheiner, slægten 89
 Koppel, slægten 89,92
 Koppel, Marius 107

Kragballe, Chr. M. 70

 Lachmann, Karl 111
 Latzer, familien 90
 Lazarus, Heyman Abraham 31f
 Lazarus, Isak, datter Sara 91
 Lazarus, Jacob Abraham 31
 Lazarus, Levin 91
 Lester, Vera 96
 Levertin, familien 90
 Levi, Moses 31
 Levin, slægten 89f
 Levin, Bertha og Therese 35
 Levin, Gedalia 111
 Levin, Joseph og Eline 34
 Levin, Joseph Marcus 111
 Levin, Martin 31
 Levin, Ludvig Heyman, og hustru Minna, f. Meyer 36
 Levin, Poul 40
 Levin, Samuel (Franzmann) 89
 Levisohn, Isaac 111f
 Levison, Esaias 68
 Levy, familien 90
 Levy, Abraham, hustru Hedvig 31
 Levy, Hirsch Samuel 111
 Levy, Jacob Heymann 75,89
 Levy, Meyer 111
 Levy, Moses og hustru Fredrikke, f. Nathan 36
 Levysohn, Otto 111
 Lewenstein, Tobias 74,77,112
 Lipmanson, L., Stockholm 70
 Lippmann, familien 90
 Lissau, familien 97
 Lombroso, David Nunes, datter Esther 71
 Lucas, slægten 89
 Luja, familien 97
 Löw, Szegedin 70

 Mannheimer, slægten 89
 Mannheimer, Isac Noa 19,68,72,112
 Mantel, Hertz 90
 Marcus, Salomon 90
 Margolinsky, Hersch 94
 Margolinsky, Julius 46ff,68,93ff
 Maribo, familien 90
 Maribo, Berendt Levin, enke Helene 31,97

Mariboe, Levin Moses 97
 Mau, E. 70
 Meisling, Meyer 91
 Melbye, Anton 97
 Melbye, Ellen, f. Hancke 97
 Melchior, slægten 89
 Melchior, Bent 112
 Melchior, Carl H. 97,111
 Melchior, Helga C. 82
 Melchior, J. H. 97
 Melchior, Louise og Harriet 36
 Melchior, Marcus 50,75f,112
 Melchior, Meta 76
 Melchior, Moritz G. 35,111
 Melchior, Moses 36,111
 Melchior, Wulf 31
 Meldola, slægten 90
 Mendelssohn, Moses 10,118
 Mengenborg, C. I. 70
 Metz, Røskva 74
 Metzson, Hans 2
 Meyer, slægten 90
 Meyer, Albert 67
 Meyer, Amalie 94
 Meyer, Asser Amsel, søn Zebalon Moses 91
 Meyer, David Amsel 10,31,119
 Meyer, Fromme, hans enke 32
 Meyer, Isak 34
 Meyer, Isidor 89
 Meyer, Jacob Moses 91
 Meyer, Jacob Nathan 35
 Meyer, Jacob Salomon 31
 Meyer, Lefmann 31
 Meyer, Marcus 99
 Meyer, Martin Alfred 27,111
 Meyer, Moses 30
 Meyer, Salomon Amsel 36
 Meyer, Wilhelmine 36
 de Meza, Anne Marie Vilhelmine 89
 Michael, Herman Joseph, bibliograf og bogsamler 70
 Michelsen, slægten 89
 Michelsen, Carl 89
 Midraschhuus, Isac Jacob 92
 Mielziner, M. Cincinnati, USA 70
 Minden (Nathan), Michael 89
 Moses, familien 90
 Moses, Gedalja 50
 Moses, Nathan 89
 Møhl, K. E. 71

Nathan, slægten 89f
 Nathan, Adolph 90
 Nathan, Joseph 70
 Nathan, Moses, Assens 89
 Nathansen, familien 89
 Nathansen, Henri 27
 Nathanson, slægten 89
 Nathanson, Mendel Levin 10f, 13, 19f, 31, 119, 122, 129
 Nielsen, C.C. 94

Oppenheim, familien 97
 Oppenheim, Albert 97
 Oppenheim, Melanie 46f
 Oppenheim, Sofus 46

Philip, slægten 90
 Philip, Baruch 91
 Philip, Joel 31
 Philip, Joseph 31
 Philip, Marcus, enke Bilka 31
 Philipsen, familien 89
 Philipson, familien 90
 Philipson, L. Bonn 71
 de Piza, Joseph Salomon 71
 Polack, familien 90
 Polack, Marcus 90
 Polack, Samuel 94
 Polack, Simon, datter Edel Breine 31
 Poppe, Simon 91
 Poulsen, A. S., biskop 97

Rabinowitz, R. N. 71
 Raffel, familien 90
 Raphael, Friedrich Melchior 90
 Ree, familien 90
 Ree, Bernhard 71
 Ree, Philip 71
 Reines, A.B. 92
 Reines, Jizchok Jakob, Lida 92
 Reines, Moses, Lida 71
 Reiss, Jacob 97
 Reventlow, H. 71
 Rosenfeld, J. 92
 Rosenfeldt, kantor 65
 Rothenborg, slægten 89
 Ruben, slægten 89f
 Ruben, Ephraim Magnus 32

Ruben, H., f. Eichel 90
 Ruben, Jacob, enke Hendel 31
 Ruben, M. M. 90
 Rudaizky, M. 76

Sachs, Julius 92
 Sacolsky, J. G., Amsterdam 71
 Salomon, kollektør 34
 Salomon, slægten 89
 Salomon, Abraham 111
 Salomon, G., Hamburg 71
 Salomon, Heiman 32
 Salomon, Julius 97
 Salomonsdatter, Esther 30
 Salomonsen, slægten 89
 Salomonsen, A. L. 71
 Salomonsen, David 31
 Salomonsen, Vilhelm 36
 Saltzwasser, Samuel 71
 Samelsen, I., London 97
 Scheftelowitz, A. 88
 Schiff-Poppert, slægten 89
 Schornstein, Max 74,88,94,97,112
 Seligmann, D., Stockholm 71
 Siesbye, O. 52,90
 Simon, Jacob, enke Martha Josephsdatter 31
 Simonsen, Cora 73
 Simonsen, David 31,40,44,72ff,77,89,92,96ff,111f
 Simonsen, Joseph Levin 111
 Simonsen, Kai 44
 Simonsen, Pauline 88
 Soldin, Israel 31
 Sprinzak, Josef 94
 Steffensen, Ellen, f. Meyer 97
 Steffensen, Vilhelm 97
 Stein, Jacob, Grajeva 71
 Stein, Meir 92
 Strube, Johann Heinrich Friedrich (Jakob ben Abraham) 74
 Sufferson, Jacob 31
 Syskind, A. 71
 Sørensen, Bente Friis 76

Tachau, familien 90
 Tachau, Salomon 90
 Taitz, Leopold 66
 Theodor, Merin, Chicago 91
 Tiberger, dr. 74
 Toeplitz, Erik 88
 Trier, Marcus Levin 32

Trier, Salomon Seligmann	31	
Trier, Seligman, enke Frederikke		31
Tychsen, Olaf Gerhard	71	
Uldall, F.	89	
Unna, Isaac	111	
Unna, Joseph, enke Ester		32
Unna, Joseph Philip	31	
Unna, Meyer, enke Hanna		31
Unna, Raphael Asher	30	
Valentin, Hertz	32	
Valentiner, Hugo	71	
Wagner, Frederikke Wilhelmine, f. Hellmann		36
Wallach, familien	90	
Wallach, L. M.	90	
Wallich, slægten	89f	
Warburg, slægten	89f	
Weil, slægten	89	
Weiman, slægten	89	
Weinberg, Leopold, fra Ungarn		89
Wergeland, Henrik, Christiania		71
Winkler, S.	87	
Wolff, Abraham	17f, 68-72, 74, 77, 98, 111, 127f	
Wolff, Emma	71	
Wolfski, Henry	94	
Wulff, Emilie og Helene		36
Wulff, familien	90, 97	
Wulff, Joel	32	
Wulff, Joseph Carl, og hustru Caroline f. Cantor		106
Wulff, Nathan Carl	90	
Yahil, Leni	94	

RIGSARKIVET